

Vnema pojema

Hrvatsko gospodarstvo je v prvih petih mesecih letošnje zapolnilo dobro petino manj pripravnikov kot lani v istem obdobju...

Tudi dogovor

Potem ko je večina izvoznikov zadnja sklenila v Beogradu dogovor o odstopu od cenah malin...

Srečno pot!

Prometna milica je v Nišu in na vpadnicah v mesto ob Nišavi kontrolirala 1.136 vozil...

Največje

Integracija je prdila tudi v vrste kinematografskih podjetij: v Beogradu sta se te dni združili podjetja »Beograd film«...

Koordinacija

Podjetje za razdeljevanje električne energije v Aleksincu je z dopisom obvestilo stanovanjsko podjetje in lastnike stanovanj...

Obrtniki v Zambiji

Te dni je odpravila v glavno mesto Zambije skupina obrtnikov dubrovniškega gradbenega podjetja »Gorica«...

Manj tobaka

Medtem ko so trije naši najzmožnejši tekmeči v zadnjih petih letih povečevali proizvodnjo tobaka...

Združeni

Te dni so delavski sveti ladjedelnice »Titos« iz Beograda, »Boris Kidrič« iz Apertina in »Sava« iz Macanskega Morisca na skupni seji potrdili odločitev svojih kolektivov...

Brez naslova

Upravni odbor poslovnega združenja »Petrolunion« je obravnaval podatke, da domača proizvodnja nafte zagotavlja zdaj 44 odstotkov potrebnih količin nafte našim rafinerijam...

Metliško vino je res metliško!

Odgovor kmetijske zadruge Metlika na članek v Delu dne 29. junija, ki smo ga povzeli po zagrebškem »Vjesniku«

Dne 29. junija je bil v »Delu« na 4. strani prepis članka iz zagrebškega Vjesnika, ki napačno obvešča slovensko javnost o vinogradništvu v Metliki...

Voda namesto zemlje

Pri Ormožu bo akumulacijsko jezero za hidroelektrarno Varaždin

Po dogovoru med delovnimi skupnostmi Elektro gospodarstva Slovenije in skupnostjo elektrogospodarskih podjetij Hrvatske...

Zaupanje v naše gospodarstvo

Na tiskovni konferenci v Zagrebu je direktor Mednarodne banke za obnovu in razvoj za Evropo Munir Ben-jenk poudaril, da je banka zelo zainteresirana za razvoj jugoslovanskega gospodarstva...

Daljnovod za Bor

Delavci podjetja »Elektrosrbija« so že napeli prvo probo daljnovoza Dierpad-Bor, po katerem bo borsko tovarniškemu bazenu zagotovljeno dovolj elektrike za po večano proizvodnjo.

„Iskrini“ proizvodni skoki

Združeno podjetje »Iskra« iz Kranja predvideva letos za 31,6 odstotka večjo proizvodnjo kot lani — Na čelu slovenskih industrijskih izvoznikov — Ko nčno slovo od težav iz preteklosti

Po zelo uspešnem poslovanju Združenega podjetja Iskra Kranj v preteklem poslovnem letu so bili za njegov start v leto 1970 ustvarjeni ugodni pogoji...

Ponovni porast obsega proizvodnje za 31,6 odstotka, kakor ga predvideva letni proizvodni načrt glede na izkušnje iz leta 1969, vsekar ni nerealen, prav gotovo pa bo od tovarn Združenega podjetja Iskra terjal še veliko večje napore in vsestranska prizadevanja...

Letni načrt predvideva, da bodo po obsegu najbolj povečale svojo proizvodnjo naslednje tovarne ZP Iskra: tovarna elementov za elektriko, RIZ Zagreb, tovarna za elektronsko in avtomatiko, tovarna elektronskih merilnih instrumentov v Horju...

Kako je vse relativno! On ne more na morje, ker ima njegov brat popravnici izpit iz matematike, jaz pa ne morem na morje, ker je moj oče odličen matematik!

Mnenje in kritika

„Pravila igre“ ali davek?

Nekaj pripomb k članku Romana Alb rehta »Dograjevanje sistema dohodka ali davek na osebne dohodke« - Kako osnu tek zakona in sporazuma določata ne obdavčeno maso osebnih dohodkov?

Pod naslovom »Dograjevanje sistema dohodka ali davek na osebne dohodke« je Roman Albreht objavil v Delu v nadaljevanjih svoje poglede o problemih delitve dohodka...

(Nadaljevanje in konec)

To pa pomeni, da so individualne plačile posameznih zaposlenih oseb popolnoma neodvisne od obračunskih plačil, zlasti pa ni od njih odvisen zaslužek zaposlenih, ker se ta določa po internih pravilih o delitvi osebne dohodke vsake posamezne gospodarske organizacije...

še (ki jih le prevzema v upravljanje), monopola, konkurence na neurejenem tržišču (in kdaj bo pri nas tržišče urejeno!) ali državnih intervencij, potem ta dohodek ni rezultat dela kolektivov in si osebne dohodke ne deli po delu, ampak izkorišča preko tržišča tiste kolektive, ki ta njih pogojev nimajo...

organizacije, ne pa družbenega instrumenta.

In končno, socializem je družbeni odnos, zato se ne manifestira v obliki nekakega kazalnika ali termina (dohodek ali dohodek), ampak v dejstvu kdo s čim razpolaga in kdo kaj ustvarja.

Ce neki kolektiv ustvari visok dohodek, lahko način s pomočjo investicij cele družine, ne pa družbenega instrumenta.

Ce se v nekem podjetju dogovore za norme, da ugotovimo, kako naj bo posameznik udeležen na dohodku po svojem delu, to ni nesocialistično in samoupravnih pogojev, čeprav so norme izkoriščevalska iznajdba kapitalistov.

Dejstvo je tudi, da dogovor nikomur ne odvzema sredstev, če jih vlagava v razvoj svoje delovne organizacije. Če pa si privoščijo take osebne dohodke, ki niso rezultat njegovega dela, pa naj odvede del sredstev za intervencije v gospodarstvu.

V primerjavi s številnimi problemi, ki jih je Roman Albreht nakazal v svojem članku (zal brez predlogov za rešitev), je poizkus uvedbe kazalnikov dobrega gospodarjenja in na tej osnovi dogovorjenega nagrajevanja npo delu res nezambiciozna zadeva (kot piše R. A.).

V reski luki so v prvem polletju pretovorili 2.650.000 ton blaga in s tem presežili letošnji polletni načrt za dobrih 250.000 ton, čeprav je ta došle največji v zgodovini luke.

Rekord reške luke

Reški luki so v prvem polletju pretovorili 2.650.000 ton blaga in s tem presežili letošnji polletni načrt za dobrih 250.000 ton, čeprav je ta došle največji v zgodovini luke.

Že tretji tanker

Te dni so v splitski ladjedelnici predali sovjetskemu naročniku »Sudo-import« že tretji tanker »nosilost 21.000 ton« izmed devetih, ki jih gradijo za sovjetsko trgovsko mornarico.

HIPPY MODA
MALENKOSTI NAS POLEPSAJO
SPORTNI STIL ZA POLEJNE
MALI GREHI — TEZKA VEST
OTROCI NA PLAZI

Stare cementarne proti gradnji novih

Naše grabeništvu ima že vrsto let težave pri preskrbi s cementom, in to zlasti v gradbeni sezoni. Te težave so se letos še zlasti zmošile, ker primanjkuje tudi betonskega jekla...

Naša proizvodnja cementa s 4 milijoni ton letno močno zaostaja za potrebami. Zato moramo znatne količine cementa uvažati. Ta uvoz pa je bil zadnja leta nekakšen monopol Združenja proizvajalcev cementa JUCEMA...

Težko je presoditi, ali so ocene združenja osnovane, ali pa se boje konkurence. Dejstvo pa je, da so vrsto novih tovarn že začeli graditi in da so si investitorji zagotovili sredstva in sklenili pogodbe z izvajalci. Kljub temu menijo v združenju, da ni prepričano za revizijo ustreznih investicijskih odločitev.

Vagonov je čedalje manj

Kot je znano, manjka v Jugoslaviji približno 7000 tovornih vagonov, vendar pa je to le skrajna številka, saj bi jih po približnih ocenah nujno potrebovali najmanj 10.000. Na območju ZTP Ljubljana je samo v mesecu maju primanjkovalo 1717 tovornih vagonov...

Nezaželene zaradi materinstva

»Ena od kritičnih stvari ali kriz je problematika v zvezi s materinstvom«, je rekla predsednica konferenec za družbeno dejavnost žena Hrvatske Marija Soljan. »Delovne organizacije nerade sprejemajo mlade matere in solane žene zaradi bremena, ki jim ga nalaga materinstvo.«

Avgusta v EMO referendum o integraciji z »Gorenjem«

Kolektiv celjske tovarne EMO se mora odločiti glede hitrejšega oziroma počasnejšega lastnega razvoja v prihodnje. Odločiti se bo moral, ali bo nadaljeval razvojno pot sam ali skupaj s kakšnim drugim podjetjem...

Da bi v več kot 4000-članskem kolektivu EMO ugotovili, kaj sodijo proizvajalci, so po reprezentativnem vzorcu izbrali 450 anketirancev. To so odgovarjali na bistvena vprašanja, ali naj se komisija in vodstvo podjetja še naprej pogovarjajo s predstavniki »Gorenja«...

V nekaj vrstah

MARIBOR
Popelke Vesela jesen 70 - V okviru Vesela jeseni 70 je razpisal zavod Stacion natečaj za popelke Vesela jeseni 70.

MARIBOR
Obnova ambulanta - Koroški zdravstveni dom bo letos dal sredstva za dokončno ureditev ambulante. Predvidoma bodo uredili obratno ambulanto, diagnostični laboratorij ter uredili zunanjo stavbo.

MARIBOR
Mednarodni plesni turnir - V okviru pomurskih prireditev je priredilo zdravilišče Radenska večera s večer v zdraviliški kavarni že drugi mednarodni plesni turnir.

MARIBOR
Za odhiv svojih delavcev - Tudi letos je zdravilišče Radenska v sodelovanju z drugimi podjetji pripravila za člane kolektiva vrsto cenjenih letovanj.

MARIBOR
GORNJA RADGONA
Otroci iz Celje bodo prišli na počitnice - Za vrsto let nazaj prihajajo iz Doma Ivanke Uranjek Celje otroci na poletne počitnice.

MARIBOR
ZEPOLCI
Proslava dneva borca - Krajevni odbor ZZZB NOV Apača v gornjeradgonski občini je sklenil, da bo pripravil za dan borca veliko proslavo v Zepolcih.

MARIBOR
TOMAZ
Gradnja šole - Ormoška občinska skupščina bo najela posojilo iz sredstev za investicije republike izobraževalne skupnosti, pri KBH Ljubljana.

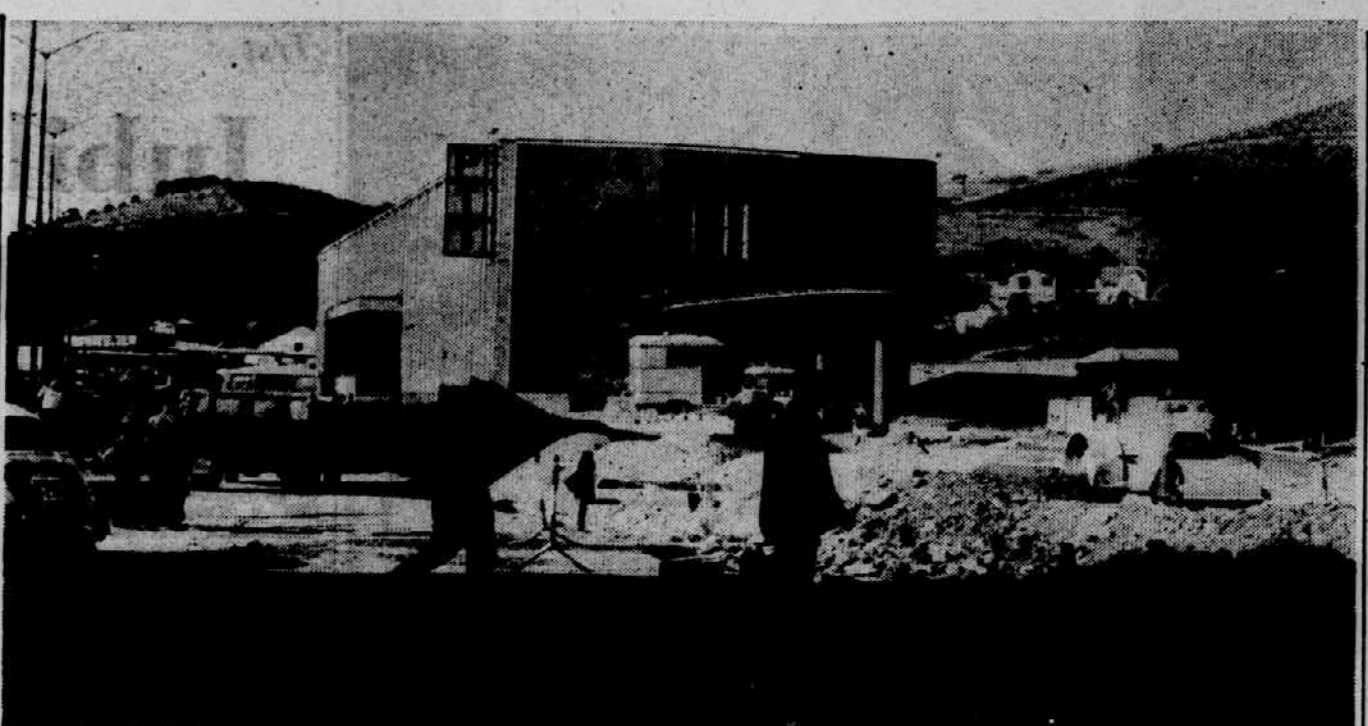
MARIBOR
PODGORCI
Gasilci - Tukanje gasilsko društvo, ki je med najprej zadnjevrstni v ormoški občini, bo s kreditom 40 tisoč dinarjev, ki ga bodo najeli pri KB Maribor, kupilo nov gasilski avtomobil.

MARIBOR
ORMOŽ
Kanalizacija - Ker kanalizacija v Ormožu še ni urejena, je občinska skupščina naročila izdelavo načrta za kanalizacijo na ožjem gradbenem območju Ormoža.

MARIBOR
OBČINSKI PRAZNIK
V soboto, 4. julija, praznuje dravogradska občina svoj praznik kot spomin na množično izseljevanje prebivalcev v času okupacije.

MARIBOR
SLOVENSKA BISTRICA
PROSLAVA
V počastitev dneva borca in 25-letnice osvoboditve se bodo 4. julija obrali vsi vidnejši predstavniki družbeno političnih organizacij občine.

MARIBOR
MURSKA SOBOTA
Pogrebi danes - Frano Kotnik, 44 let, železničarski blažnik; Malenka Hass, 80 let, upokojenka; Nada Težak, 12 let, učenka.

KMALU NOVA AVTOBUSNA POSTAJA V MARIBORU - Na prostoru med glavno železniško postajo in pošto številka 2 se dni opravljajo še zadnja dela na novi avtobusni postaji. Pred dnevi so na križišču pred postajo postavili tudi nove semaforje. Foto: Cerin

Pomurje in Ptuj za dan borca

Številne proslave, zborovanja in otvoritve pomembnih objektov - Tudi mladina ptujske občine pripravlja krogi po poteh slovenjgorske čete

MURSKA SOBOTA, 2. julija. V počastitev dneva borca bodo imeli v Pomurju in Ptujju številne medobčne prireditve, v soboški in ljutomerski občini pa bodo odprli tudi pomembne objekte.

V Vaneč v soboški občini bo 5. julija dopoldne veliko politično zborovanje, na katerem se bodo srečali borci, mladina in ostali občani. Zborovanje so povežali s odprtjem spominske plošče na novem gasilskem domu v Vaneči. V Moravskih Toplicah pri Murski Soboti pa bodo 4. julija dopoldne slovesno odprli sodobne kopalnice in gostinske objekte, v katere je vložil kolektiv soboške Zvezde okoli pet milijonov dinarjev.

V Lendavi so povežali skupo priznanje dneva borca s prebivalci soboške občine v Vaneči z dnevom belih rudarjev, ki ga praznujejo vsako leto 3. julija. 1000-članski kolektiv podjetja Nafta bo imel jutri proslavo s piknikom v Centibi.

V Ljutomerški občini bo posebno slovesno proslavil dan borca kolektiv podjetja Tehnostroj, kjer bodo odprli nove proizvodne prostore, v radgonski občini pa bo glavna prireditev pri Vidmu ob Šavncini. Tu bo podobor zveze prostovoljcev, borcem za severno mejo v letih 1918.

19 pripravil v počastitev dneva borca in 25. obletnice osvoboditve veliko proslavo z odprtjem spominske plošče na rojstni hiši podpolkovnika Edija Vavpotiča, ožjega sodelavca generala Maistra. Na proslavi bodo sodelovali kulturniki iz Vidma in Radgona, udeležencem pa bo go.

F. K.

kulturnim programom in s podreditvijo priznanj tekmovalcem. B. BOROVIČ

V železniški nesreči šest ranjenih
BEOGRAD, 2. julija (Tanjug) - Pred železniško postajo v Resniku, 13 kilometrov od Beograda, je sinoči ob 20.39 uri trčil vlak Beograd-Niš v dve lokomotive, dieselsko in parno, ki sta z železniške postaje Resnik zapeljali proti Beogradu.

V nesreči je bilo ranjenih pet potnikov in strojevodja parne lokomotive. Ranjenec je preprežal v vojaško bolnišnico v Beogradu, kjer so jim takoj nudili zdravniško pomoč. V bolnišnici sta ostala na zdravljenju dva potnika, druge pa so že lahko odpustili.

Ponesrečenci niso v življenjski nevarnosti
MARIBOR, 2. julija - Včeraj smo se pozanimali v mariborski bolnišnici, kakšno je stanje ponesrečencev v večrinski hudi prometni nesreči, ko sta trčila dva osebna avtomobila v Strihovcih pri Sentilju. Zvedeli smo, da se vsi zdravijo na poškodbenem oddelku, vendar ni nobeden od sedmih ranjenih v življenjski nevarnosti.

Danes smo zvedeli za ime ponesrečenih. V avtomobilu z reg. številko KA 80-45 so bili 40-letni Božidar Mikoc, 40-letna Agneza Mikoc, 14-letna Jasna Mikoc ter 23-letni sopotnik Zlatko Juh, vsi iz Karlova. V avtomobilu s švedsko registracijo številko so se prav tako vozili naši državljani in sicer družina Janžić iz Topolovca. Ranjeni so bili 38-letni voznik Mijo Janžić in enoletna hčerka Linda Janžić. Najhuje se je poškodoval Zlatko Juh iz Karlova. Traktorist, ki ga je prehitel voznik osebnega avtomobila iz Karlova, v nesreči ni bil poškodovan. F. S.

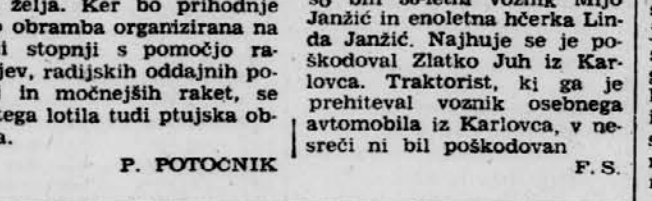
V odgovoru je Tone Zagar, podpredsednik ptujske občinske skupščine dejal, da učinkovita obramba pred točo zahteva skupne akcije občin severovzhodne Slovenije, kakor tudi precej denarja za naložbe v obrambne priprave. Na nedavnem sestanku predstavnikov teh občin, strokovnega združenja Styria in Kmetijskega zavoda Maribor so se dogovorili, da bo organizacijo skupne obrambe pred točo prevzel Kmetijski zavod Maribor, ki bo tudi izdelal načrt za uresničitev teh želja. Ker bo prihodnje leto obramba organizirana na višji stopnji s pomočjo radjarjev, radijskih oddajnih postaj in močnejših raket, se bo tega lotila tudi ptujska občina. P. POTOČNIK

Po besedah inž. Milka Kranjca, direktorja kombinata, pri pitanju govoda sedaj prvič nimajo izgube, kar je bodrilno za načrte kolektiva. Lepo napreduje tudi proizvodnja šampanjca in peničih vin. Čeprav se pri nabavi opreme za modernizacijo kleti malo zatika, bodo že letos povečali proizvodnjo od lanskih 600 tisoč steklenic na 700 tisoč steklenic. Po ureditvi nove polnilne linije (to bo že prihodnje leto), pa bo proizvodnjo te iskane pijače povečali na 1,3 milijona steklenic.

Radgonski kmetijski kombinat je slednjič tudi končal z modernizacijo klavnice, ki je prav tako pomemben obrat. BORO BOROVIČ

MLADA KOLESARKA UMRLA
MARIBOR, 2. julija - Včeraj popoldne se je približno ob 16.15 uri pripetila v Mariboru še ena huda prometna nesreča, ki je terjala smrt mlade, komaj 12-letne Nade Težak iz Maribora. Ko je voznik osebnega avtomobila Avgust Jančič iz Maribora pripeljal v križišče, je zadel Nado Težak, ki je vozila kolo. Po izjavi voznika je Težakova zavila pred njim v levo. Udarec je bil tako silovit, da je deklico vrglo 39 metrov daleč. Prepešljali so jo v Mariborsko bolnišnico, kjer je ob 20.35 uri umrla. F. S.

NOVA PRIDOBITEV V MURI - Poročali smo že, da je švicarska tvrdka Fratelli Roda ponudila našim proizvajalcem perila licenco za poseben način zlaganja srajc po tako imenovanem sistem srocama. Z novo napravo in posebnimi opravniki kartoni, ki naj bi jih napravili v posebnih izdelovalnih kartonarnah, bodo skrajšali čas zlaganja srajc od sedanjih devetdeset sekund na največ eno minuto. Ta način zlaganja srajc ima tudi prednost, da v prihodnje ne bodo potrebovali več bučnik, ki so večkrat poškodovale tkanino. V soboški Muri so se že odločili za nov sistem zlaganja srajc, ugodno pa so ga ocenili tudi ostali jugoslovanski proizvajalci perila. Na sliki: prepričljiva demonstracija predstavnice švicarske tvrdke v soboški Muri.

NOVA PRIDOBITEV V MURI - Poročali smo že, da je švicarska tvrdka Fratelli Roda ponudila našim proizvajalcem perila licenco za poseben način zlaganja srajc po tako imenovanem sistem srocama. Z novo napravo in posebnimi opravniki kartoni, ki naj bi jih napravili v posebnih izdelovalnih kartonarnah, bodo skrajšali čas zlaganja srajc od sedanjih devetdeset sekund na največ eno minuto. Ta način zlaganja srajc ima tudi prednost, da v prihodnje ne bodo potrebovali več bučnik, ki so večkrat poškodovale tkanino. V soboški Muri so se že odločili za nov sistem zlaganja srajc, ugodno pa so ga ocenili tudi ostali jugoslovanski proizvajalci perila. Na sliki: prepričljiva demonstracija predstavnice švicarske tvrdke v soboški Muri.

Za nov šolski center

Mariborski gostinski šolski center rabi nove prostore

Gostinski šolski center v Mariboru je pred dnevi pripravil teste, s katerimi so preverili znanje učencev, ki so se letos prijavili za šolanje v tem centru. Višjim gostinskim organizacijam v Mariboru - hotelu Slavija in hotelu Orel - se je namreč prijavilo več kot 200 učencev.

V gostinskem šolskem centru niso zadovoljni, ker sta gostinski podjetji že sami izbrali učence zase in jih poslali na test v šolo, medtem ko sta večino prijavljenih učencev kar sami izločili. Tako so sedaj nekatera manjša podjetja ostala brez učencev. Večina učencev se je namreč prijavila pri dveh ali pa celo pri treh večjih gostinskih delovnih organizacijah. Na testiranje v gostinski šolski center pa so podjetja poslala le 43 učencev. Po mnenju predstavnikov gostinskega šolskega centra je tak postopek mariborskih gostinskih delovnih organizacij onemogočil gostinskemu šolskemu centru izbor najboljših učencev.

V mariborskem gostinskem šolskem centru že vsa zadnja leta opozarjajo na svoje težave zlasti na pomanjkanje prostorov. Kljub vsem mogočim zagotovilom se zaveda ne premakne z mrtve točke. Sedaj imajo pouk v treh različnih stavbah. Tudi blagovni šolski center je v isti zgradbi in ima premalo prostorov. Ni treba posebej poudarjati, da zaradi tega ne morejo vpisati vseh učencev, ki se prijavljajo za šolanje v centru. Predstavniki gostinskega šolskega centra so prepričani, da bi morale gostinske in trgoveške delovne organizacije pokazati razumevanje za gradnjo novega gostinskega šolskega centra. Pričakujejo, da bosta republiška izobraževalna skupnost in mariborska občinska skupščina našla pravi način in pospešila gradnjo. Gostinski šolski center tudi nima lastnega gostinskega obrata. Zato bi potrebovali več funkcionalnih učilnic za kuhinjo in strežbo. Razmere so nezdružljive ter bi jih morali

Pričakujejo, da bosta republiška izobraževalna skupnost in mariborska občinska skupščina našla pravi način in pospešila gradnjo. Gostinski šolski center tudi nima lastnega gostinskega obrata. Zato bi potrebovali več funkcionalnih učilnic za kuhinjo in strežbo. Razmere so nezdružljive ter bi jih morali

Na tanskem pikniku je bilo okoli 8000 obiskovalcev. Letos jih pričakujejo kakih 10.000, od teh 3000 izseljencev. L. S.

Na tanskem pikniku je bilo okoli 8000 obiskovalcev. Letos jih pričakujejo kakih 10.000, od teh 3000 izseljencev. L. S.

Na tanskem pikniku je bilo okoli 8000 obiskovalcev. Letos jih pričakujejo kakih 10.000, od teh 3000 izseljencev. L. S.

Na tanskem pikniku je bilo okoli 8000 obiskovalcev. Letos jih pričakujejo kakih 10.000, od teh 3000 izseljencev. L. S.

Advertisement for 'MLADI MLADIM' featuring a photograph of a young couple and the text 'CECILE IN NJEN JUŽAK'. It also includes the words 'VROČE-HLADNO VELIKA STOPOVA NAGRADNA IGRA'.

Advertisement for 'BRIGITE GRE V SAMOSTAN' featuring a photograph of a woman and the text 'TEST: STE DOBER PSIHOLOG? MORJE VABI THE FLOCK SO NAJBOLJSI'.

Advertisement for 'THE FLOCK SO NAJBOLJSI' featuring a photograph of a woman and the text 'TEST: STE DOBER PSIHOLOG? MORJE VABI THE FLOCK SO NAJBOLJSI'.

Advertisement for 'P-REHRANA' featuring a stylized logo and the text 'ZA PRAZNIK ZA PRAZNIK' and 'V SOBOTO, 4. julija so vse naše trgovine ZAPRTE'.

Kmetijstvu - dobri obeti

Kmetijski kombinat v Gornji Radgoni uspešno uresničuje sanacijski načrt

Kolektiv radgonskega kmetijskega kombinata, ki je po ukinitvi prisilne uprave letos spomladaj sprejel odgovorno nalogo končnega saniranja te velike delovne organizacije, z novo izvoljenimi samoupravnimi organi in z novim vodstvom ubira dobro pot. To zgovorno potrjujejo tudi uspehi v prvem polletju.

Ceprav bodo večji del opravili v drugi polovici leta, je vendarle proizvodnja v nekaterih obratih kombinata že merila za uspešno poslovno leto. V to na tem velikem kmetijskem gospodarstvu letos ne dvomijo, saj se jim obeta tudi zelo bogata vinska in sadna letina, dobro pa kažejo tudi žita, koruza in razne krmilne rastline.

Sedaj pa je na kombinatu v Gornji Radgoni odločilno merilo za uspeh delo živinorejcev in kletarjev v veliki kleti šampanjca in peničih vin. Tako so v celoti izpolnili napovedi o proizvodnji mleka. Pri nekaj več kot petsto kravah molznicah so dosegli v prvem polletju mlečnost, ki obeta okrog 3500 litrov mleka na žival v poprečju. Zavidljive uspehe dosega v zadnjem času tudi pri pitanju govoda. Prirast pri pitancih znaša na dan že 1,15 kg na žival (prej od 0,85 do 0,90 kilograma), kar je predvsem posledica sodobne tehnologije krmiljenja. Poleg svežih rastlin namreč polsajo pitancem koruza v stozih, še bolj odločilni za tak prirast pa so razni krmilni koncent.

Radgonski kmetijski kombinat je slednjič tudi končal z modernizacijo klavnice, ki je prav tako pomemben obrat. BORO BOROVIČ

MLADA KOLESARKA UMRLA
MARIBOR, 2. julija - Včeraj popoldne se je približno ob 16.15 uri pripetila v Mariboru še ena huda prometna nesreča, ki je terjala smrt mlade, komaj 12-letne Nade Težak iz Maribora. Ko je voznik osebnega avtomobila Avgust Jančič iz Maribora pripeljal v križišče, je zadel Nado Težak, ki je vozila kolo. Po izjavi voznika je Težakova zavila pred njim v levo. Udarec je bil tako silovit, da je deklico vrglo 39 metrov daleč. Prepešljali so jo v Mariborsko bolnišnico, kjer je ob 20.35 uri umrla. F. S.

NOVA MEHANIČNA DELAVNICA - Pri železniški postaji, je ljutomersko podjetje Tehnostroj uredilo nove delovne prostore samostojnega obrata tega podjetja - mehanično delavnico, za katero so namenili 4 milijone dinarjev. V delavnici, kjer bo zaposleno 50 ljudi, bodo opravljali popravila in tehnične preglede za vsa motorna vozila. Na sliki: pred novogradjenim obratom ljutomerskega podjetja Tehnostroj, ki ga bodo odprli se dan borca. Foto: P. Potočnik

Prejeli smo

Ali: rdeče blato res grozi

Stališča ptujskogorskih volivcev, krajevne skupnosti, SZDL, lovcev, šole, upokoencev in drugih

V »Delu« smo 8. maja brali članek »Ali rdeče blato res grozi?« Pisec Janko Babnik prikazuje velike okrog deponije rdečega blata pod Ptujsko gorjo tako, kakor da bi bila to zelena pridobitev za daleč naokrog znano turistično Ptujsko gorjo.

Ko naštevati tudi skrivnice, ki so delali na tem, da bi morala tovarna izbrati drugo varovano odlagalnico rdečega blata, tudi am priznava, da imajo pet različnih lokacij, o katerih so začeli razpravljati že 7. maja 1968 — ne da bi s tem seznanili lastnike razlaščene zemljišče in občane Ptujске gore. Ravnali so tako, kot da so oni absolutni gospodarji, ki razpolagajo z lokacijo in z razlaščeni zemljišč. Najli so si strokovnjake, ki so začeli meriti na terenu ter pripravljali načrte za nameravano depo-

njo. Ti strokovnjaki so šarili po terenu, posekali dreve, ki jih je oviralo pri merjenju, ne da bi kdo vprašal lastnike zemljišča. Ko so pa drugi strokovnjaki vrtali na tem območju, so jih naši občani vprašali, kaj delajo? Odgovorili so: »Iščemo nafto.« Tako so bili občani z odgovorom zadovoljni in srečni, saj so pričakovali, da bodo moč res našli nafto, ki bi bila pomembna.

Dne 19. maja 1967 pa je občina Ptuj poslala komisijo za odobritev lokacije deponi-

organizacij, med drugim tudi na vrhovno sodišče. Vse pritožbe so zavrnili. Pritožbe zoper odobreno lokacijo so vložili: Lovska družina Dravinja-Majšperk, Društvo upokoencev Majšperk-Ptujska gora ter 40 lastnikov zemljišč, ki bi bili prizadeti zaradi razlaščene zemljišče. Priporočajo, da ne gre tu pri 105 ha razlaščeni zemljišče samo za gozdo in grape, temveč zavzemajo več kot polovico najlepših in najrodovitnejših sadovnjakov, njiv in travnikov. Sicer ne bi bili uničeni, pač pa bi služili kot zaščitni pas, zato bi jih lastniki ne smeli in ne mogli izkoriščati.

Zekaj se je pritožilo na razlasično odločbo z dne 21. 1. 1970 samo pet strank? Ker so krožile med prizadetimi vesti, da tisti lastnik zemljišča, ki ne bo prostovoljno odstopil svojega zemljišča za odlagalnico, ne bo dobil odškodnine! Revno halozsko ljudstvo se je prestrašilo in utihnilo do zboru volivcev dne 29. 2. 1970.

Škoda, da ni bil tovariš Babnik prisoten na zboru volivcev na Ptujski gorji! Ko bi se vsaj informiral pri obeh zastopnikih tovarne, ki sta bila navzoča na zboru. Ugotovil bi, da je bila protestna resolucija zoper lokacijo in odvzem zemljišč soglasno sprejeta in da so se ji priključile naslednje množične organizacije: krajevna skupnost SZDL, osnovna šola in svet staršev na Ptujski gorji ter krajevni odbor SZDL Majšperk, društvo upokoencev Majšperk-Ptujska gora, lovski klub Ptujška gora, lovski klub Majšperk ter vsi volivci, ki jih je bilo za nabit razred. Vse navedene organizacije in občani ter lastniki zemljišč so se pritožili na najvišji forum v državi, na kabinet maršala Tita in na ustavno sodišče Slovenije. Točko resnici na ljubo. Glede zastripjenja zraka iz deponije pa bi piscu članka priporočali, naj v bodoče prislunne poročilom televizije in dnevnevo časopisu, kjer bo zasledil, v katerih krajih naše lepe Slovenije je najbolj okužen zrak po kemisti industriji. Ugotovil bo, da je med temi krajii razen Celja in Mežanske doline tudi Kidričev, kjer je najbolj nezdrav zrak. Če že revni Haložani dosegajo niso imeli drugih posebnih dovoljenj, so imeli vsaj zdrav svezji zrak, sedaj jim pa se tega ne privošči več.

Janko Babnik dalje trdi v članku, da niso bili 65 lastnikom zemljišč in vsem občanom kršene demokratične ali celo samoupravne pravice. Toda — če nekdo na silo vzame nekemu lastno zemljišče, brez predhodnega sporazuma, zato da bo napolnil grape z rdečim blatom, ki dviga suh prah do enega metra visoko, pa trdi da to nikomur ne škoduje, potem so stvari očine.

Ravnatelj p. Zvonka Predana hoče pisec prikazati kot protidržavnega spletkarja — ker se bori za svoje pravice in za pravice občanov.

Vsi podpisani občani v imenu Ptujskogorcev izjavljamo, da smo Zvonku Predanu hvaležni, ker se je za nas zavzel.

Stefan Mally, predsednik Turističnega društva, pedagoški vodja šole in odbornik občinske skupščine.

Miha Kokol, Ludvik Potočnik, Karl Topolovec, Justina Černišek, Vinko Potočnik, Mitija Belc Jancel Jezu predsednik KO SZDL.

K temu so pripisali:

Ravnateljstvo osnovne šole Ptujška gora in svet staršev sta na rednem sestanku obravnavala razlasično odločbo, ki je v lasti osnovne šole na Ptujski gorji in iztožila, da si je kmetijska družba na njem uredila sa- dovnjak in šolsko igrišče z odvzemom sadovnjaka iztožila šole, ki je v lasti kmetijske družbe, kjer se lahko šolarji ne posredno uče kmetovanja. Naš kraj je kmetijski, zato takšnega dela ne bi smeli učevati. Šolska zadruga na našem terenu nima kje drugje iskati zemljišča za zametavo — ker ga ni.

Kot vsaka šola ima tudi naša igrišča oddaljena od nje okrog 400 metrov. Te oddaljenosti ne moremo zmanjšati, ker je šola sredi vasi in nikjer bliže ni toliko ravne terena, da bi si uredili drugo igrišče. Z odvzemom igrišča bi vzeli ravni halozski šoli še tisto, kar si je uredila sama z lastnimi sredstvi in prostovoljnimi delom. Kolikor bi nam name ravni graditelj odstopil ome- neno ozemlje in ga obdal z mejo, bodo morali šolarji med telesno vzgojo vdihava- ti hlape in prah iz odložene ga blata.

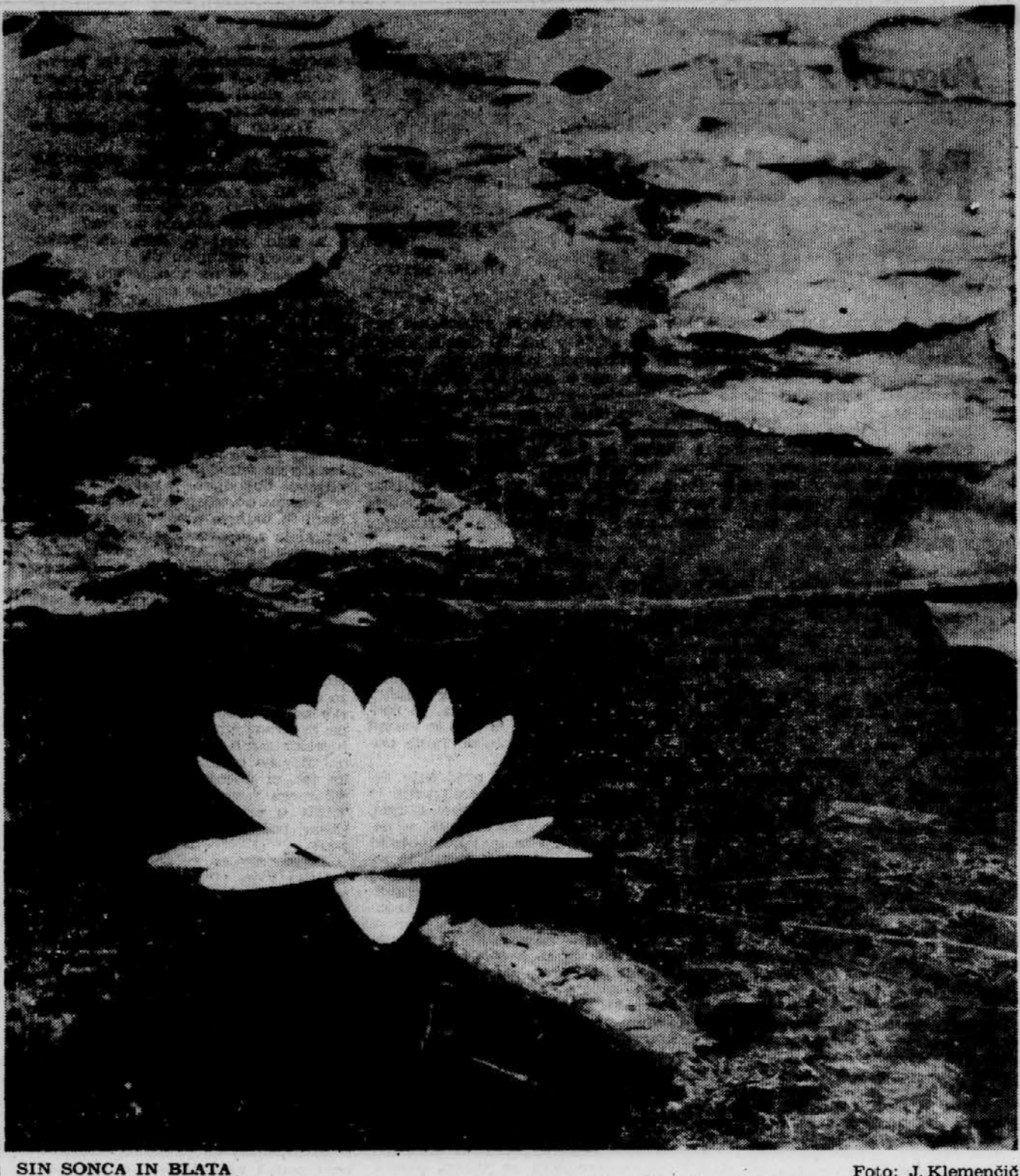
Ker je možno urediti od- laganišče na drugem, neoblju-

denem terenu, se pridru- žujemo zahtevku vseh pri- zadetih občanov Ptujске gore.

Svet krajevne skupnosti je na rednem letnem zboru volivcev 29. februarja letos ugotovil, da se oškodovanci, ki jih je na našem območju 64, ne morajo strinjati s načinom razlaščanja zemljišča. Vsi so prejeli dokončne odločbe o razlasičnosti brez predhodnega posvetoovanja z oškodovanci in njihovega pristan- ka. Kmetom, ki živijo tu, pa je edini zaslužek dohodek od zemlje. Po razlasičnosti bi ostali nekateri brez obdelovalne zemlje.

Krajevna skupnost in KO SZDL Ptujška gora si prizadevata najti rešitev za grad- njo odlagalništva na drugem, nenaseljenem območju. Tega pa tovarna noče upoštevati. Ker tam gradnja precej bolj prizadene njihov proračun. Vendar smo menja, da je več vredno življenje celotnega naselja kakor pa nekaj tisočakov. V na- šem primeru gre namreč za celotno naselje, saj ga krog in krog obdajajo dolinice, predvidene za odlagalništvo. V naprednih državah gradnja take in podobna odlagal- nišča po več kilometrov izven naselij.

Krajevni odbor SZDL Majšperk je na svoji seji, dne 20. 2. 1970 obravnavala pritožbo oškodovanih vaščanov in množičnih organizacij na območju KU Ptujška gora in Majšperk glede odlagalništva rdečega blata tovarne glinice in aluminija Kidričev ter soglasno sklenil, da se popolnoma strinja s protestom. Priporoča, da bi za odlaga- lišče rdečega blata določili lokacijo na področju Dokle- ce-Trebeš, ki ni obljuden.

SIN SONCA IN BLATA

Foto: J. Klemencič

Napredek

Dolina na prepihu

»Mlekarski likof« v Podvolovlju precej neti turizem

Gornja Savinjska dolina, za katero domačini trdijo, da se začne nad Ljubnim in končuje z Logarsko, Matkovim in drugimi neštejimi »kotji«, je tako razvijana, da je težko dati roko v ogenj za to ali ono izdele ali one dolinice. V Lučah, ki so eden izmed treh centrov tega goratega sveta, moraš ob Lučni zaviti v levo, če hočeš priti v Podvolovlje. V dolino, ki bo dva dni, v soboto in nedeljo, gostitelj vseh kmetovalcev, ki se ukvarjajo z mlekarskim. Tu bo letos prvič mlekarjski likof.

Podvolovlje, dolinica, ki jo vokrvarajo Kaštni vrh, Kunšperk, Maj in Veliki Rozatec, Lepenatka, Rakovo sedlo, Velika in Mala Planina, Bukovo in Veža sega po dolžini okrog 10 kilometrov. V njej živi okrog 150 duš v štiridesetih gospodinjstvih, od tega vsako deseto ustvarja svoj dohodek izključno od kmetištva.

Dolina je, kot pravijo domačini, po volji doživela tri revolucije. Prvo s pridobitvijo elektrike, drugo z dograditvijo ceste v Luče in tretjo, ki se traša, v kmetištvo. Podvolovljani sicer niso prvi začeli s preobrazbo v stoletjih prekuzenega gospodarjenja, nastavonoše so oni v sosednem Robanovem kotu, vendar so v tej dolini vsi kmetje skoraj hkrati povzeli novost. Gre za Mlinarja, Podpečnika, Riharja, Pogreventiča in brata Oščirja, ki so v dveh, treh zadnjih letih dobesedno v skoraj vseh predeljih prebrskali svoje prebivalce.

Ne gre za naštevane, da je v tej dolinici že zdaj troje molznih naprav, da imajo kmetije pašnokošne sisteme, s katerimi so se do dobrih dni izenačili z delavci v industriji in jih začeli presegati, temveč gre za njihovo zadnjo odločitev, da bi dolino odprli svetu. Ta je imela doslej dvojno oken: eno odprto proti Raku na štajerski ali kranjski strani, kamor je najprej pomela s svoje šole. Namesto enega učitelja v neustrežni hiši so kumili kombi, nato še avto- bus in malčke prevažajo v Luče. Nato so rekli: začnimo po novem. Zdad, po dveh,

treh letih vsako jutro Mlinar s svojim traktorjem drda po cesti proti Lučam in se med postajo ustavlja pri kmetijah in žičnicah, da v poprečju na dan zbere in prepelje 17 kosov za mleko. To je v dinarjih na dan okrog 700! Ni težko izračunati, koliko je ta vsota večja na mesec in velika za dobo leta. To je denar, o katerem pred nekaj leti ni se nihče sanjal, kaj šele upal! Glavni vir dohodka je bil za kmete les. Zdad se je tehnica že močno pre- maknila v dobro čistemu kmetovanju. No, in zadovoljni nad tem, kar so uspeli, tembolj, ker je Gornja Savinjska kmetijska zadruga v Mozirju z veliko mero posluha prisločila na pomoč, bi kmetje radi to revolucijo ne- koliko pokazali vsem, ki se se ne upajo odločiti za njo. Zato je vznikla ideja o mlekarjskem likofu. Skupaj s turističnim društvom so idejo premlili, že v soboto, po- sebej pa nedeljo, bo moče videti, kako so uspeli. Meni- jo namreč, da zdad, ko so z mehanizacijo in reorganizacijo dela na kmetijah spro- stili čas, se lahko začno zgle- dovati po — kmetijskem turiz- mu. Mlekarski likof bi naj bil samo opozorilo javnosti, da je tam, donedajva nekje Bogu za hrbtom neka dolina, ki ji pravijo Podvolovlje.

JANEZ SEVER

Spomin

Strumni Maistrov soldat

Dr. Makso Šnuderl obuja davne spomine na majorja Edvarda Vaupotiča, Maistrovega oficirja

Jutri bodo v Vidmu ob Ščavnici praznovali 25. obletnico osvoboditve in 52. obletnico bojev za severno mejo. Odkrili bodo spominsko ploščo možu, ki je imel takrat, ko je ugalsala prva svetovna vojna in ko se je neustavljivo drobila umetna Avstroogrška, veliko zaslug, da je lahko general Maister izpeljal svoj osvobodilni in narodnostni načrt. Ta človek je major Edvard Vaupotič. Zgodovina ga je po svoji logiki postavila v generalovo senco. Toda resnica dejstev pravi tako neizpodbitno dokazuje, da velik človek ne more nikdar stati sam.

Dr. Makso Šnuderl se spominja dogodkov, na videz drobnega, a za prihodnjoo osvoboditve severne meje nemara in — imenovali so ga »

eden od redkih aktivnih častnikov, ki so se takoj spočetka zbrali ob Maistru, pa je bil vojaški strokovnjak in strateg. Zev noembra je postal poveljnik mariborskega polka. Bil je v Maistrovem štabu. General je potreboval takega človeka. Vaupotič je danaj Maistrovim načrtom in dejanjem vojaško, organizacijsko in strateško vsebino.

Dr. Šnuderl se spominja po- dobe majorja Vaupotiča. Pravi, da je bil lep človek, srednje rasti, a postaven to- rej pravi vojak. Bil je ljubezniv, z njim se je dalo po- menkovati. Toda vojak je bil bohem in politik. Vaupotič,

enodredkih aktivnih častnikov, ki so se takoj spočetka zbrali ob Maistru, pa je bil vojaški strokovnjak in strateg. Zev noembra je postal poveljnik mariborskega polka. Bil je v Maistrovem štabu. General je potreboval takega človeka. Vaupotič je danaj Maistrovim načrtom in dejanjem vojaško, organizacijsko in strateško vsebino.

Dr. Šnuderl se spominja po- dobe majorja Vaupotiča. Pravi, da je bil lep človek, srednje rasti, a postaven to- rej pravi vojak. Bil je ljubezniv, z njim se je dalo po- menkovati. Toda vojak je bil bohem in politik. Vaupotič,

Dr. Makso Šnuderl je 1930. leta obiskal Edvarda Vaupotiča. Dve uri in pol je ostal pri njem. Vse, kar mu je po- vedal major, je stenografil. Takrat je namreč dr. Šnuderl pisal svojo knjigo o borbah za severno mejo. Toda stenografski zapis je končal v og- nju mnogo let pozneje, ko

oster. Rojen v Vidmu ob Ščavnici je z Maistrom večkrat prihajal v svoje Slovenske gorice.

Naslednji dogodek lepo priča, kako je Vaupotič dva- krat nastopil, prvič kot vo- jak, ki izpolnjuje ukaze in drugič kot narodnjak in Maistrov človek. V Mariboru so Nemci ustanovili nemško obrambno formacijo, katerim pripadnikom so domači ljudje pravili zelenci, zaradi zelenih kokard, namreč Zelenci so zahtevali orožje. Naši ofi- cirji so bili proti. Ko so pri-šli Nemci po orožje, je rezervni nadporočnik Ivan Gračnar dejal: »Ne damo orožja!«

Prišli so se pritožiti k Maistru. Ta je pred nemško od- poslanec poslal Vaupotiča. Gračnar mu je hitro pripovedoval, da bodo Nemci s tem orožjem streljali na Slo- vence. Toda Vaupotič je bil vojak. Rekel je: »Povejle je povelje.« In moral so dati orožje.

Tri tedne pozneje so Slo- venci zelence razorožili. Obie- čene v civilna oblačila so pog- nali čez mejo v Avstrijo. Ponoči so jih zasacili speče in jih polovili kot miši v past. Tri te akciji je sodelo- val tudi major Vaupotič.

Rekordno število letal se je spustilo tudi na letališču v Dubrovniku in Zadr- uhu, kamor so leteli pred- vsem carteriski avioni iz zahodne Evrope. Največ turistov je z avtobusi, po- sebnimi trajekti in hidro- gliserji Prhrane odpoto- vala na bližnje otoke.

Rekorden promet

Na letališko stezo aero- drama Split v Kastele, se je spustilo pred tremi dnevi okrog 60 letal jugo- slovenskih in tujih letal- skih družb. To je rekordno število pristankov v zadnjih šestih mesecih. Največkrat so poleteli carteriski avioni domačih prevoznikov in tujih družb. S temi letali je pri- letovalo okrog 5000 turistov, zvečne tujece ki bodo priložnost izneve preživet dopust v Dalmaciji.

Po koncu turistične se- zone se bo promet zmanj- šal za polovico. Rekordno število letal se je spustilo tudi na letališču v Dubrovniku in Zadr- uhu, kamor so leteli pred- vsem carteriski avioni iz zahodne Evrope. Največ turistov je z avtobusi, po- sebnimi trajekti in hidro- gliserji Prhrane odpoto- vala na bližnje otoke.

KB KREDITNA BANKA IN HRANILNICA

LJUBLJANA KADROVSKA KOMISIJA

razpisuje

ŠTIPENDIJE

za študij na naslednjih šolah in fakultetah:

a) EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA	4 stipendije
b) VEKŠ MARIBOR, BANČNI ODDELEK	6 stipendij
c) EKONOMSKA FAKULTETA	5 stipendij
č) PRAVNA FAKULTETA	5 stipendij

Višina stipendije za 1. letnik znaša din 200.- pod a), din 400.- pod b), c) in č) ter dodatek za vsak nadaljnji letnik od 20.- do 50.- din. Za študente, ki imajo stalno bivališče izven kraja šolanja, je stipendija za din 50.- višja od zgoraj navedene osnove.

Lastnoročno napisani prošnji morajo kandidati priložiti prepis zadnjega šolskega spričevala ali frekvencijsko potrdilo o opravljenih izpiti ter podatke o gmotnem stanju staršev (zaposlitev, dohodek i.s.l.). Prednost pri podelitvi stipendije imajo dijaki in študentje višjih letnikov.

Prošnje sprejema direkcija za kadrovske zadeve do 15. julija 1970.

OKNA · VRATA · PARKET

proizvodnje
»LIKO« VRHNIKA in »KLI« LOGATEC

so že v prodaji v prodajnem skladišču DRAGOMER pri Brezovici (10 km od Ljubljane)

TELEFON: Brezovica pri Ljubljani št. 1

DELOVNI ČAS:

ponedeljek, sreda, četrtek od 8.-14. ure
torek in petek od 8.-18. ure
ob sobotah od 8.-12. ure

Turistične informacije

VREME
Območje nizkega zračnega pritiska s jedrom nad Severnim morjem dovaja proti Alpam sorazmerno hladne zračne mase. Tako bo ob koscu tedna prevladovalo spremenljivo oblačno, v popoldanskem urah krajevne plohe.

Gorenjska
V Bohinju so zasledeni hoteli Bellevue, Mladinski dom in hotel Stranar Zagor. Dovolj prostora je v hotelih Slavica, Union, Ilirija in Bellevue. Hotel Lev bo zasleden 6. in 7. julija. Dovolj prostora je v hotelih Slavica, Union, Ilirija in Bellevue. Hotel Lev bo zasleden 6. in 7. julija. Dovolj prostora je v hotelih Slavica, Union, Ilirija in Bellevue. Hotel Lev bo zasleden 6. in 7. julija.

Dolenjska:
V Novem mestu je nekaj prostora v obeh hotelih. Grad na Osočju je zasleden, nekaj prostora pa je v motelu. V Smarjskih Toplicah je nekaj prostora v letoviskih. Dovolj prostora je v letoviskih. Dovolj prostora je v letoviskih. Dovolj prostora je v letoviskih.

Primorska
Z obalnega območja smo dobili poročilo samo iz Pirana in Portoroca. Kjer imajo 300 prostih postelj v hotelih in 1500 postelj pri zasebnikih. V petek 3. julija bodo v Piranu odprli novi hotel Puntar. Dovolj prostora je v letoviskih. Dovolj prostora je v letoviskih. Dovolj prostora je v letoviskih.

Jugoslovanska loterija

Številka	Številka	Številka
2300	200	10
01820	1.000	100
116090	10.000	1000
536130	10.000	1000
11	10	10
1501	1.000	100
64651	500	50
78481	500	50
002911	10.010	1001
2	6	6
07472	506	50
59052	1.006	100
79872	10.006	1000
73	10	10
143	50	50
79213	500	50
44583	10.000	1000
56293	10.000	1000
14	20	20
44	10	10
27064	2.000	200
82114	153.020	1530
15294	10.010	1001
51524	10.000	1000
5	6	6
70055	506	50
87365	506	50
24695	10.006	1000
96	10	10
606	100	100
3346	200	20
10956	10.000	1000
06076	10.000	1000
54116	10.000	1000
57	20	20
03737	500	50
72797	1.000	100
29257	10.020	1000
56707	10.000	1000
59147	10.000	1000
78	30	30
70178	500	50
33569	2.000	200
29248	10.000	1000
59078	50.030	500
9	6	6
13729	1.006	100
53569	506	50
64239	10.006	1000

Od 1. VII. do 10 VII.
REKLAMNA PRODAJA
reklamne cene za kakovostno sveže blago

- mesni doručak »Sijemes« 200 gr 3,80 din
- jetna pašteta »Mercator« 100 gr 1,85 din
- skivov kompot »Mercator« 300 gr 2,50 din
- naravn sadni sirup »Alko« 1 ltr 6,750 din
- nougat kocke »Podravka« 200 gr 2,00 din
- vino rdeče in vino belo »Mercator« 1 ltr 4,80 din
- peščenice grenki »Mercator« 1 ltr 14,80 din
- virjak »Slovina« 0,75 ltr 13,50 din

široj po Sloveniji v 340 prodajalnih Mercator 6269

Stores NAGRADNI NATEČAJ ZA KUPCE
TAPET

V prodajalnih CHEMA lahko kupite prvovrstne tapete angleške firme STOREYS

Vsak kupec, ki bo kupil te tapete, bo lahko sodeloval v nagradnem natečaju

I. nagrada — petdnevno potovanje v London za dve osebi
II. nagrada — 150 kv. m. tapet STOREYS
III. nagrada — 100 kv. m. tapet STOREYS

Zastopnik za SFRJ
Yugoslava Commerce
BEOGRAD

Naše ljubljene žene in mamice nimamo več. Utujeno srce

Marije Lukan

roj. NAHTIGAL

je poslednjič udarilo 1. julija 1970 ob 17.25. Četali smo samlj, strji in neizmerno žalostni

V njeni poslednji dom jo bomo položili v petek, 3. julija 1970, ob 16. uri iz mrliške veže na Zaláh pri Kamniku

Do pogreba leži na svojem domu na Zdušni 4 pri Kamniku

Zalujoči:
moj Polde, sin Emilijan z ženo Marijo, hčerka Stanislava z možem Alojzjem, sestra Katarina z družino, vnuki Bogo, Damjana, Tea in Darko ter drugo sorodstvo

Zdušna, 1. julija 1970

V 89. letu nas je zapustila mama in babica

Josipina Černak

Najno željo smo jo pokopali v najčistem družinskem krogu dne 2. julija 1970 na pokopališču v Ljubljani

Zalujoči:
hči Sonja z možem in vnuka Miha in Barbara Kunstler

Nenadoma je preminil

DRAGO DULAR

namestnik okrožnega javnega tožila

Dobrega in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu
Pogreb bo v soboto, 4. julija 1970, ob 16.30 na mestnem pokopališču v Celju

Kolektiv okrožnega in občinskega javnega tožilstva v Celju

Celje, 2. julija 1970

Nepričakovano in sredi dela nas je zapustil

DRAGO DULAR

namestnik okrožnega javnega tožila

Poštvovalnega in vestnega delavca in tovariša bomo ohranili v trajnem spominu

Sindikalne podružnice okrožnega javnega tožilstva v Celju, občinskega javnega tožilstva v Celju, okrožnega gospodarskega sodišča v Celju, občinskega sodišča v Celju in občinskega javnega pravobranilstva v Celju

Celje, 2. julija 1970

UMRLA JE

ANTONIJA GROBLER

CLANICA ZBORA OPERE IN BALETA SNG

OD MNOGO PREZGODAJ PREMINULE POKOJNICE SE BOMO ZADNJIKRAT POSLOVILI V PETEK, 3. JULIJA 1970, OB 15.45 NA ZALAH

RAVNATELJSTVO OPERE IN BALETA SNG
SVET OPERE SNG
SINDIKALNA PODRUZHNICA SNG

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE UMRLA

FRANC PENCA

DOLGOLETNI ČLAN DELOVNE SKUPNOSTI KARTONAZNE TOVARNE LJUBLJANA

POGREB BO DANES OB 15. URI IZ FRANCISKOVE MRLISKE VEŽICE NA ZALAH

KOLEKTIV KARTONAZNE TOVARNE LJUBLJANA

Sporočamo žalostno vest, da nas je nepričakovano zapustil član naše delovne skupnosti, tovariš

MIHA ŠTURM

delavec

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, 3. julija 1970, ob 16. uri ispred hiše žalosti, Železniki, Na plavžu

Dobrega tovariša in marljivega delavca bomo ohranili v lepem spominu

Delovna skupnost Alples — Železniki

Železniki, dne 2. julija 1970

SPOROČAMO DA JE UMRLA

MARIJA GREGORC

KUHARICA

POGREB POKOJNICE BO V PETEK, 3. JULIJA 1970, OB 17. URI IZ HIŠE ŽALOSTI V RADOVLJICI, KAJUHOVA 4

PSIHIATRIČNA BOLNICA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Izredna kombinibilnost dnevne sobe claudia omogoča kombinacijo tudi za vaš dom.

brest cerknica

SEJA NA BRIONI — Predsedstvo ZKJ je večeraj na Brionih pod predsedstvom predsednika Tita razpravljalo najprej o ekonomskopolitičnih vprašanih razvoja...

GNEČA V CATEŠKIH TOPLICAH — Smo na začetku glavne turistične sezone in naši znani, pa tudi manj znani turistični kraji so domala polni tujih in domačih gostov...

OTROCI S KOZJANSKEGA — Ljubljano je obiskala skupina 15 solarjev s Kozjanskega in iz sevnjske občine. Tu bodo 10 dni gostje družin članov ZB Posavje...

Proučevanje dokumenta

Vlada SFRJ proučuje dokumente nedavnega ministrskega sestanka članic varšavskega sporazuma v Budimpešti

OD NASE BEOGRajsKE DOPISNICE

BEOGRAD, 2. jul. Novinarskih konferenc v državnem sekretariatu za zunanje zadeve ne bo zaradi poletne sezone vse do druge polovice avgusta. Na današnji konferenci, ki je bila že slabo obiskana, so prevladovali odgovori na vnaprej postavljena vprašanja.

SFRJ in Vatikanom 25. junija 1966. Pri tem sta pa se ugotovili, da so dani pogoji za nadaljnje zboljševanje dvostranskih odnosov.

Dopisnik DPA je razumel izjavo Ribičića, dano v Moskvi, v zvezi s krizo na Bliskovnem vzhodu, kot trditve, da je Jugoslavija že sprožila akcije za politično rešitev te krize.

Ribičič poročal o obisku

ZIS razpravljali tudi o uredništvu temeljev gospodarske politike

BEOGRAD, 2. julija (Tanjug) — Zvezni sekretariat za informacije je objavil, da je imel ZIS večeraj in danes sejo, na kateri je predsednik Mitja Ribičič obvestil člane sveta o svojem obisku v Sovjetski zvezi.

Maribor dobi novo kopališče

Občinska skupščina sprejela petletni program cestnega podjetja

MARIBOR, 2. julija — Odoborniki mariborske občinske skupščine so na današnji seji razpravljali o petletnem programu cestnega podjetja Maribor, ki predvideva okoli 65 milijonov din za financiranje del. Od tega naj bi občina dala vsaj polovico.

Mednarodna licitacija za 10.000 vagonov

BEOGRAD, 2. julija (Tanjug) — Skupščina skupnosti jugoslovanskih železnic je zabavala na današnji izredni seji, da zvezni izvršni svet odobri razpis mednarodne licitacije za nakup 10.000 tovornih vagonov.

Kubanski minister v Limi

LIMA, 2. julija — Kubanski minister za zdravstvo Martinez Junco je odpotoval na uradni obisk v Peru, kjer se je z ministrom za zdravstvo z generalom Bolandom Constantinom pogovarjal o tem, kako bi Kuba pomagala, da bi zaoščiteli rane, ki jih je povzročil katastrofalni potres v Peruu.

Opozorilo bralcem!

Zaradi praznika jutri Delo ne bo izšlo. Bralce se opravičujemo, ker zaradi tega ne bo objavljen kulturni koledar. Prihodnja številka izide v nedeljo. UREDNIŠTVO

Evropa naj bi bila oaza miru

Predsednik Tito je sprejel na Brionih udeležence beogradskega posvetovanja za pripravo vseevropskega srečanja borcev

BRIONI, 1. jul. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes na Brionih udeležence beogradskega posvetovanja za pripravo vseevropskega srečanja borcev in se zadržal z njimi v prijateljskem pogovoru.

no in bi se lahko tako še z večjo energijo v miru postavili svojemu ustvarjalnemu delu.

Predsednik Tito je nadalje poudaril, da na žalost ni tak položaj tudi v drugih krajih sveta. Stanje na Srednjem vzhodu je zelo nevarno in povzroča veliko zaskrbljenost. V Indokini se nadaljuje vojna, ki je bila vsiljena tudi miroljubnemu narodu Kambože. Ta narod se je sedaj uprl in se začel boriti proti tujim agresorjem za obrambo svobode in neodvisnosti.

Predsednik Tito pa je poudaril, da navzlic temu; ker položaj v svetu ni dober, ni pesimisti, kaj zadeva nadaljnji razvoj, ker je prepričan, da so napredni in miroljubni sili dovolj močne, da lahko preprečijo najhujše.

Aretacija in obtožnice

Aretacija osmih gverilcev skupine »Juana Josea Vallesa«, ki je ugrabila nekdanjega predsednika Aramburuja

BUENOS AIRES, SAO PAULO, GUATEMALA CITY, 2. julija. (AP, UPI, Reuter). V Buenos Airesu so uradno sporočili, da so aretirali osem gverilcev skupine »Juana Josea Vallesa«, ki je ugrabila nekdanjega predsednika Aramburuja.

Nacionalna osvobodilna akcija, ki jo je vodil Carlos Marighela, nekdanji član CK KP Brazilije, pred meseci pa je bil ubit v posrednih bitkah v Sao Paulu, je namreč sporočila, da je ta organizacija ugrabila tuje diplomate.

Kubanski minister v Limi

LIMA, 2. julija — Kubanski minister za zdravstvo Martinez Junco je odpotoval na uradni obisk v Peru, kjer se je z ministrom za zdravstvo z generalom Bolandom Constantinom pogovarjal o tem, kako bi Kuba pomagala, da bi zaoščiteli rane, ki jih je povzročil katastrofalni potres v Peruu.

Naši turistični predstavniki v Portorožu

PORTOROŽ, 2. julija — Iz povelja Turistične zveze Jugoslavije so obiskali obalno področje zastopniki naših turističnih predstavnikov v tujini. Najprej so ogledali turistične kraje in ogledali slovenske obale, potem pa so se v Portorožu sestali s predstavniki Turistične zveze Jugoslavije, večjih gostinskih in turističnih podjetij Slovenije ter s turističnimi in obilježnimi predstavniki obalnih občin in se pogovorili o najboljših poteh vprašanih turistov na tem območju.

Telegrami

PREPOVED PRODAJE ČASOPISOV — PRAGA. V Pragi so prepovedali prodajo časopisov »Unita« in »Morning Star«, glasil italijanske in britanske KP, ker sta obsojila izključitev Aleksandra Dubčka iz KP Češkoslovaške.

OSORIO PREVZEL PREDSEDNIŠKE DOLŽNOSTI — GVATEMALA. Novi predsednik Gvatemala Carlos Arano Osorio je 1. julija prevzel predsedniške dolžnosti. Dosedanji predsednik Montenegro je odpotoval v Evropo, kjer bo proučeval mednarodno pravo.

AMERIŠKA LETALA NAD KITAJSKO — TOKIO. Radio Peking je sporočil, da so od junija 1964 do maja letos nad kitajskim ozemljem sestrelili 31 ameriških letal, med katerimi jih je bilo 20 brez posadke. Kaj se je zgodilo s piloti preostalih 11 letal, ni znano.

PROTIAMERIŠKE DEMONSTRACIJE — SYDNEY. V poslopju sydneyjske borze je večeraj vdrila skupina demonstrantov in ga oblepila z gesli, naperjenimi proti ameriškim kapitalističnim vojnim hujskačem.

FRANCOŠKE LADJE V LENINGRADU — MOSKVA. Eskadra francoskih bojnih ladij bo med 6. in 10. julijem na obisku v Leningradu.

SESTANEK MINISTROV PAKTA SEATO — MANILA. Predsednik Filipinov Ferdinand Marcos je odprl letni sestanek ministrov pakta SEATO, ki se je udeležuje sedem izmed osmih članic tega pakta, ker Francija svoje delegacije ni poslala.

DEVIZNI PRIMANKLJAJ — STOKHOLM. Švedska je imela v prvih petih mesecih letošjih več kot 1,7 milijarde kron deviznega primankljaja. V enakem razdobju lani je primanjkljaj znašal samo 532 milijonov kron. Švedsko ministarstvo za finance je računalo, da se bo letošnji deficit zmanjšal na 545 milijonov kron, zato je računljivo, da je v gospodarskih krogih tak razvoj zbudil velike skrbi.

SPOVEDI MED HONDURASOM IN SALVADORJEM — WASHINGTON. Organizacija ameriških držav OAS je sporočila, da je bil na avroča meji med Hondurasom in Salvadorjem ubit stotnik nikaraguijske armade Ramiro Gonzales, uradni opazovalec ene izmed ekip OAD, ki so jih poslali na to mejo zaradi čedalje pogostnejših oporožnih spopadov med Hondurasom in Salvadorjem.

VRNITEV AMERIŠKEGA LETALA — MIAMI. Letalo, ki so ga ugrabili pred večerajšnjim usmerili proti Kubi, se je večeraj vrnilo v Miami.

SZ BO SPET IMELA VELEPOSLANIKA V PEKINGU — MOSKVA. Po treh mesecih pričakovanja je kitajska vlada pred večerajšnjim izjavila, da se strinja z imenovanjem Vladimirja Stjepakova za novega sovjetskega veleposlanika v Pekingu.

EKSPLOZIJA BOMBE — WASHINGTON. V poslopju vseameriškega odbora za obrambo je pred večerajšnjim eksplodirala bomba in povzročila manjšo materialno škodo. Po eksploziji je agencija AP dobila pismo s podpisom »revolutionarna sila 7«, v katerem je rečeno, da je ta akcija njeno delo.

MICHEL DEBRE V POLINEZIJAH — PARIZ. Francoski minister za obrambo Michel Debré je odpotoval v francosko Polinezijo, kjer si bo s križarke »Grass« ogledal eksplozijo nove francoske hidrogenske bombe.

ALDO MORO V AFRIKI — RIM. Italijanski minister za zunanje zadeve Aldo Moro je odpotoval na obisk v Kenijo, Somalijo in Etiopijo, da bi se dogovoril za nove oblike sodelovanja med Italijo in državami vzhodne Afrike.

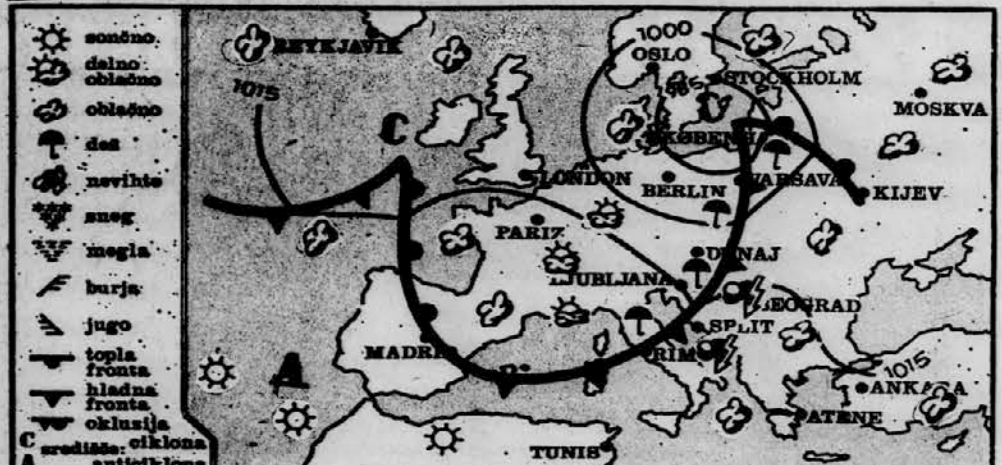
POMOC ROMUNIJI — HONGKONG. Kitajska bo poslala Romuniji, ki so jo pred kratkim prizadele hude poplave, bombaž, premog, zamrzjeno svinino, sojo, zamrzjene ribe, mleko in jajca v prahu in svinjske ter kozje kože. Protokol o tej pomoči so že podpisali.

SESTANEK PREDSTAVNIKOV ČETVE-RICE OZN — NEW YORK. V resnični sovjetskega predstavnika v OZV Jakoba Malika je bil večeraj 38. sestanek štirih predstavnikov velikih sil o Srednjem vzhodu.

ODPRTA VPRAŠANJA — Zlasti zagrebški časopis precej piše o tem, da »Dinamo« ponuja »Maribor« v zameno za Proseno tri igralce. Kot odprto vprašanje pri tej menjavi omenjajo tudi naslednje: ali bi se v primeru menjave Prosen lahko vseli v vsa tri stanovanja zamenjanih »Dinamovih« igralcev, slednji trije pa v Prosenovo stanovanje v Marбору?

SONCE VREMENSKO POROČILO LUNA

Prognostična karta za 3. julija 1970 ob 07. uri

Češkoslovaški diplomat zaprosil za azil v ZDA

WASHINGTON, 1. julija (AFP) — Češkoslovaški diplomat Anton Nenko, ki je bil zadolžen za smrtne vrve v Washingtonu, je zahteval politični azil v ZDA. To je danes sporočil ameriški State Department. Predstavniki tega ministristva Karl Bartch je izjavil, da je bil Anton Nenko v stikih s predstavnik ameriške vlade že pred dvanajstimi dnevi in zaprosil za dovoljenje, da lahko ostane v ZDA.

Napoved za danes:

VREMENSKA SLIKA

Območje nizkega zračnega pritiska z jedrom nad Severnim morjem dovaja proti Alpam in Balkanu še sorazmerno hladne zračne mase, ki zadržujejo sveže vreme. Izgledi za soboto: še sveže s popoldanskimi plohami.

SLOVENIJA

Ponoči prehodne padavine, čez dan spremenljivo oblačno s popoldanskimi plohami. Najnižje nočne temperature okoli 10, v Primorju 15, najvišje dnevne okoli 20, v Primorju do 25.

Temperature morja

Sibenik, Rab, Lošinj 25, Hvar 25, Pašanj 23, Senj 22, D ubrovnik 24.

VELIKI nagradni natečaj KOMPAS za 1 milijonov Sdin nagrad

DELO

Aktualna tema

Poklic pomaga prenašati hibo

Vsakomur, ki ima kakršnokoli pridobljeno ali prirojeno duševno ali telesno hibo, velja glede poklicnega usmerjanja posebna skrb naše družbe.

Če je delo za človeka potrebno, je za človeka z duševno ali telesno hibo nujno. Za duševno zaostale, slepe, neme, gluhe in za telesno prizadete z najrazličnejšimi trajnimi okvarami se v večini primerov lahko poskrbi, da postanejo sebi in družbi koristni. Različnost poškodb je tako velika, da bo pot usposabljanja pač za vsakogar drugačna. Če imaš že takšno ali drugačno pomanjkljivost, potem ni dobro preveč premišljati o sebi in se zapredati v mračne misli. Zaposeliti se moraš in ko si vse poskusil, da bo pomanjkljivost in njene posledice čim bolj omejili, stopiti med ljudi kot njim enak. Od nikogar ne zahtevaj sočutja in usmiljenja! Če bi ti ljudje izkazovali usmiljenje in s tem opozarjali na tvojo hibo, bi ti bilo zoprno. Bodi do sebe in drugih zmerom pošten: svojih resničnih telesnih ali duševnih pomanjkljivosti ne skrivaj, pa tudi ne poveljaj! Spoznavaj samega sebe, takega, kakršen si, brez utvar! Tudi ti moraš imeti sleherno izkazano uslugo za dolg, ki ga je treba poravnati. Tisto, do česar imaš pravico kakor vsi drugi, je delo, je poklic. Družbi ni žal truda za iskanje primernih poklicev, ki pridejo zate v poštev, čeprav imaš tako ali drugačno hibo. Prizadevaj si, da boš delal in živel kot drugi ljudje! To je tvoja poglavitna naloga.

Možnosti ne zmanjka kmalu

Najprej je treba ugotoviti, kakšno pomanjkljivost imaš. Kakšne so posledice tvoje telesne ali duševne pomanjkljivosti ali je prizadeta tudi duševnost — na ta vprašanja bo lahko odgovoril samo strokovnjak — zdravnik ali pa psiholog. Obrni se na socialnega delavca v šoli, na občini ali tudi v zavodu za zaposlovanje! Ti strokovnjaki te bodo napotili na pravo mesto. Ugotavljanje, katere so tvoje druge duševne in telesne sposobnosti, je včasih precej težko in dolgotrajno. Zato ne odlašaj in se čimprej poveži s primerno ustanovo ali zavodom! Najslabše je, če se v popolnem brezdelju zanašaš edino na denarno pomoč, invalidnino, podporo itd. Vedeti moraš, da je možno večino ljudi z različnimi okvarami in pomanjkljivostmi usposobiti za določeno

no delo. Ne odnehaj prej, dokler ne najdeš ustrezne ustanove, kjer boš pregledan in kjer boš kaj slišal o tem, za kakšna dela prideš v poštev! Glej seznam takih ustanov na koncu poglavja!

Začni premišljati o poklicih, o zahtevah in pogojih dela, ki bi ga lahko opravil. Poklice lahko spoznaš tako, kot smo že opisali. Skušaj ugotoviti, katere duševne in telesne sposobnosti imaš za določen poklic in se v ta namen obrni po pomoč tudi na ustrezno ustanovo! To se bo uspešno rešilo s sodelovanjem tebe samega, zdravnika, psihologa, socialnega delavca in s sodelovanjem ustanove ali podjetja, ki te bo s pomočjo zavoda za zaposlovanje ustrezno zaposlilo.

Razna pomagala. Za osebo, ki ima duševno ali telesno hibo, je treba včasih delovno mesto nekoliko prilagoditi. Zaščititi jo je treba pred nadaljnjimi poškodbami in nezgodami pri delu. Morda je treba zavarovati nevarne dele strojev, olajšati streženje stroju, spremeniti signalne naprave ipd. To je odvisno od tega, kakšno okvaro imaš. Zdravnik ti bo povedal, ali se da hiba omiliti s kakšnim umetnim pripomočkom.

Telesne zmogljivosti

Ako si zdrav in si telesno prečno razvit, boš z zdravstvenega stališča primeren za večino poklicev. Ako pa čutiš, da je kaj narobe, je najbolje, da se posvetuješ z zdravnikom v poklicni svetovalnici ali v zdravstvenem domu, ki ti bo povedal, katerih poklicev se izogibaj, da ne bo nevarnosti za tvoje zdravje. V nekaterih poklicih se namreč pojavljajo tako imenovane poklicne bolezni. Mnogo pekov je npr. že zbolelo zaradi tega, ker so bili občutljivi na moko. Pred nevarnostmi pri delu se človek varuje z različnimi higiensko-tehničnimi ukrepi in zaščitnimi sredstvi (očala, ščitniki, delovne obleke, maske, zaščitne rokavice itd.). Poklicne bolezni pa običajno zahtevajo poklicno preusmeritev.

Če si na splošno telesno šibak, utegneš naleteti na težave v naslednjih poklicih:

moški: livar, kovač, mizar, kolar, rezkalec, mlinar, pek, mesar, vodnjakar, mornar, bolničar, tesar, tlakovalec...

ženski: vrtnarica, predica, kuharica, gospodinjska ali telovadna učiteljica, bolničarka, otroška negovalka...

Če imaš okvarjene noge, ploske noge ali krčne žile, je boljše, da se ogibaš poklicev, kjer boš večji del delovnega časa na nogah in ki se večinoma opravljajo stoje, ali pa zahtevajo mnogo hoje: moški: agronom, gozdar, mlekar, zobotehnik, ortopedski tehnik, kipar, strugar, elektrotehnik, livar, ključavničar, kovač, kolar, tkalec, mizar, črkostavec, krovec, pek, mesar, frizer, kuhar, natakar, bolničar, prodajalec, itn.;

ženski: vrtnarica, perica, prodajalka, natakarka, bolničarka, frizerka...

Kila izključuje iz poklicev, kjer je treba dvigati težja bremena, in od drugih opravil, ki obremenjujejo trebušne mišice:

moški: kamnosek, strugar, ključavničar, mizar, kolar, strojar, zidar, tesar...;

ženski: bolničarka, kuharica...

Potenje rok ni dobro v poklicih, kjer pride človeška roka v dotik z živili ali z materialom, ki reagirajo na znoj:

moški: mlekar, elektrotehnik, zlatar, izdelovalec instrumentov, mehanik, optik, urar, tkalec, knjigovez, pek, mesar, frizer, krojač, krovec, fotograf, prodajalec, natakar, kuhar, zobotehnik, bolničar, maser...

Za vsakega mladega človeka je mogoče najti delovni cilj

Foto: Joco Žnidaršič

ženski: frizerka, modistinja, bolničarka, kuharica...

(Povzeto po publikaciji »Človek, šola, delo«)

Če imaš okvarjene roke ali tudi grpbe, nespretne roke, se ne usmerjaj v poklice, ki terjajo spretnost in urnost obeh rok:

moški: strugar, elektrotehnik, mehanik, urar, zlatar, orodjar, ključavničar, kovač, tkalec, knjigovez, sedlar, tapetnik, izdelovalec košar, mizar, mesar, rezbar, zobotehnik, frizer, krojač, steklar, slikar, zidar, tesar...;

ženski: vrtnarica, cvetličarka, frizerka, šivilja, modistinja, vzgojiteljica...

Pomanjkanje splošne telesne gibljivosti te bo motilo v poklicih: moški: livar, tapetnik, zidar, tesar, krovec, stavbni klepar, dimnikar, ladjedelec, natakar, prodajalec...

ženski: natakarka, kuharica, prodajalka...

Kožne bolezni povzročajo težave v poklicih, kjer je mnogo prahu, kjer je delo s kislinami in jedkimi tekočinami, kjer izdelujejo, predelujejo ali kupujejo in prodajajo živila ali sredstva za nego telesa, pa tudi tam, kjer se je treba dotikati kože drugih oseb: moški: galvanizer, ključavničar, klepar, tapetnik, oblikovalec umetnih mas, slaščičar, jedkar, zidar, štukater, tiskar, dimnikar, lakirar, pivar, kamnosek, izdelovalec košar, pek, mesar, mlekar,

barvar, sedlar, krtačar, kipar, klobučar, kožuhar, soboslikar, fotografski, zobotehnik, lekarnar, prodajalec, frizer, kuhar, natakar, zdravnik...;

ženski: perica, hišna pomočnica, kuharica, natakarka, vzgojiteljica, medicinska sestra...

»Božjast« ali epilepsija, če je močno izražena, naj te odvrne od poklicev, kjer je večja nevarnost nezgod pri delu (delo na zidarskih odrih, delo na lestvah, pri strojih ali delo z ostrimi in ponikastimi orodji, delo s kislinami). Varuj se vseh poklicev kovinske stroke, kjer poteka delo na nezaščitnih strojih in kjer se zahteva, da prenašaš bremena, kot tudi tistih poklicev, kjer bi med napadom ogrožal sebe ali druge:

moški: črkostavec, tiskar, farmacevt, mehanik, urar, brusilec stekla, elektromonter, livar, stavbni klepar, ključavničar, kovač, strojar, sedlar, tapetnik, mizar, pek, mesar, mlinar, krovec, kuhar...;

ženski: kuharica, natakarka, medicinska sestra...

Slabovidnost, če je slabovidnost slabo korigirana z očali, te bo ovirala pri tistih poklicih, ki terjajo povsem normalno ostrino vida oči:

moški: precizni mehanik, urar, strojevodja, sofer, večinoma tudi natakar in frizer...;

ženski: vezilja, pletilja, natakarka, frizerka...

Ženska slabovidnost, če je slabovidnost slabo korigirana z očali, te bo ovirala pri tistih poklicih, ki terjajo povsem normalno ostrino vida oči:

moški: izdelovalec glasbenih instrumentov, ključavničar, kovač, urar, sodar, mlinar, frizer, krovec, zidar, tiskar, fotograf, natakar, prodajalec, sofer, avtomehaničar...;

ženski: vrtnarica, šivilja, modistinja, vzgojiteljica, delo v umetni obrti...

Naglušnost ali gluhost je ovira pri poklicih:

moški: izdelovalec glasbenih instrumentov, ključavničar, kovač, urar, sodar, mlinar, frizer, krovec, zidar, tiskar, fotograf, natakar, prodajalec, sofer, avtomehaničar...;

ženski: frizerka, prodajalka, natakarka, gospodinjska pomočnica, vzgojiteljica, medicinska sestra...

Slab voh te bo oviral tam, kjer izdelujejo dišeče esence, parfeme in pri kozmetiki:

moški in ženski: parfumer, drogerist, kuhar, kemik...

Governe motnje, jecljanje ali težko razumljiv govor izključujejo iz vseh tistih poklicev, kjer je potreben stalen socialen kontakt s pomočjo normalnega govora:

moški: učitelj, natakar...;

ženski: frizerka, trgovka, natakarka, bolničarka, telefonistka...

(Nadaljevanje prihodnjé)

dom in družina

**MODA
1970**

Goljufije z dolgimi hlačami

Karkoli si obetamo od počitnic, ki jih bomo zaprli med domače štiri stene in spustili k bližnji reki ali bazenu, vedno se iztečejo v občutek, da počitnic sploh ni bilo. Tiste resne počitnice se torej začnejo s potovanjem pa če se potem končajo prav tako samo ob reki ali bazenu. Sveda si želimo kmoti tudi obleko, ki se ji bo še od daleč poznalo, da je potovalna obleka. Imenitna bo, če se bo pomeje lahko prelevila v tisto obleko, ki bo še pogosto dobrodošla. Takšna obleka so morda hlače, ki smo jih zadnja leta vzbudile in učinkujejo mladostno, če smo pravočasno poskrbele tudi za shujševalno dieto.

Hlače kljub vsem variantam od kratkih, bermuda, tistih preko kolen segajočih in dolgih žal niso za vsako postavo. Če potujete, to lahko s humorjem ali pa s sarkasnom spremljate ob marsikateri sopotnici. Preobilne boke in čisto kratke noge ni mogoče na noben pameten način stlačiti v ženske hlače. Če ste lastnica takšne postave, je pač najbolj pametno, da se hlačam odpoveste in jih zamenjate za imeniten in letos močno moden safari kostim. Če pa imate tešave s postavom, pa vendar sodite, da se

vam hlačam še ni treba odpovedati, je vsekakor najbolj varno, če si izberete dolge hlače. Moda ne zahteva več hlače hlamudrače, torej ni treba da so pretrano široke, pa tudi iz jersaja ali svile ni treba da so. Izberite si primerno široke hlače in ne pozabite k njim izbrati bluže, puloverja, jopice ali tunike.

Velikim hlače dobro pristajajo, pa vendar si tiste prav velike morajo izbirati hlače, ki se začinjajo šele pod pasom, bluže ali jopica pa naj imajo veliko detajlov.

Srednjim postavam je dovoljeno vse, čisto majhne pa si naj izberejo hlače do pasu in kratko jopico.

Višina postave ni tako zelo odločilna, kot je važen obseg bokov. Če se vam zdi, da je na bokih nekaj kilogramov še vedno preveč, potem se odločite za tuniko, pod katero boste vse odvečno lahko precej spretno skrili. Tudi nizko sedalo dela estetske težave. Dolg brezrokavnik ki sveda ne sme biti tesno oprjemajoč, precej uspešno popravlja težavo. Obilen trebušček boste skrili pod telovnik, ki sega ravno preko diskriminirane obline. Nevitek pas pa pomagajo skriti hlače, ki se začinjajo pod pasom.

Možnosti, da goljufate mater naravo, imate precej. Predno pa se odločite za hlače, odstopajte nekaj korakov s hrbtom obrnjeni proti ogledalu ali s strokovno oceno vašega življenjskega spremljevalca. **DASA**

Ne izognite se dialogu o ljubezni

Mogoče bi se tudi vi najrajši izognili dialogu. Mogoče se vam bosta zdela umestna avtoritativni

nastop in prepoved. Zahtevali boste odvisnost od nje tam, kjer se noče in ne more pokoravati, in oddaljila se bo od vas; s prepovedjo, ji ničesar niste pojasnili, ne bo vas razumela.

Morda pa tega ne boste storili, v vaših odnosih z Ano pa boste kljub temu ostali le na pol poti, če boste nejasno govorili o tem, naj bo pametna, ali pa zašli v teoretična razmišljanja o ljubezni in spolnosti in pri tem skrbno pazili, da ne povedo ničesar o Ani ali o vas. Zanašate se na to, da bo tudi Ana, kot vsi mladi danes, sama izvedela vse potrebno o spolnosti in spolnih odnosih iz knjig in od prijateljic.

Ker se izogibate razgovoru z njo, lahko le ugibate, kakšne so njene stiske, njene negotovosti, njena vprašanja. Zelo sama je v iskanju resnice zase v svetu, kjer se o ljubezni in spolnosti toliko in tako površno piše.

Ani se zdite neiskreni in smešni in ne ve prav dobro, zakaj tako slepomišite. Naučili ste jo, da njena vprašanja o spolnosti in ljubezni niso vprašanja, ki bi jih lahko postavila tudi vam.

Pa vendar Ana tako zelo potrebuje iskrenost dialoga z vami in vaše zaupanje vanjo. Mislim, da morate vi biti tisti, ki dialog začnete ali ga omogočite, če ga je začela Ana. Vaša hči od vas ne potrebuje informacij, te si resnično lahko dobi sama, in pogosto jo za informacije tudi vi morate napotiti drugam. Pri vas išče zagotovilo, da lahko vpraša, preveri, prosi za nasvet. Lahko ji pomagate, učiti se odgovornosti za nova čustva in za nove odnose. Nimate pravice spraševati več, kot vam je pripravljena povedati, in nimate pravice na osnovi svojih iskustev razvednotiti doživljanja, ki ji mnogo pomenijo. Ana potrebuje odgovore o vašem življenju, o vaših problemih. Mene nje in nasvet potrebuje, ne ukazov in omalovaževanja. Poznati mora vaše norme in vrednote.

V Ani morate zdaj znati videti človeka, ki stoji sredi življenja in v njem išče odgovore zase. Vedeti mora, kaj o ljubezni in spolnosti mislite in kaj mislite o njenem doživljanju ljubezni. Morate ji odgovoriti, ne smete pa jo s svojimi odgovori obvezovati. Vi ste tisti, ki morate pomagati doumeti hčerki, da ljubezen ni samo čustvo, strast in spolni odnos. Ljubezen zahteva odločitev zanjo, odločitev za skupno iskanje v življenju in delu, tudi odločitev za reševanje konfliktov, ki nastanejo med fantom in dekletom, odločitev za spoznavanje. Da ljubezen zahteva skrb in spoštovanje. Da zahteva odgovornost za čustva, ki jih vzbujamo, za veselje, ki jih vzpostavljamo. Da je ljubezen dajanje in ne prisvajanje, ne uporabljanje. Da se je treba učiti živeti v ljubezni z nekom.

Anina vprašanja o ljubezni so mnogokrat hkrati tudi vprašanja o vaši družini, o vlogi žene in moša v njej, o tem, kako je mogoče uresničiti enakopravnost v vsakdanjem življenju doma, o tem, kakšna je vaša vloga v njej, o tem, kaj od družine pričakujete.

Ta dialog z Ano traja čneve, mesece in leta njenega odrasčanja, vse življenje z otrokom, ki odrasča med vami. Od vas zahteva mnogo potrpežljivosti, mnogo novih začetkov, premostitev mnogih nesporazumov.

GABI CACINOVIC-
VOGRINCIC

Kočevska deklica

Foto: Janez Klemenčič

Nedelja bi se skoraj izgubila

Malo je manjkalo, da se nedelja današnjega časa ni spojila s šestimi delovnimi dnevi v tednu in zabrisala za seboj razliko, ki jo označuje. Resil jo je skrajšan urnik dela ali bolje rečeno, prosta sobota, ki nedelji spet vrača prvobitnost.

Nedeljo so ljudje prejšnje generacije bolj cenili, zavedali so se njene vrednosti, spoštovali so jo. Po napornem tednu so čutili, kdaj je nehala sobotno delo in prihajala težko pričakovana, nujno potrebna nedelja. Poudarjala jo je počistena hiša, sobotna higiena, to je bila stroga meja, za njo pa sta mašni gvanta in sveža nedelja. Ker so bili v glavnem zaposleni moški, so nedeljo lahko uživali tudi žene. In s starši vsa družina.

Kar zadeva obleko, ta že dolgo ni več merilo za delovni in prosti dan. Če naši starši trdijo, da si danes ljudje že med tednom oblečejo nedeljsko obleko, se ne motijo, saj jim višji standard to omogoča. Za višji standard pa je potrebno več dela, več napora, več prizadevanj. Svoj delež k tej dobrini prispevajo zaposlene žene, zato trpi njihova nedelja. Doma jih čakajo enaki opravki kot nezaposlene, postoriti morajo vse, kar so od ponedeljka dalje prelagale vsak dan znova na jutri in se je končno znašlo pred nedeljo. Tu so otroci in njihovi problemi, gospodinjstki zaostanki, pošta, obvezni obiski in preutrujene žene, ki zase nimajo nikoli časa.

S petdnevnim tednom je za mnoge že skoraj mrtva nedelja ponovno ustala. Zopet se odpravljajo na izlete, se sprehajajo po raz-

stava, posvečajo se sportu, lenarijo, živijo za konjčke in uživajo razkošje, ki si ga lahko privoščijo vsak, nedeljsko spanje. Spanje brez omejitev, brez skrbi in obveznosti, hvaležno uri, ki ga ne budi. Krepčilnega spanja so prepotrebni tudi otroci, saj so večkrat bolj vpreženi kot odrasli. Ne poznajo 7-urnega delavnika, večina tudi ne prostih sobot.

Torej, draga nedelja! Ostanj to, kar si! Bodi taka, kot tvoje ime zahteva. Tvoje bistvo, tvoj namen je, da se duševno in telesno koristimo z vsebino tvoje dneva. Dneva, ko smo v nedelavnosti delavni, dneva z urami brezdelja, dneva, ki ustvarja zadovoljstvo in ugodje, da si nabavimo moči, sile, čim več goriva, da bo motor spet brezhibno tekel naslednji teden. **M. P.**

Program Potrošniškega informativnega centra

Razstave: Hlačenje in zmrzovanje živil

Stalna razstava gospodinjstke tehnike.

odprti sta vsak dan od 9. do 12. in 17. do 19. ure.

Demonstracije:

Sreda 8. jul. ob 17. uri: hladilna skrinja BOSCH

Četrtek 9. jul. ob 17. uri: hladilna skrinja Elektrolux.

Ugodnost
za naročnike
Dela

NEZGODNO ZAVAROVANJE
PRI ZAVAROVALNICI SAVA

DELO

RUDNIK ŽIVEGA SREBRA IDRIJA

OB DNEVU RUDARJEV IN DVAJSETI OBLETNICI SAMOUPRAVLJANJA

Danes dopoldne ob deseti uri bo v Rudniku živega srebra, v Idriji slavnostna seja PRVEGA DELAVSKEGA SVETA IN SEDANJEGA CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA v počastitev 20. obletnice delavskega samoupravljanja rudnika v Idriji.

Prireditve v okviru tega praznovanja potekajo v Idriji že ves teden. To so predvsem športna srečanja delovnih kolektivov rudniških obratov. Dvajset let delavskega samoupravljanja je namreč že minilo, delovni kolektiv pa to proslavo združuje s praznovanjem dneva rudarjev.

Ze leta 1949 je bil rudnik — in še šestnajst drugih delovnih kolektivov Slovenije — izbran, da med prvimi našimi podjetji uresniči visoko idejo »tovarne delavcem«. Februarja naslednjega leta, t. j. 1950., pred dvajsetmi leti, že prične z delom prvi delavski svet, ki je štel 53 članov.

Rudnik je bil že tedaj v znamenju obnove, ideja samoupravljanja pa je bila nova vzpodbuda v prizadevanju in težnji, da bi rudnik modernizirali, ustvarili boljše delovne pogoje in sploh boljše življenje rudarjem.

Odveč bi bilo naštevati v podrobnosti natančne datume in pridobitve. Samo če vzamemo v misel nov transport, tri nove moderne peči v topilnici, klasirnico in drobilnico, kompresorsko postajo, trafopostajo, ureditev ventilacije v jami, razvodnjevalne jame, je jasno razvidno, da so v letih samoupravljanja nastale v rud-

niku korenite spremembe. Naj dodamo, da rudnik vodi raznovrstne raziskave rude, novih nahajališč, delovnih pogojev itd.

Nimamo namena izrecno razpravljati o gospodarskih uspehih rudnika. Razumeti moramo, da cenó živemu srebru diktira svetovni trg, predvsem borzi v New Yorku in Londonu. Toda nedavno konjunktorno razdobje, kateremu sta botrovala sprejemljiva cena proizvoda in načela naše gospodarske reforme, je bilo v prid ne samo rudniku, kateremu je prineslo modernizacijo, temveč vsej Idriji. Znano je, da je rudnik znatno pripomogel k hitrejšemu razvoju ostale industrije v Idriji, omenimo samo Eto. Simpleks, Kolektor in Idrijski obrat podjetja Slovenijales; dalje skuša rudnik sodelovati z ostalimi predelovalnimi industrijskimi podjetji, da bi postavil obrat za izdelavo določenih izdelkov za finalno predelovalno industrijo, z lastnimi sredstvi pa je postavil obrat modnih oblačil v Idriji, ki je že začel z delom in tako ustvaril možnost za dodatno zaposlitev. Nemajhen prispevek je doslej rudnik žrtvoval komunalni ureditvi Idrije.

V obdobju delavskega samoupravljanja je rudnik posvetil vso skrb tudi življenju rudarja in njegove družine. Vzemimo samo reševanje stanovanjske problematike. Podjetje je samo v zadnjih štirih letih zgradilo preko 200 stanovanj, mnogim članom svojega kolektiva pa je s posojili pomagalo pri gradnji individualnih stanovanjskih zgradb, da ne navajamo sredstev, ki jih je rudnik dodelil za popravilo stanovanj in za modernizacijo stanovanjskih prostorov.

Tudi prijeten dopust imajo rudarji in njih svojci zagotovljen na več krajih (okrog 120 ležišč). Po želji pa lahko njegovi člani letujejo skoraj po vsej Dalmaciji v organizaciji agencije AA; za tiste, ki žele in potrebujejo oddih v planinskem okolju, pa je poskrbljeno na Vojskem ali Logu pod Mangrtom.

Ze od nekdanj je bilo šimbol Idrije tekoče srebro živo srebro. Rudnik se je vselej odražal na cestah in ulicah Idrije. v obrazih idrijskih ljudi. V dobi samoupravljanja, v zadnjih dvajsetih letih, pa je dal Idriji najlepši pečat tudi Rudnik. Spremenil je podobo Idrije v najlepšem smislu. Številna nova stanovanja, novi trgovski lokali, nove ceste, novi proizvodni prostori, rastoča industrija v drugih panogah, ureditev naselij in mesta... To je zunanja podoba Idrije. In še notranja: rudar ima lepše delovne pogoje, njegovo delo je plačano po njegovem težkem delu, prejema tisto, o čemer si rudarji nekdanj niso upali sanjati. In ta notranja podoba idrijskega človeka je najlepša in najbogatejša.

Čestitamo idrijskim rudarjem za njih dan in obletnico delavskega samoupravljanja!

Zivo srebro so v Idriji odkrili prav po naključju. Zgodba, ki je bila po ustnem izročilu zapisana šele skoraj 200 let pozneje, pravi, da je kmet ali oglar, ki je bil namakal v studenčku leseno posodo, zjutraj opazil na dnu svetlosivo gmo-to.. Imena najditelja seveda ni nihče zapisal in tudi v ustnem izročilu ni ohranjeno.

Inštitut JOŽEF STEFAN

V LJUBLJANI

nudi v svojih sodobno opremljenih laboratorijih možnosti za izobraževanje v raziskovalni in razvojni smeri na naslednjih področjih:

- teoretska in eksperimentalna fizika jedra, trdne snovi in reaktorjev,
- anorganska kemija, kemija trdne snovi (keramike), fizikalna in radiokemija,
- elektronski seryo- in analogni sistemi, digitalna tehnika in simbolični jeziki,
- biokemija intracelularnih proteinaz (normalnih in obsevanih) in biokemija živalskih toksinov,
- uporaba računalnikov,

zato bo podelil

VEČ ŠTIPENDIJ

za

**PODIPLOMSKI ŠTUDIJ
IN RAZISKOVALNO DELO,
PODOKTORSKO RAZISKOVALNO
DELO**

Pričakujemo prijave prosilcev, ki so končali ustrezno fakulteto prirodoslovno-matematične, tehnične ali medicinske smeri in tistih, ki so opravili doktorat na ustreznem področju. Za izpopolnjevanje na inštitutu, ki je v tesni povezavi z univerzo, je potrebno veselje in smisel za raziskovalno delo in študij.

Štipendije so enoletne, lahko pa se po preteku pol leta podaljšajo. Mesečna štipendija je 1.200 do 1.800 din. S študijskimi in delovnimi pogoji se bodo kandidati lahko podrobno seznanili na razgovoru.

Prijave s kratkim življenjepisom, bibliografijo in opisom dosedanjega strokovnega dela ter z ravedbo izbranega področja pošljite komisiji za kadre inštituta v Ljubljani, Jamova 39, do 30. septembra 1970.

ŠTUDENTJE

**TEHNIŠKE FIZIKE,
TEHNIŠKE MATEMATIKE,
KEMIJE IN KEMIJSKE TEHNOLOGIJE,
METALURGIJE,
ELEKTROTEHNIKE (šibki tok),
STROJNIŠTVA**

Razpisujemo

VEČ ŠTIPENDIJ

ki vam bodo omogočile, da boste laže dokončali študij in se po diplomi uvrstili med naše raziskovalce ter se ob delu v sodobno opremljenih laboratorijih še naprej izobraževali v raziskovalnih in razvojnih smereh.

DIJAKI

**tehniških srednjih šol KEMIJE in
ELEKTRO stroke!**

Tudi vas vabimo, da se prijavite za štipendijo našega inštituta. Brž ko boste končali šolanje, nam bo vaša pomoč pri raziskovalnem delu zelo dragocena.

Štipendiste bomo izbrali med prosilci, ki imajo povprečno oceno vsaj 3,5 (oziroma 8).

Prijave z življenjepisom in podatki o premoženjskih razmerah, potrdilom o vpisu, prepisom začnjega šolskega spričevala oziroma potrdilom o opravljenih izpitih ter izjavo, da ne prejimate štipendije drugje, niti nimate druge kakih obveznosti, pošljite komisiji za kadre inštituta v Ljubljani, Jamova 39, do 1. septembra 1970.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili do 1. oktobra 1970.

INŠTITUT »JOŽEF STEFAN« LJUBLJANA

6347

AURODENT

**ZLATARSTVO, ČIŠČENJE
IN PREDELAVA DRAGIH KOVIN
LJUBLJANA, ILIRSKA 6**

**OBVEŠČA cenjene stranke,
da zaradi remonta ne bo posloval od 16. ju-
lija do 15. avgusta 1970.**

6339

Za naše kmetovalce

Ijenja s pripravki Parathion, Diazinon ali Gusation, če hočemo preprečiti okužbo plodov.

Skrlup je pri nas najnevarnejša in najpogostejša glivična bolezen jablan in hrušk, ki napada liste, plodove ali celo mlade poganjke. S sredstvi Dithane M-45 ali Delan ali Ortocid Skrlup uspešno zatiramo.

Ce se v juliju ponovno pojavi rdeči pajek v večjem številu na sadnem drevju, uporabimo Kelthane, Fenkapton ali Tedion.

Ce napada slive in češnje češnje-ljev zavijač, plodovi prisilno dozorevajo in odpadajo. Crvivost plodov preprečijo škropljenja s sredstvi Diazinon, Gusation, Paration ali Lebacyd.

Na slivah in češpljah se javlja tudi glivične bolezni — listna luknjičavost, monilija in rja. Proti tem boleznim se uspešno bori s sredstvi Delan ali Ortocid ali Dithane M-45.

V začetku julija je treba škropiti ribez. Škropimo proti listni pegavosti in ribezovi rji s sredstvi Kuprablau, bakreno apno ali Ditan M-45, ki dobro učinkujejo.

V nasadih, kjer je ameriški kapar, moramo škropivu dodati Diazinon ali Paration.

V juliju temeljito poskropimo vinsko trto proti peronospori in oidiju. Za škropljenje priporočajo Ortocid ali Ditan M-45 ali Ortocid ozaroma Kuprablau. Enemu gornjih pripravkov proti peronospori moramo obvezno primesti še Kosan ali Karatan, da istovestno zavarujemo trto pred oidijem.

V vinogradih se pojavljata dve vrsti grozdnih sukačev: križasti grozdnj sukač ter enopasasti grozdnj sukač, ki napadeta še mlade grozde, njihov drugi zarod, pa tudi še dozorevajoče grozde. Proti grozdnemu sukaču škropimo vinsko trto s Parationom ali Diazinom ali Gusationom.

V tem mesecu se pojavlja tudi krompirjeva plesen, ki z rjavo črnimi pegami, ne napada samo listja, temveč tudi gomolje. Listi in vsi nadzemni deli se posušijo in predčasno odmrejo. Na okuženih gomoljih najdemo vrta mesta, ki povzročajo gnulobo krompirja. Zaradi tega moramo pravočasno poskropiti krompirjeve površine. Okužbo preprečimo s pravočasnimi škropljenjem z naslednjimi sredstvi: Bakreno apno, Hora-fitoran, Kuprablau, Duter ali Ditan M-45.

Na krompirju delajo škodo v tem času črno-rumeni-pisani hrošči: koloradski hrošč, še bolj pa rdeči, črnohlavni hrošč, ki objedajo listje do golega.

Za zapraševanje krompirjevih nasadov uporabljamo: Elokron ali Sevin, a za škropljenje sredstva Ultracid, Dimekron, Sevin, Elokron ali Despirol.

ING. LADO JERSE

Vaše vprašanje — naš odgovor

Kako uničujemo plevel v vrtninah?

Ze večkrat smo poudarjali, da jemljejo pleveli rasilnam prostor, svetlobo, vodo in hrano. Nekdaj smo pleveli uničevali s tem, da smo obdelovali zemljo in pleli posevke. Danes uporabljamo kemična sredstva za zatiranje plevelov, kar v mnogočem olajšuje delo v nasadih in posevkih.

GESAGARD uporabljamo v soji, korenju, peteršilju, grahu in paradizniku dvajset dni pred vznikom ali saditvijo, pa tudi v krompirju pred saditvijo ali takoj po njej.

LINURON in AFALON uporabljamo preda vznikom plevelov ali takoj po setvi v koruzi in sončnicah v korenju in peteršilju.

TENORAN uporabljamo med fižolom in grahom, med sojo, med čebulo deset dni po saditvi.

PATORAN uporabljamo med krompirjem pred vznikom, med fižolom pa takoj po setvi.

GRAMOKSON uporabimo medvrstno v nasadih fižola, graha, špinaca, solate, paradiznikov in zelja.

REGLON služi, razredčen z vodo, za uničevanje širokolistnih plevelov in predenice. S tem pripravkom uničimo tudi krompirjevo cimo. Njegova razkrojitev poteka hitro; paziti moramo le na živino, ki ne sme nekaj časa (tri tedne) na poskropljeno površino.

Ing. LADO JERSE

Kredit za turizem na podeželju

Ce pogledamo samo v sosedne dežele — Avstrijo, Svico, Italijo — opazimo, da je tam, zlasti v alpskem svetu, malone vsaka kmetija še postala majhen pension. Po najnovejših podatkih bo večina Avstrijcev, ki ne bodo šli v tujino, letos preživela svoj dopust na podeželju — na kmetijah, ki so se usmerile v gospodarjenje, primerno za sprejem in oskrbo turistov. Ob teh informacijah pa lahko ugotovimo, da imamo — glede na naše planine in slikovite hribe s lepimi kmečkimi domačijami — precej boljše možnosti kot sosedje, ker imamo blizu tudi morje, da pa smo te možnosti komaj začeli izkoriščati. Predvsem zato, ker pri nas za takšen turizem precej časa ni bilo potrebnega razumevanja, pa tudi ne kreditov za preureditev kmetij za namene podeželskega turizma. Res pa je, da tudi naši kmetje niso kazali dovolj zanimanja za to dejavnost, ki lahko daje kmetijam lep dodatni dohodek. Možnosti so se povečale, od kar je — proti koncu lanskega leta — republiška skupščina Slovenije sprejela zakon o regresiranju obrestne mere za kredite kmetov, ki hočejo svoje domačije preurediti za sprejemanje turistov. To je prvi takšen zakon v Jugoslaviji.

Zanimivo je, da pri teh kreditih regresira republika dva in pol odstotka, posojiljemalec pa lahko uveljavi še tri odstotke povračila iz zveznih sredstev. To torej pomeni, da posojiljemalec lahko dobi posojilo po dva in pol do tri in pol odstotni obrestni meri. To pa je prav gotovo zelo ugodno ne samo za kmetije, kjer imajo smisel za tak turizem, temveč tudi za razvoj našega turizma na podeželju sploh, saj smo v tem pogledu precej za našimi sosedi. Pa tudi sicer nam zelo primanjkuje turistična ležišča, katerih hotelska ureditev pa je precej dražja kot pa v lepih in prostornih kmečkih domačijah. Strokovnjaki

so izračunali, da znaša investicija za eno posteljo v hotelu pet do dvanajst milijonov starih dinarjev. Za to vsoto pa je na marsikateri kmetiji možno urediti prostore tudi za pet do deset postelj. To pa mnogo pomeni, ko vemo, da je vedno več ljudi, zlasti starejših in tanjših, ki si želijo iz mestnega hrušča in nezdravega tovarniškega okolja na dopust na podeželje. Kmetijam pa sprejem turistov zagotavlja tudi dobro prodajo pridelkov in živili ter marsikdaj tudi smotrno vnovčevanje sicer neizkoriščenih prostorov. Turistični statistiki so izračunali, da turist na kmetiji porabi tri do tri in pol kilograma hrane na penzijski dan.

Kako pa je kredite mogoče dobiti? Pravzaprav zelo enostavno. Kmetija mora skleniti poslovno pogodbo s turistično agencijo ali ustreznim gostinskim podjetjem. Tu bo dobila tudi vsa pojasnila in potrebne obrazce za najetje kredita. Ker je razvijanje turističnih kmetij zelo gospodarno tudi s stališča razvoja nerazvitih področij, lahko kmetje računajo tudi na razumevanje občinskih skupščin npr. pri obdavičevanju itd. Menim, da bodo že sedanje ugodnosti pri regresiranju obrestne mere spodbudile marsikatero naprednega kmečkega gospodarja ali gospodinjico, da se bodo odločili ob svojem kmetovanju za takšno dejavnost, ki — vse tako kaže — ima lepo prihodnost.

S. KUJAR

Izraelsko kmetijstvo

Izraelsko kmetijstvo je od ustanovitve države do danes doseglo lepe uspehe. Stopnja samooskrbe s pšenico je še vedno 20 do 30 odstotkov in pri drugih žitih tudi le 30 odstotkov pač pa je skoraj idealna pri drugih pridelkih: krompirju 93 odstotkov, sadju 97 odstotkov, zelenjavi 100 odst., mesu 94 odstotkov, mleku in mlečnih izdelkih 97 odstotkov in pri jajcih 100 odstotkov.

70 odstotkov citrusov, plemenske živine in perutnine izvozijo. Od skupno 500.000 hektarov obdelovalne površine (manj kot Slovenija) več kot polovico namakajo. Za kmetijstvo imajo na voljo še 400.000 hektarov zemlje, vendar morajo najprej priskrbeti dovolj vode za njeno namakanje.

S. G.

Škropilni koledar za julij

Ker se javljajo v mesecu juliju številne bolezni in škodljivci, moramo kmetijske nasade temeljito škropiti ali prašiti.

V tem mesecu delajo gosonice jabolčnega zavijača veliko škodo na jablanah in hruškah, kjer uničujejo plodove. Potrebna so škropljenja s sredstvi Diazinon, Parathion ali Gusation.

Jabolčni zavijač uniči najlepša jabolka tudi še septembra in povzroči občutno škodo. Zato je potrebna budnost in doslednost do konca septembra.

Poletne generacije ameriškega kaparja zatiramo vse poletje. Operativni moramo vsaj poletna škropljenja.

Iznajdljivost Italijanov

Jugoslavija izvažata v Italijo večje količine jamskega lesa, ki ga spretna italijanska lesno-predelovalna industrija predela v galanterijo in embalažo. Razlika v ceni jamskega lesa in lesa ki se uporablja za galanterijske namene in embalažo, je okoli 60 dinarjev pri kubičnem metru.

R. O.

Dogodek v vasi

Foto: E. Selhaus

Šola za kmetovalce

Šolam za kmetovalce, v katerih se strokovno usposablja mladina, ki po končani osnovni šoli ostane na kmetijah, je treba pravno urediti status in mesto v šolskem sistemu. Gospodarska zbornica Slovenije meni, da je potrebno izobraževanje za poklicne kmetovalce organizirati v poklicnih šolah v skladu z določbami zakona o srednjem šolstvu. Po teh določbah smejo poklicne šole sprejeti le učence z dokončano osnovno šolo. Zaradi velikega osipa v osnovnih šolah, zlasti na nekaterih področjih na podeželju, ni zadovoljivega vpisa v poklicne šole za kmetovalce. Obstaja predlog, da bi omogočili vpis v te šole tudi učencem, ki končajo najmanj šest razredov osnovne šole. To naj bi bil samo prehodni ukrep, dokler se osip učencev v osnovni šoli ne bi bistveno zmanjšal.

R. O.

Dognojevanje travnikov

Kemične analize vzorcev tal kakor tudi vzorcev sena kažejo, da so travniška tla od vseh elementov rastlinske hrane najslabše preskrbljena s fosforjem, deloma pa tudi s kalijem. Zaradi tega je na travnikih v začetku intenzivne obdelave potrebno tako imenovano založno ali osnovno gnojenje s fosfornimi in kalijevimi gnojili.

Povprečni letni pridelek 50 stovov sena na hektar odvzame iz tal okrog 40 kg dušika, 80 kg fosforja in 60 kg kalija.

Iz tega sledi, da bi morali večino naših dvokošnih travnikov vsako leto pognojiti z vsaj 500 kg fosforne gnojila, z 200 kg kalijeve soli in 200 kg dušičnega gnojila na hektar.

Za večjo proizvodnjo je treba poleg bolj ali manj že vpeljanega gnojenja s fosfornimi in kalijevimi gnojili uvesti tudi še redno dognojevanje travnikov z dušičnimi gnojili z vsaj 100 kg n. t. tromonkala na hektar po prvi košnji je še pomembnejše kakor zgodaj spomlad, zato ga nikakor ne bi smeli opuščati.

L. J.

POSTAVITI POHIŠTVO V PRAVO LUČ!

Izkoristite ponujeno priložnost!

Delo arhitekta svetovalca v trgovinah SLOVENTJALLES-a je kakor svetloba. Pohištvo, ki ga projektanti v razvojnem oddelku oblikujejo, ga SLOVENTJALLES-ove tovarne izdelajo, prodajna služba razstavi in proda, prevozniki dostavi in sestavi monter, se pokaze v pravi luči sele taktič, ko mu arhitekt svetovalec določi pravo mesto.

Trgovsko in prostorsko podjetje

SLOVENTJALLES

Z ribiško palico

Ribištvo – univerzitetni študij

V Združenih državah Amerike so na univerzi Rod Island v Kingstohtu, ki slovi kot pomemben center za oceanografijo, vpeljali dveletni študij komercialnega ribištva s namenom, da bi ublažili pomanjkanje strokovno izobraženega kadra v vse bolj zahtevnem delu ameriškega ribiškega ladjevja.

»Ameriški ribič v splošnem skorajda ni tehniško izobražen,« meni dr. James Cobble, dekan agronomске fakultete, v katere okviru so lani uvedli študij komercialnega ribištva. »Strokovno usposobljenost so ribiči navadno pridobili med praktičnim delom, to pa še zdaleč ni zadostna usposobljenost. Le malo kapitanov sprejme v službo neizkušene začelnike in še manj jih ima dovolj časa, da bi jih poučevali.«

Studentje v dveh letih spoznajo vse plasti komercialnega ribištva in križarijo po morju s šolskimi ribiškiimi ladjami. Po uspešno končanem šolanju prejmejo slušatelji diplomu o končani prvi stopnji študija iz naravoslovnih ved.

Studentje se uče upravljati s sodobnimi ribiškiimi ladjami in njihovimi zapletenimi avtomatiziranimi napravami, ki jim pomagajo odkrivati z ribami bogate vode. S pomočjo elektronskih naprav se uče slediti komercialno najbolj iskanim vrstam rib. Probujejo pa tudi hidrografske pogoje za navade rib. Ob tem dobivajo slušatelji osnovno znanje s področja proizvodnje in prede-

lave živil, marketinga, in spoznavaajo zakone, s katerimi je urejeno delo tistih industrijskih panog, ki so povezane z morjem. Z drugimi besedami: vsak študent se uči, kako bi postal strokovno usposobljen mornar in ribič, morda celo kapitan ribiškega ladjevja, soliden trgovec na kopnem ali strokovnjak v predelovalni prehranski industriji.

»Mnogi študentje, ki obiskujejo ribiški tečaj, so iz ribiških družin. Študij pa je pritegnil tudi take, ki tradicije ribolova v družini ne poznajo,« pripoveduje dr. John C. Sainsbury, direktor programa za ribištvo na univerzi Rod Island.

Od petindvajsetih študentov, ki so se vpisali v prvem akademskem letu 1967/68, jih je osemnajst uspešno končalo naporen učni program.

V drugem letu se je na novo vpisalo že petdeset slušateljev, med njimi eden iz Kuwaita in eden iz Južne Afrike. Pojasnila o študiju pa so želeli zainteresirani iz Nemčije, Indije, Gane, s Filipinskih otokov.

Tipičen študentski delavnik se začne ob osmih zjutraj s predavanjem o ekonomiki proizvodnje hrane, ob devetih je predavanje o pomorski tehnologiji ali fiziki, nato o biologiji ribištva in navigaciji, zgodaj popolne pa se začne delo v laboratoriju ali na šolski ladji. Na ladji dobi vsak slušatelj določeno delo – kot kapitan, krmar, navigator, strojnik ali navaden mornar. Pri vseh teh dolžnostih se študentje menjavajo. Med počitnicami se izpopolnjujejo s prakso na raznih ribiškiimi ladjah.

Dr. Sainsbury meni o potrebi višje izobrazbe ribičev takole: »Vse večja uporaba tehnike menja strukturo ribiške industrije, jo preoblikuje v gospodarsko dejavnost, ki namesto starih izkušenj zahteva najsodobnejšo tehni-

Pred viharjem

Foto: E. Selhaus

ko in tehnologijo tako na kopnem kot na odprtem morju. Ker se ribištvo preoblikuje iz večšine v znanost, prehaja od tradicionalnih izkušenj k tehnologiji, ribič ne more biti več prepuščen sam sebi. Opreti se mora na strokovnjake, da bi vzdrževal svoje investicije, na inženirje, ki mu bodo projektirali in izdelali ekonomsko najboljšo opremo in načrtovali metode dela, na znanstvenike, ki bodo proučevali, kako bi ribištvo ostalo konkurenčno sposobno kot proizvodni vir prehrane. Prav tako se mora ribič opreti na gospodarske kroge, ki bodo vodili posle in skrbeli za surovine.

Obenem je treba ribiča obveščati o razvoju metod in modernizaciji opreme na način, ki je primeren za njegove potrebe. On pa mora znati ocenjevati in uporabiti razpoložljive novosti.«

I. M.

in zlasti za otroke nenadomestljiva. Tudi v mađenih keksih je med lahko užiten, čeprav prepečen nima več tolikšne vrednosti. Ni moj namen delati reklamo za med, rad bi le dopovedal soobčanom, kako greše do sebe, ko hodijo z zaprtimi očmi mimo tako učinkovitega zdravila.

A vrtno se k travniški paši! Ta trpi vse do prve košnje, ko

zelenjavi pri omalah, zelenjavnih in drugih pripravljenih jedeh. Pogosto je tudi prijeten dodatek k jajčnemu cvrtju. Pri uporabi osmukamo le listice in jih operemo. Za rman velja, da je primeren dodatek pri hrani zato, ker ureja prebavne motnje.

Vendar pa ta rastlina ni tako nedolžna, saj je v večjih količinah strupena. Zatorej bodimo pri uporabi rmana previdni in ne uporabimo preveč njegovi zdravilnosti. Trenotno ublaži neprijetno tl pri prebavi, a zatem lahko nastopijo dokaj neprijetne in težje prebavne motnje, kot pa smo jih ublažili z njim.

KA

V svetu čebel

Travniki so razcveteni

Po utrudljivi akacijevj paši ni za čebele nobenega počitka, kajti narava je v neugnanem zaletu bujne rasti. Trava plenja kot koruzna na Butalskem in milijarde pisanih cvetic jo spreminjajo v cvetoče preproge. Travniki paša je na višku in čebelice bi je nikakor ne hotele zamuditi. Res je, da se ta paša po bogastvu medicinske ne more kosati z akacijevjo, a je zato dolgotrajnejša in če vreme ne nagaja, čebelar pred košnjo ponovno »okradek svoje ljubice za dragocen in hudo cenjen »svetlični med«. Ta svetli med blagega okusa sodi med najzdravnejše medove in vse preveč je še ljudi, ki se ne zavedajo zdravilne moči tega medu, kot medu nasploh. Mnogi tožijo, da medu »ne prenesejo«, da jih po njem peče zgaga, zavija v trebuhu ipd. Do neke mere to drži, ker je med težko prebavljiv in ni za vsak želodec, zlasti če z uživanjem medu pretiravamo in se ga napokamo kot krompirja ali polente. Majhne količine medu – žličko ali dve na dan – pa prenese še tako občutljiv želodec, organizem pa do svojemu lastniku do pozne starosti hvaležen zanj. Do pozne pravim zato, ker je splošno znano, da čebelarji ućakajo zelo pozna leta, zasluge za to so redno uživanje medu. Poskusite sladkati kavo in čaj z medom namesto s sladkorjem, pa se boste v kratkem tako navdušili za oplemeniteni okus, da sladkor ne bo prišel več v poštev! Kombinacija medu s surovim mastom je prava poslastica

pod neusmiljeno koso in kosilnico s travo vred pada in uvne tudi vse travniško cvetje. Srce se trga čebelarju, ko opazuje to početje, a vozni red narave je pač tak in ga ni moć spreminjati. Ko bo seno spravljeno s travnikov na varno v senike, bodo travniki počasi spet zacveteli, čeprav ne več tako razkošno, in čebele bodo še vedno našle na njih kako drobtinico vse do olave vsaj zase, za čebelarja pa le redkokdaj. A do tja je še daleč, vmes pa še vse polno drugih, bogatih gostij, ki bodo še napolnile panje, če jih bo čebelar pravočasno ujel in tvegati trud in stroške za prevoz. Kajti, kakor že rećeno, je čebelarjeva letina odvisna predvsem od vremena.

V. PLEMELJ

Odstranimo mlake in posode s stoječo vodo

V poletnih dneh, ko je komarjev vsepovsod na pretek in nam kradejo miren noćni počitek, je nujno da ugotovimo njihovo leglo v bližini stanovanjskega naselja. Seveda ga ni težko najti.

Mnogi vrtnikarji si zagotovijo vodo za zalivanje svojih gredic z deževnico, ki se zbira v večjih kadeh ali pločevinastih sodih. To posodje stoji nepokrito. Na površini vode se zbirajo komarji, kjer jim je najugodnejše in najprimernejše za njihov razvoj. Samica odlaga jajčeca v obliki splava na površini mlak ali majhnih stojećih vod.

Zelo primerne za razvoj tega nadležnega mrčesa so tudi stojećee mlake v stanovanjskih naseljih. Da se ubranimo komarjev, pokrivajmo posodje, mlake pa zasujmo in preprećimo nadaljnje zbiranje vode. Tako tudi preprećimo igranje otrok v tako nezdruvem okolju.

KA

Naberimo rman

Rman je travniška zdravilna rastlina, tako je poznan med ljudstvom. Drobnost nasekljani, skoraj razcefrani listići so v rasti pri tleh. Cvetovi pa poženejo visoka stebelca, porasla z malimi listići, ki nosijo na koncu cvet bele, rahlo vijolićaste ali rožnate barve. Uporabljajo ga kot dodatek k

S svetnim prahom obloćena čebela na cvetu kalužnice

Foto: Janez Skok

Vodič skozi predpise

Razveza in premoženje

RAZVEZA IN PREMOŽENJE

Ob razvezi zakonske zveze se poleg vprašanja, komu dodeliti otroke v vzgojo in varstvo, pojavlja kot bistveno tudi vprašanje — kako razdeliti premoženje? Ne vedno, vendar pa včasih postane to vprašanje vir ponovnih hudih sporov med bivšima zakoncema, ki se seveda končajo zopet na sodišču. Preden pa bomo kaj več napisali o tem, moramo najprej razjasniti dva pojma: posebno in skupno premoženje zakoncev.

Po določenih temeljnega zakona o zakonski zvezi ostane premoženje, ki ga ima zakonec ob sklenitvi zakonske zveze, njegova last in ta tudi obdrži pravico, da ga upravlja in z njim samostojno razpolaga. Premoženje, ki ga zakonca pridobita z delom v zakonski zvezi, pa je njuno skupno premoženje. Bistveno je torej delo. Vseeno pa je, ali je bilo pridobljeno s skupnim delom ali z delom enega zakonca; zadostuje, da je bilo pridobljeno z delom v zakonski zvezi, ki je z zakonom urejena skupnost življenja in ki pojmovno zahteva medsebojno pomoč in sodelovanje zakoncev. Iz tega pa se da razbrati, da so torej stvari, ki jih je le en zakonec dobil v dar, premičnine in nepremičnine, ki jih je dobil na podlagi dedovanja in podobno — posebno premoženje tistega zakonca. Enako je z dobitki na loteriji ali pri žrebanju — ti so last tistega zakonca, ki je svoje premoženje porabil za nakup srečke.

Enako kot premoženje — obstajajo tudi posebne in skupne obveznosti oziroma odgovornost. Za obveznosti, ki jih je imel zakonec pred sklenitvijo zakonske zveze in tudi za obveznosti, ki jih

prevzame po sklenitvi zakonske zveze in ki smiselno ne predstavljajo skupnih obveznosti, drugi zakonec ne odgovarja. Za obveznosti pa, ki jih prevzame en zakonec za tekoče potrebe skupnosti in za obveznosti, ki po splošnih predpisih obremenjujejo oba zakonca, odgovarjata oba zakonca nerazdelno tako s skupnim, kakor tudi s svojim posebnim premoženjem. V takih primerih torej upnik lahko poseže tudi na posebno premoženje obeh ali le enega izmed zakoncev.

Skupno premoženje ne pripada zakoncema po določenih deležih in zakonec s svojim nedoločenim deležem na tem premoženju ne more razpolagati s pravnimi opravili med živimi (prodaja, daritev), zlasti ne more tega deleža odsvojiti ali obremeniti. Dokler je premoženje skupna last zakoncev, je delež, ki pripada zakoncema pri skupnem premoženju skrit, nedoločen. Pravilno je tudi, da se pravice, ki spadajo v premoženje, pridobljeno z delom v zakonski zvezi, pišejo v zemljiško knjigo na ime obeh zakoncev kot njuno skupno premoženje po nedoločenih deležih.

Skupno premoženje zakoncev se lahko vedno deli. Zakonca lahko sporazumno razdelita skupno premoženje, vsak zakonec lahko zahteva delitev tudi pri sodišču. Običajno pa se skupno premoženje deli ob prenehanju zakonske zveze: ob smrti enega zakonca, razglasitvi zakonca za umrlega ali ob razvezi zakonske zveze. Kot že rečeno, določi v primeru spora sodišče, kolikšen je delež vsakega zakonca pri skupnem premoženju glede na njuno prispevanje, upoštevajoč vse okoliščine. Pri tem je treba upoštevati ne samo zaslužek zakonca, temveč tudi pomoč, ki jo zakonec daje drugemu zakoncu, njegovo opravljanje domačih del, skrb za ohranitev premoženja in vsako drugo obliko dela in sodelovanja pri upravi, ohranitvi in povečanju skupnega premoženja. V

praksi nekako velja stališče, da se skupno premoženje, v kolikor ni kakšnih posebnih okoliščin na eni ali drugi strani, deli na polovico. Zakoncu pa se na njegovo zahtevo ob takšni delitvi izroče poleg njegovega deleža tudi predmeti, namenjeni izključno njegovi osebni rabi, v kolikor vrednost teh predmetov ni prevelika glede na vrednost celotnega skupnega premoženja. Na račun njegovega deleža pa se zakoncu ob delitvi dodele iz skupnega premoženja predvsem tisti predmeti, ki so namenjeni opravljanju njegovega poklica ali, ki jih po njihovi naravi more uporabljati le on sam. Vsakemu zakoncu pa se pri delitvi vračuna v njegov delež vse, kar dolguje, v skupno premoženje.

V zvezi z delitvijo skupnega premoženja, je v primeru spora med zakoncema, potrebno pri občinskem sodišču najprej vložiti tožbo na ugotovitev, kakšen delež pripada posamezni od strank na skupnem premoženju in šele potem, ko je ta delež določen, lahko vsaka izmed strank vložijo pri nepravdnem sodišču predlog, da to skupno premoženje v naravi razdeli, v skladu s sodbo določenimi deleži. Kolikor pa se med strankama v teku prvega postopka pojavi spor o tem, kaj sploh spada v skupno premoženje, pa se tista stranka, ki ima manjšo pravico, napoti na pravdo s tem, da vložijo tožbo na ugotovitev, da ti in ti predmeti ne spadajo v skupno premoženje oziroma, da ti in ti predmeti spadajo v skupno premoženje.

Kmetovalčev paragraf

Zakupna pogodba

V kmetovalčevem paragrafu bomo obravnavali vprašanje zakupa

kmetijskega zemljišča; to je lahko tudi celotno posestvo. Pisali smo že o tem, da mora lastnik zemljišča ponuditi zemljo v zakup najprej kmetijski organizaciji (zadrugi posestvu, gospodarstvu), ter šele tedaj, če se ta ne zanima za zakup, lahko odda zemljišče v zakup zasebniku.

Oddaja posamezne parcele — njive, travnika — običajno ne povzroča težav. Stranki se dogovorita za čas: za koliko časa se daje parcela v zakup in plačilo. Večje težave nastajajo takrat, kadar oddamo v zakup celotno posestvo ter se pri tem ne dogovorimo le za plačilo v denarju, temveč tudi za morebitno oskrbovanje ostarelih lastnikov.

Dolžnosti strank v taki pogodbi bi bile na kratko zapisano naslednje:

Zakupodajalec mora izročiti zakupniku nepremičnino v dogovorjenem roku. Zakupnik je dolžan stvari sam vzdrževati tako, da se ne dela škoda. Zakupodajalec mora oskrbeti popravila poslopjij ki presegajo normalno vzdrževanje, zlasti pa taka, za katera na posestvu ni mogoče dobiti materiala ali če je potrebno za izvršitev del posebno znanje, ki ga zakupnikovi ljudje nimajo. Večje investicije v poslopje, spremembe in podobno morata rešiti pogodbenika s posebno pogodbo.

Zakupodajalec ne sme motiti zakupnika v mirnem uživanju zemljišča ali posestva. Zakupnik lahko vložijo tudi zoper zakupodajalca, to je lastnika, tožbo zaradi motenja posesti. Lastnik, ki bi zakupniku oviral nemoteno uporabo, bi mu bil tudi odškodninsko odgovoren kot škodo bi zakupnik lahko uveljavil na primer izgubo pridelkov, ker ni mogel obdelati njive, če mu je lastnik to preprečil, in podobno.

Zakupnik mora vedno ravnati kot dober gospodar. Vse stvari, prejete v zakup, lahko normalno uživa, v kolikor pa ravna drugače, da ne dela kot dober gospodar ali če v zakup dobljene stvari zaradi nenormalne rabe poškoduje, odgovarja odškodninsko. Odgovarja za škodo, ki jo povzročijo tudi njegovi ljudje, med te štejemo tudi tiste, ki jih je najel za pomoč pri delu. Ker mora ravnati kot dober gospodar, je dolžan lastnika opozoriti tudi na morebitne okvare na poslopju, ki jih mora odpraviti lastnik, tako da se prepreči povečanje škode. Razumljiva je dolžnost, da je dolžan plačati zakupnino.

Glede zakupnine je najenostavnejša rešitev, kadar je dogovorjena v denarju. V takem primeru se določijo zneski za celo leto, mesečno ali v drugačnih rokih. V kolikor je dogovorjeno poleg denarja plačilo tudi v naravi (pridelki), je potrebno določiti količine pridelkov; možno je, da se stranke dogovorijo za poravnavo zakupnine le z izročitvijo pridelkov. Včasih se dogovorijo za določen odstotek vseh pridelkov, kar pa lahko v praksi povzroči spore, ker se ne bosta stranki sporazumeli, kolikšen je bil pridelek.

Občan in njegova vloga

občan ni zadovoljen z vsebino odločbe. Danes si pogledimo, kaj vse naj vsebuje pritožba za vsak opisan primer.

Pritožba zaradi neizdaje odločbe — »molka« organa prve stopnje, na katerega je občan naslovil svojo vlogo, se vedno pošlje neposredno drugostopenjskemu organu. Po zakonu o splošnem upravnem postopku se namreč smatra, da je bila vloga negativno rešena, če do roka ni bila izdana odločba. Za tako pritožbo ni predpisana nobena posebna oblika. V pritožbi je treba navesti podatke o občanu, ki se pritožuje, podatek, da se pritožba vloga zato, ker organ prve stopnje ni izdal odločbe na vlogo, datum, kdaj in kateremu organu prve stopnje je bila vloga poslana, podatke in dokazila, ki jih je ta vsebovala, podpis in datum.

Vsi ti podatki so potrebni, da bi lahko organ druge stopnje takoj ukrepal. Ob tej priložnosti naj pomnimo, da vse vloge pišemo v dvojniki oziroma v enem izvodu več, kot je potrebno, da si en izvod zadržimo za sebe ali pa si vlogo prepisemo. Vsebinsko vlog namreč ne moremo dalj časa imeti v spominu, dogodi pa se, da jo še kdaj potrebujemo in če jo prej prepisemo, j — imamo vedno pri roki.

Poglejmo si še vsebino in obliko pritožbe zoper odločbo organa prve stopnje, vložene zato, ker občan z njeno vsebino ni zadovoljen oziroma krši njegove pravice.

Zakonodajalec je pri sprejemanju določil o pritožbah zoper prvostopenjske odločbe, izdane v splošnem upravnem postopku, imel pred očmi dejstvo, da večini občanov niso poznani vsi predpisi. Za tako pritožbo ni predpisal nobene oblike in posebne vsebine.

Občan je v svoji pritožbi dolžan napisati, na katero odločbo se pritožuje, številko odločbe, datum njene izdaje in kateri organ jo je izdal, pove naj, zakaj z odločbo ni zadovoljen, pristavi še datum in se podpiše. Občanu ni potrebno utemeljevati pritožbe s sklicevanjem na predpise in druge vire. Pritožba naj bo le razumljivo napisana, da je iz nje mogoče videti, zakaj občan z odločbo ni zadovoljen.

Občan v svoji pritožbi lahko navaja nova dejstva in predloži nova dokazila, katerih ni navedel oziroma ni predložil v postopku pred organom prve stopnje. Dolžan pa je pojasniti, zakaj novih dejstev in dokazil ni predložil v postopku na prvi stopnji. Važno pa je, da so ta dejstva in dokazila že obstojala pred izdajo odločbe, zoper katero se občan pritožuje. Ni pa pomembno, ali je občan — pritožnik takrat zanje že vedel ali ne. Občan lahko navaja nova dejstva in nova dokazila samo v pritožbenem roku na odločbo organa prve stopnje, kasneje to ni več mogoče, pa čeprav postopek na drugi stopnji še ni končan.

JANEZ LAMPRET

Kakšna naj bo pritožba

V dveh sestavkih smo govorili o pravici občana v splošnem upravnem postopku. Obdelali smo primera pravice pritožbe, kadar organ na vlogo občana ne izda odločbe v določenem roku in kadar

Spomin na pomlad

Foto: Ivan Premzl

Podvodni šport

Vrste lova in taktika površinskega lova

VRSTA LOVA. Glede na mesto, kjer najpogosteje srečujemo plen pri podvodnem ribolovu, ločimo površinski in globinski lov. Glavna razlika med njima je v tem, da pri površinskem lovu lovimo pretežno v plitvem, le občasno se potapljammo tudi 5 do 8 metrov. Globinski lov pa se odvija na dnu, večinoma globlje od 8 metrov, odvisno od oblike morskega dna in bogastva rib. Tekmovanja so organizirana večinoma na terenih, ki zahtevajo potapljanje preko 15 metrov (vrhunski lovci lovijo do 30 m globoko, le redki, res izjemni pa tudi globlje). Večinoma pa sta v praksi združena površinski in globinski lov. Nekateri imenujejo tak lov kombiniran lov.

Pri površinskem lovu so največkrat plen pristoje plavajoče ribe, pri globinskem pa večinoma ribe, ki se zadržujejo v luknjah podvodnih sten, izsvetljenih kamnitih blokih, škrapah in lučnjah skal, razsutih na morakem dnu. Najbogatejši so tisti predeli, kjer se sredi morskega rastišča in peska dvigajo kamniti skladi in čerli, ki so domovanje in približič rib. Če je več ugodnih »hiš« za prebivanje, so seveda ribe bolj razpršene, v nasprotnem pa se lahko zgodi, da jih je tudi od 30—40 pod enim samim kamnom. Nekateri podvodni lovci pripovedujejo o velikih, kjer so videli po sto in več kargov ali konj. Ob drstenju pridejo zlasti kantari vedno na

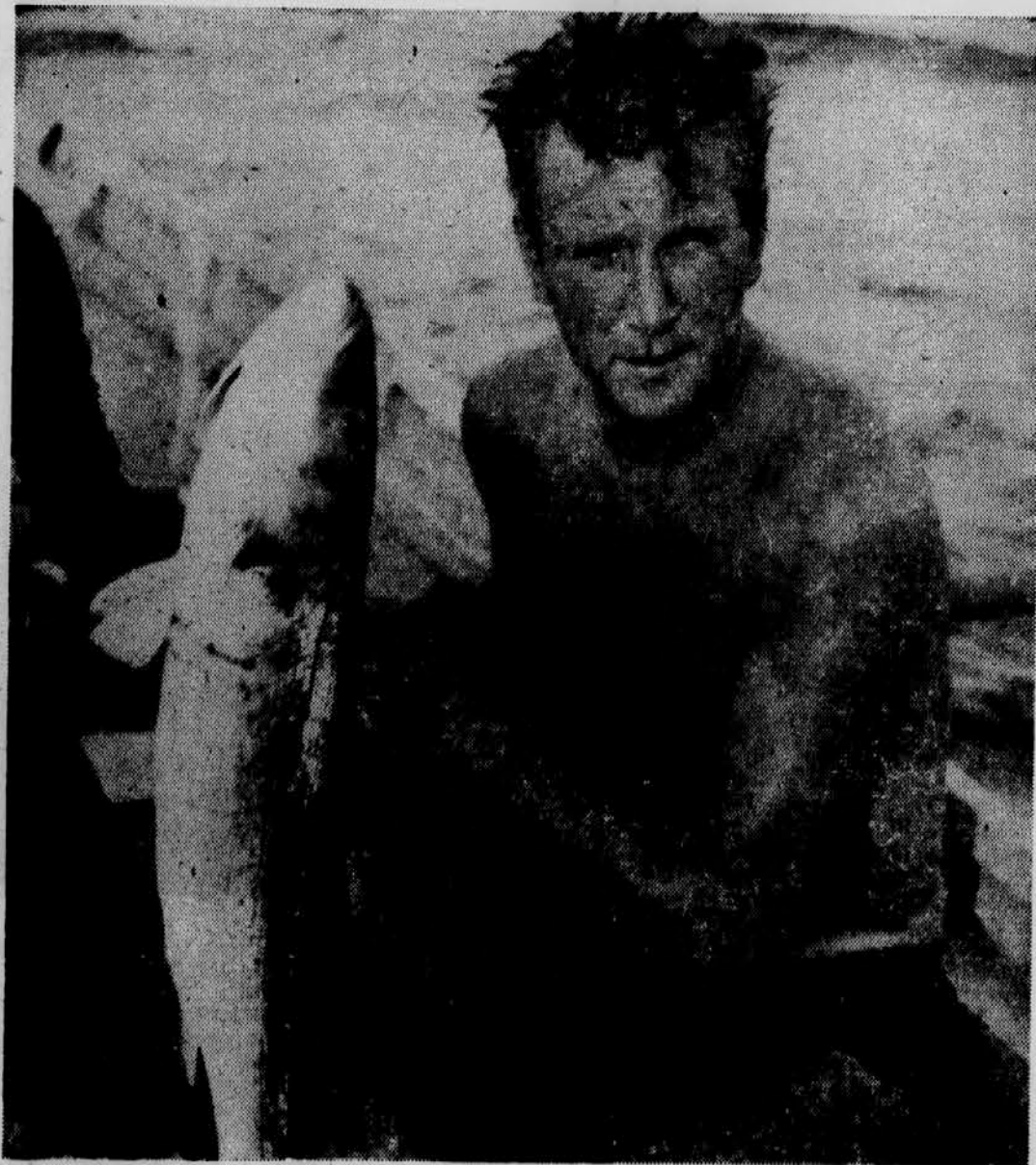
isto mesto, vsako leto skoraj na isti dan. Velikokrat jih je na bogatih drstičih več sto. Seveda je lov ob drstenju moralno nesprejemljiv in prav nič športen. Na tekmovalnih so ribe, ki se drstijo, vedno izločene.

TAKTIKA POVRŠINSKEGA LOVA. Odločilnega pomena je plavanje: plavamo kar se da tiho, brez sunkovitih zamahov. Zelo dobro je imeti rahlo obtežene noge. Večinoma imajo tekmovalci kadar računajo na površinski pl.n., posebna zvinčena obtežila na členkih, da so plavali stalno pod površino in njihovo udarjanje tako ne plaši plena. Ko ribo zagledamo, se ji skušamo čimbolj približati in streljamo šele, ko je dovolj blizu za zanesljiv zadetek.

Za površinski lov je zelo primerna močna puška z ostmi za manjše ribe (4 do 5 kg). Na odprtem morju, za lov na velike ribe, pa močna puška s harpuno, obvezno pritrjena na plovec. Površinski lov je zelo uspešen na lubene (brancine) in morske lipane (ciple), predvsem ob izlivu iz rek v morje. Zahteva pa nenehno koncentracijo, ker je voda običajno motna in vidljivost slaba. Ribe se navadno pojavijo v trenutku, ko jo najmanj pričakujemo. Zelo uspešen lov na lubene (brancine) in morske lipane (ciple) je tudi v valovitem morju pozimi, ko se zaradi šumov, ki jih povzročata gibačja se voda in kamenje, ribi lahko povsem približamo. Najugodnejši trenutek za strel je, ko riba miruje ali ko v letu menja smer, kajti takrat za hip zastane in nam obrne bok. Površinski lov zahteva manjšo mero telecane pripravljenosti, ker potapljanje običajno ni potrebno. Vendar vsebuje vse elemente lova, kot plavanje, srečanje z ribo, koncentracijo, približevanje in strel. Ribo je nato treba privleči k sebi, jo sneti ali spraviti v čoln, da jo zname spremljevalec, če ga seveda imamo. Sicer pa ribo natakemo na za to pripravljeno sanko iz fic ali vrve, ki jo imamo pripravljeno na posebnem plovcu. Za pasom lahko nosimo tudi posebno mrežo v obliki hlače, v katero dajemo ulovljene ribe, kar pa zlasti zaradi nevarnosti morskih psov, ki jih krvaveča riba lahko privabi, ni priporočljivo.

Na odprtem morju ali ob stenah, ki strmo padajo v morje, lahko pogosto srečamo velike leteče ribe (goše, lice, tune). Tam kjer takšno srečanje lahko pričakujemo, priporočamo uporabo plovcu s posebno plavajočo vrve, ker so še manjši primerki teh rib na harpuni izredno živahni in močni. Potrebna je močna puška in dolga puščica s harpuno, ki ima dvoje krilic ali pa eno, dolgo 5 do 6 cm. Po izkušnjah je zelo primerna 130 cm dolga puščica s premerom 8 mm, ki nima drsnega prstana, temveč je vrve pritrjena v posebni luknjici na repu puščice, harpuna z navojem in dolgim krilcem pa je močno pritrjena na vrhu. Zal je možna uporaba takšne puščice le na puškah na 5 m z zvezdasim ali s črnim prstom (Tarzan — francoski model). Orožje je preizkušeno v tropskih morjih v lovu na izredno velike leteče ribe (lice, karange, mečarice in tudi morske pse do 300 kg in več). Zaradi velikega dometa so za tak lov prav tako dobre večje puške na stisnjen zrak, z drsnim prstom in vrvice. (Prihodnjic: Taktika globinskega lova)

KREŠO PETROVIČ

Lovec z brancinom

Foto: Krešo Petrovič

Če kupujemo šotor

Pod platneno streho lahko spimo, tudi če nimamo svojega šotora. Lahko gremo v organizirani tabor ali pa si šotor izposodimo. Z izposojevanjem pa so težave in večina ljudi ima tudi šotor na spisku tistih stvari, ki jih ne posojajo.

Kdor hodi večkrat na šotorjenje, si bo seveda prej ali slej omislil lastni platneni dom. V današnjih časih ima že mnogo družin lastno šotorniško opremo. Ti ljudje lahko odrinejo na dopust tudi takrat, ko so hoteli polni ali konec tedna, šotorniška oprema pa lahko prav pride v hudi sili ali kot rezerva, na primer gorilnik, če zmanjka elektrike, gumijasta blazina pa kot zasilno ležišče.

Če s šotorniško opremo pravilno ravnamo, nam bo trajala leta in leta. Življenjska doba šotora je tolikšna, da bo verjetno prej moralno dotrajal, kot pa fizično. Tudi če pogosto in dolgo šotorimo, bo šotor vzdržal vsaj deset let, pri skrbnem ravnanju pa še enkrat toliko.

Najkrajšo življenjsko dobo imajo izdelki iz gume, ker od starosti sami propadajo. Zlasti je treba paziti na gumirano dno notranjega šotora (spalnice) in na gumijaste obroče za napenjanje. Nekateri šotori imajo oboje iz umetnih vlaken, vendar lahko zelo kvalitetno gumirano platno vzdrži skoraj toliko kot drugi deli šotora. Primer takšne izredne kvalitete so izdelki stare tovarne Klepper (sedež ima v Rosenheimu na Bavarskem), ki so sicer najdražji, a izredno trpežni. Tako še danes sem in tja naletimo na uporaben kajak ali šotor, izdelan pred vojno.

Kakšen šotor bomo kupili, je odvisno od potreb, želja, nakupnih možnosti in seveda zlasti od denarja, ki ga lahko izdamo v ta namen. Če se odločimo za nakup rabljenega šotora, bomo z malo sreče tudi poceni prišli do primerne platnene strehe. Dostikrat se da dobiti dobro ohranjen šotor za polovično vrednost novega, zlasti ob zaključku sezone. Povprašati je treba v recepciji camping prostorov, kjer so včasih že kar razobešene pisemne ponudbe. Seveda je treba imeti pripravljen denar v gotovini. Takšen nakup

ima to prednost, ker si postavljene šotor lahko natančno ogledate v resničnih pogojih.

Če kupujete rabljen šotor na podlagi oglasa ali kako drugače, ne kupujte mačka (pardon, šotora) v žaklju. Skupno z lastnikom ga vzemita iz žaklja in ga postavita.

Pri nakupu rabljenega šotora skušajte ugotoviti leto izdelave in navadno hranijo prospekte in navodila za postavljanje, tu pa je zapisan marsikakšen podatek. Poznavalci se zanimajo tudi za tovarno, ki je šotor izdelala, ker je včasih tudi to garancija kvalitete. Ne kupujte šotorov, ki so strgani ali ki imajo pokvarjene zadrgo, popravilo je namreč težko ali pa celo nemogoče. Če imamo originalni prospekt, bomo lahko točno kontrolirali, če prodajalec predaja vse, kar spada k šotoru, zlasti pritiskalnice kot so kljuni, vrvice, napenjalci, napenjalni obročki, palice in torbe za shranjevanje.

Če je platno preveč obledelo, je to znak, da je šotor dolgo stal na soncu. Na postavljenem šotoru boste hitro opazili luknjico, zatrgano blago ali počen šiv. Pazite zlasti na temne madeže in črnikaste pike na blagu: lahko so znak, da je bil šotor shranjen, ko ni bil povsem suh. To pa je najhujša napaka, ki jo lahko stori lastnik šotora.

Pazljivo si oglejte vogale in kraje, kjer se stikajo različni materiali, nato pa detajle kot so zadrgo, zaveso, okenca, line, žepi, napenjalci, vrvice itd. Ko bo šotor podrt, si oglejte še kline in dno s spodnje strani.

Pri novih šotorih je tveganje mnogo manjše, vendar jih je treba vseeno pregledati še pred odhodom na šotorjenje, sicer reklamacija ne bo uspela. Ker so cene novih šotorov zadosti visoke (tudi preko četrta milijona starih dinarjev za najdražje), moramo dobro

razmisliti pred nakupom. V inozemstvu imajo lepo navado, da prirejajo vsako leto velike razstave, kjer proizvajalci razpostavijo šotore in vso drugo šotorniško robo. Pri nas se da šotore videti seveda na šotoriščih (camping prostorih), včasih pa tudi na kakšni razstavi, v prodajalni ali v izložbi. Slika nam ne more nadomestiti predstave o tem, kakšen je šotor v resnici, zato tudi tu velja: ne kupujte mačka v žaklju.

Pri nakupu domačega šotora imamo navadno to prednost, da ga lahko kupimo na obroke. Med domačimi proizvajalci naj omenimo Industrijo platnenih izdelkov iz Jarš.

Predno gremo z denarjem v trgovino, moramo že precej dobro vedeti, kaj nameravamo kupiti. Pri odločitvi o tem, kakšen in kako velik šotor bomo kupili, nam lahko pomagajo izkušnje kolegov in prijateljev. Seveda so praviloma boljši in večji šotori tudi primerno dražji. Izkušeni šotorniki vedo, da je s šotorom tako, kot s hišo ali stanovanjem: prostora ni nikoli preveč. Če imamo zadosti denarja, si torej raje kupimo večji šotor. To velja zlasti za tiste, ki se ne selijo iz kraja v kraj. Kdor pa podira in postavlja šotor vsak dan, bo izbral šotor, s katerim ni preveč dela. Možna pa je tudi neka srednja pot. Boljši šotori so izdelani tako, da jih je mogoče širiti z dodatnimi krili. Če prespimo le eno noč, postavimo šotor samo v osnovni obliki, za več dni pa kompletnega.

Velikost šotora nam narekuje predvsem število ležišč. Ne zanašajte se samo na navedbe proizvajalca, temveč preračunajte, koliko vaših gumastih blazin gre v spalnico. Samo pri dvojnih blazinah ali pri takšnih, ki se dajo spenjati, lahko prihranimo nekaj prostora.

pod platneno streho

ČISTOST NAŠIH VODA

Bo na vrsti tudi Ljubljana?

Voda je za človekov obstoj in njegovo bivanje neobhodno potrebna, saj je sestavina večine človeku uporabnih snovi, ali pa nepogrešljivo sredstvo pri njihovi proizvodnji. Človek jo tudi uporablja, da z njeno pomočjo odstranjuje nezaželene snovi iz svoje bližine, da z njo umiva sebe in predmete, ki jih uporablja. In prav pri tej zadnji uporabnosti se bomo ustavili.

Civilizirani narodi prejšnjih tisočletij so že dobro poznali to njeno uporabnost, saj so arheologi pri izkopavanju starih mest odkrili izpopolnjene kanalizacijske sisteme. Da, tudi prednica današnje Ljubljane, Emona, je imela dovršeno kanalizacijsko omrežje, na katerega so bili priključeni vsi življenjski namenjeni objekti v mestu. V srednjem veku marsikje kanalizaciji niso posvečali pozornosti, mesta ponavadi niso imela enotnega in dovršenega sistema odтока odpadnih voda.

V Ljubljani zasledimo težnjo po ureditvi kanalizacijskega sistema že leta 1898, zanimivo pa je, da je načrt predvideval tudi čistilno napravo, ki bi odpadne vode pred iztekom v reko še temeljito prečistila. Kasneje so ta načrt realizirali, vendar je z naglim porastom mesta dobil popolnoma drugačno obliko.

Tudi v manjših obrobni naseljih se je začela pojavljati težnja po urejeni kanalizaciji, kakršnikoli, saj te ni bilo povsod mogoče vezati na centralno.

Eden prvih primerov obrobni naselij je Šentvid, kjer so takoj ob koncu vojne zabeležili precej

epidemičnih bolezni prebavnega trakta, zlasti paratifusa. Prepričati to pa je bilo mogoče le z izgradnjo kanalizacijskega sistema in ureditvijo vodovoda. Tako se je šentvidska kanalizacija izlivala v Savo, ker je ni bilo mogoče priključiti na mestno omrežje. Savske vode pa napajajo doberšen del talnih voda, ki služijo za preskrbo mesta. Onesnažena voda se je pojavljala tudi v raznih vodnjakih v okoliških vaseh. — Zato je 1952. leta obveljal sklep, da je v Savo dovoljeno spuščati le dobro prečiščeno vodo, ki ne bo več škodljiva zdravju.

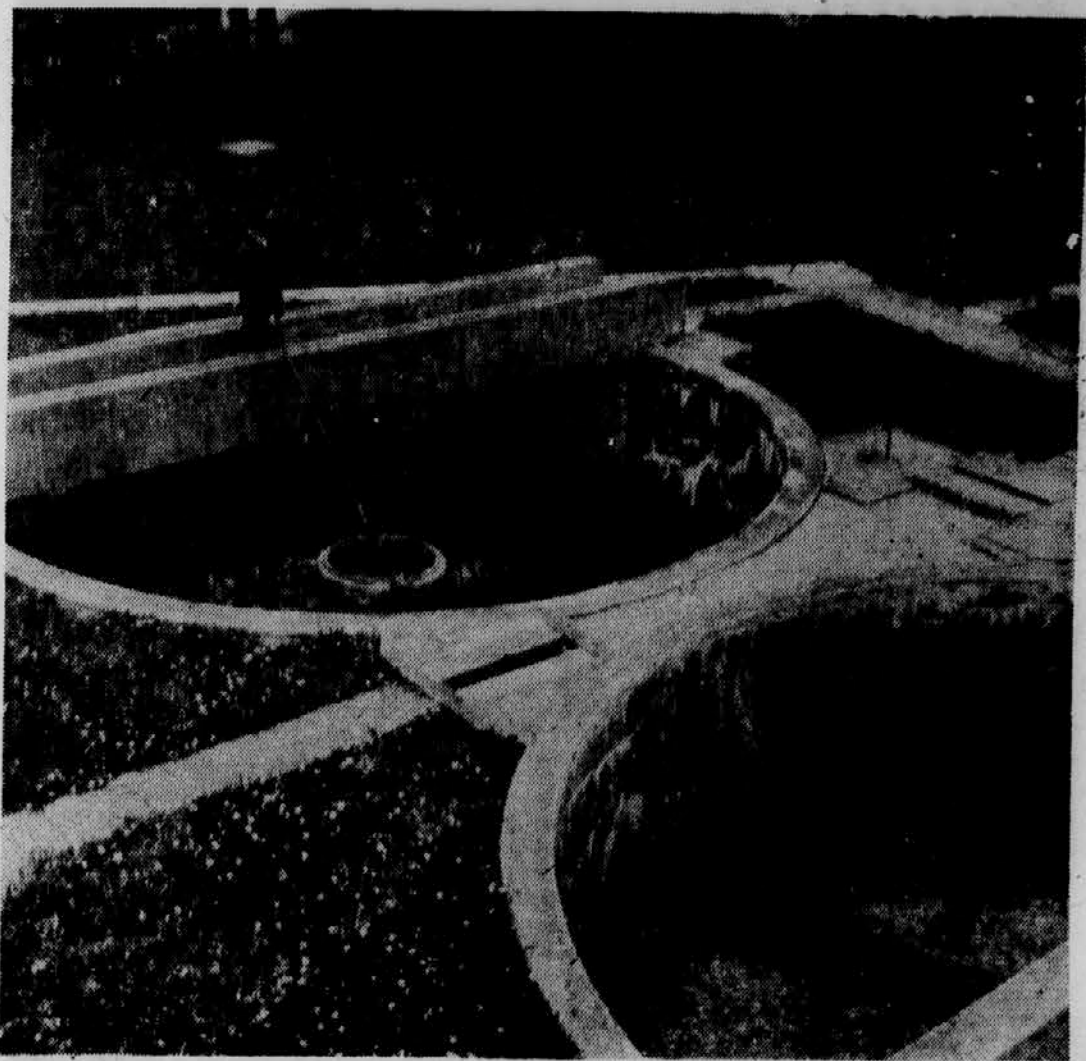
95-odstotno čiščenje

V Šentvidu že 16 let obratuje čistilna naprava. Kdor pogleda od daleč, sploh ne spozna kakšne namenu služi. Zgrajena je za 10 tisoč prebivalcev s povprečno potrošnjo 150 litrov vode na dan, na osebo. Takrat, ko je bila izročena namenu, je bilo predvideno, da bo zadostovala za 25 let. Takratne napovedi so bile dosežene že mnogo prej, vendar po domačih načrtih izdelana naprava še vedno dobro deluje.

»Čistilna naprava v Šentvidu je zgrajena tako, da se voda najprej mehansko prečisti, nato pa še biološko na precejalnikih,« je pojasnil inženir Kolar. »Precejalniki so urejeni tako, da pronica voda skozi tri metre debel sloj točlenca, na katerem se razvije živa plast mikroorganizmov, ki se hranijo z organskimi substancami iz odpadne vode. Potreben kisik pa dobivajo neposredno iz atmosfere, ker točlenec ni potopljen, ampak le omočen. Mikroorganizmi na precejalnikih se ob tako ugodnih pogojih hitro množijo in odmirajo, odmirle nato voda odplavlja. Zato vodo, ki teče preko visoko obremenjenih precejalnikov še enkrat mehansko prečistijo.«

»Za čiščenje kanalske vode poznamo namreč različne postopke. Najenostavnejši način je odstranjevanje večjih plavajočih primesi na grabljah ali rešetkah. Finejšee delce, ki jih vsebuje kanalska voda, odstranjujemo iz nje z usedanjem, če so ti lažji, ali pa s flotacijo, če so ti težji od vode. Vse to so mehanski postopki. Voda pa vsebuje tudi izredno fine primese, koloidne, ki jih z mehanskimi postopki ni mogoče izločiti. Take primese pa izločamo iz vode s kemičnim ali biološkim čiščenjem. Kemično čiščenje temelji na principu dodajanja raznih snovi za izkosmičenje, že prej opisano biološko pa opravljajo živi organizmi, ki razkrajajo organske primese v vodi.«

»Z opisanim postopkom je dose-

Pred iztekom v Savo se voda še enkrat mehansko prečisti

Foto: J. Zrnc

žena visoka stopnja čiščenja od 90 do 95 odstotkov. To pomeni, da se iz vode izloči do 95 odstotkov vseh primesi, praktično vsi koloidi, ostane pa še del raztopljenih snovi. Tako očiščena voda je na pogled popolnoma čista in njima nobenega vonja.«

Vodo so celo pili

Naprava v Šentvidu je bila prva taka naprava v Jugoslaviji po vojni in je še danes med največjimi, vsekakor pa med napravami z najboljšim učinkom čiščenja. Poleg te so na področju mesta Ljubljana še tri druge: v Podutiku, v Sostrem in v Crnučah.

Ko sem obiskal šentvidsko čistilno napravo, je le-ta bolj spominjala na park, kot pa na zbirališče vseh odpadkov. Povsod lepo urejeni nasadi in betonski bazeni, skoraj nikjer smrada. Za pra-

vilno delovanje skrbijo štirje ljudje. Takrat je delal Janez Zvelc, ki je v službi tam že dvajset let.

»Včasih se rešetka zamaši, je dejal, »kadar voda prinese cunje ali večje smeti. Takrat je treba te stvari odstraniti z grabeljo.«

Ko sem ga prosil, naj pove kaj zanimivega iz svojega dela, je dolgo pomišljal, nato pa povedal: »V bazene, kjer se zbira blato, večkrat padejo kake ptice, ki mislijo, da so tla trdna. Potem jih izvlečem in pod tušem operem, nato pa posušim, da spet lahko letijo.«

Take čistilne naprave so tudi »tovarne humusa«. Iz vode izločeno blato namreč vodijo v velike bazene, kjer popolnoma razpade in se posuši. To potem za male denarje prodajajo vrtničarjem. Šentvidska čistilna naprava »pridelava« letno okrog 200 kubičnih metrov te rodovitne zemlje...

* V upravnem posloplju imajo tudi knjigo obiskovalcev, saj leti prihajajo na ekskurzije od vsepovsod, celo iz Egipta. Med drugim sem razbral tudi pobožno željo nekega Ljubljancana: »Zelim, da bi podobna naprava v bližnji bodočnosti razsmradila Ljubljano.«

Po podatkih inženirja Kolarja bi morali začeti z izgradnjo centralne čistilne naprave za mesto Ljubljano leta 1975. Ta bo v primerjavi z dosedanjimi prava velikanka, saj bo po kapacitetah štiridesetkrat večja od šentvidske. V dokaz, da ista res popolnoma čista voda, pa naj navedem, da so člani raznih ekskurzij marsikdaj sklenili kako stavo in prečiščeno vodo pili. Rekord ima nedvomno tisti, ki je za liter pelinkovca popil cel liter prečiščene kanalizacijske vode.

JANEZ ZRNEC

Pogled skozi majhno kamero

Kontraplan v pravljici

Ne bo mi težko razložiti, v kakšnih miselnih refleksi vzgajajo filmske akademije svoje gojence.

Vedno kadar se kje omenja »daljni posnetek« in »srednji posnetek«, se ti vrine v možgane avtomatično še »bližnji posnetek«, in »detaja«.

Vedno kadar zine nekdo »plan« odgovorijo tvoja usta avtomatično »kontraplan«.

Kako zelo potreben je kontraplan bomo najlaže videli na tem primeru:

V neki ogromni, strašno dolgi dvorani stoji cesar. Seveda ne na sredi temveč na enem koncu. Na drugem koncu je vhod v dvorano. Ogromna vrata, ki se

teško odpirajo. Vsak, kateri se hoče pred tem cesarjem vreči na kolena, mora iti skozi vso dolgo dvorano. Na tej poti ga zviška opazuje cesar in vsi njegovi dvorjani.

Komu ne bi zadržalo srce v hlače.

No, in tako se tudi to pot začnejo odpirati težka vrata.

Odpirajo se in odpirajo in končno zazijajo na sležaj.

Notri pride mladenič. Kakor vsi filmski junaki je predrzen in čim večjo krono ima cesar na glavi, tem manj se ga boji. Tako je predrzen, da hoče nič več in nič manj kakor samo cesarjevo hčer za ženo.

No, in zdaj prihaja. Pogumno zastavi korak preko dvorane.

Koraka odločno in hitro, toda kaj, ko pa je dvorana tako zelo dolga. Noben gledalec ne bo prenesel, da zares prehodi tistih dvesto metrov.

Ze pri stopetinpetdesetem bi si pulil lase.

Zato so izumili kontraplan. Med hojo junaka — vsakokrat napravi samo nekaj korakov — se prikaže cesar.

Prvič, ko se odprejo vrata in zagleda tega »predrznega«.

Drugič, ko je mladenič že na poti.

Cesarju se namrščijo obrvi. Tretjič, ko je mladenič že na sredini dvorane. Cesar namigne svojemu prvemu ministru.

Minister pristopi. Mladenič koraka.

Minister nagne uho k cesarjevemu ustom. Cesar mu nekaj pripoveduje, minister prikima.

Mladenič koraka. Minister gre za dve stopnici nižje in se obrne k vojskavom.

Mladenič koraka. Minister da poveljniku straže znak in ta pristopi. Da mu povelje.

Mladenič koraka. Stražarji vidijo, da se nekaj pripravlja. Nemirno se ozirajo. Eden si popravi meč.

Cesarjeve oči hladno ogledujejo mladeniča, ki je obstal pred njim.

Temu pravijo izmenična montaža. Menjata se »plan« in »kontraplan«. Nikoli nista v sliki oba naenkrat, cesar in mladenič. Zaradi tega nismo pustili mladeniču v nobenem od »njegovih posnetkov«, da bi napravil več kakor dva koraka. Takoj smo vrezali vmes cesarja. Pa tudi tega čisto kratko.

Dobilj smo napeto sceno in še gledalci so obdržali lase.

MAKO SAJKO

Nepozabne ure na valovih Jadrana

Foto: Joco Žnidaršič

Planinski leksikon

Jubilej severne stene Triglava

Triglav se je zgodaj, pred 192. leti vpisal v našo domačo in svetovno alpinistično zgodovino. Na vrh »očakov Kranjskih siv'ga poglavarja«, Triglav so »štirje srčni možje« stopili »prvič odkar stoji sveta« 25. avgusta 1778 leta, to je polnih osem let prej, preden je Jaques Balmat iz Chamonixa 8. avgusta leta 1786. pripeljal dr. Gadjela Paccarda na Streho Evrope, Belo goro, Mont Blanc. Ponosno teme Triglava je bilo premagano polnih 87. let prej, preden sta slavni Edward Whymper in še slavniji Michel Croz iz Chamonixa pripeljala svojo navezo na vrh najlepše gore Evrope, na piramido zermatskega lena, Matterhorn 14. julija 1865 leta).

Pozneje so morali kloniti pred voljo in znanjem človeka ter planinske alpinistične tehnike se vsi drugi številni vrhovi v Alpah, Dolomitih, Andih, Pamirju, Kavkazu, Hindukušu, dokler pred dvajsetimi leti ni klonil tudi prvi osemstočak, Anapurna (8.078 m, 5. junija 1950).

Za slavnimi pionirji našega klasičnega planinstva iz Bohinja so neustrašeno in vztrajno nadaljevali njihovo delo pogumni, dolinski gorski vodniki, ki so kazali pot s severa proti Triglavu, Skrlatni, Razorani in Prisojni gori.

Njih pot so strmo nadaljevali slavni trentarski sokol: ki so umeli plezati kot nihče pred in za njimi.

Ivan Strukelj — Berginc je prav golovo začetnik našega plezalnega športa in alpinizma Srednjearčnega poletja pred 80 leti, leta 1890, je sam preplezal mogočni skalni zid 1200 metrske severne stene Triglava.

Severna stena Triglava s svojimi previsnimi stebri in prepadnimi grapami je za Bergincem samevala in čakala polnih šestnajst let na nove naskovalce. 3. in 4. julija 1906 so preplezali odlični avstrijski plezalci iz graške plezalne alpinistične šole dr. F. König, H. Reinl in K. Domenig. Mesec dni pozneje je velika stena doživela nov obisk. F. Zimmer in Gustav Jahn sta 4. avgusta izvedla novo prvenstveno varianto, prve nemške smeri. Tri leta pozneje, 10. septembra 1909, se pojavi v severni steni Triglava prva ženska, Ana Klauer s svojim bratom Emilom. Ze naslednji dan se za bratom in sestro Klauer pojavi 11. septembra v steni kralj naših klasičnih gorskih vodnikov Jože Komac, Pavr, ki premeta kot drugi domačin 1200 metrski skalni zid severne triglavske stene.

Leto dni pozneje, 21. avgusta vodi slavni in neustrašeni Pavr »očeta našega plezalnega športa in alpinizma« dr. Henrika Tumo preko stene po tako imenovani tumovi smeri.

Prva svetovna vojna je za nekaj let ohromila aktivnost naših plezalcev in planincev.

Novi val plezalcev in alpinistov se je s Skalasi začel uveljavljati po letu 1921. Janez Kveder, dr. Klement Jug, Vladimir Topolovec in številni drugi so neumorno in neustrašeno naskakovali in premagovali stene in grebene v dolini Vrat, Krmu, Kotu, Martuljku, Krnici in Planici.

Taki so bili začetki plezalnega športa in alpinizma v naši najmo-

gočnejši steni. Na tej razvojni poti, Slovenci in Slovenke nikoli nismo igrali manjvredne ali podrejene vloge.

Za Bergincem, Pavrom, dr. Tumom, Rozalko Skantarjevo in Nevino Rebek, Jugom, Topolovcem in številnimi drugimi iz vrst naših prvih plezalcev in alpinistov so se v previse in prepade severne stene Triglava vpisali tudi naši plezalci in alpinisti med obema vojnama, še prav posebej pa blešče v Steni vidna in velika imena naših plezalcev in alpinistov, ekstremistov, pred katerimi niso več varne plezalne in alpinistične smeri izven vertikale, ki so ocenjene z najvišjo težavnostno stopnjo, six superiore ali pa so ukovane v večni led in sneg Andov, Kavkaza, Pamirja, Hindukuša, Triglava, Kanbačena in, Anapurne

UROS ZUPANCIC

Sedemdeset let češke kočice na Ravneh

Takoj, ko so pred 77. leti, 27. februarja 1893, Piparji na pobudo staroste slovenskih planincev, Franceta Kadilnika v Ljubljani ustanovili samostojno slovensko planinsko društvo SPD, so poleg pionirjev našega organiziranega planinstva tudi češki planinci pokazali izredno prizadevnost in delovni ter ustvarjalni polet za gradnjo planinskih poti in planinskih postojank.

Za prvimi domačimi podružnicami slovenskega planinskega društva v Kamniku, Mozirju, Radovljici, Tolminu je bila leta 1897 ustanovljena tudi peta podružnica SPD v Pragi, ki je v desetem letu obstoja SPD, leta 1903, ustanovila tudi samostojen akademski krožek SPD prav tako v Pragi. Navdušeni ljubitelji in obiskovalci naših gora iz Prage in številnih drugih krajev, vasi, mest in delavskih središč Češke so ob ustanovitvi in pozneje razvili izredno prizadevnost in aktivnost. Svoje delo so prvenstveno usmerili na Jezersko in Koritnico pod Mangartom. Češka podružnica in akademski krožek SPD sta v vsakem pogledu opravičila svoj obstoj.

Takoj po ustanovitvi je češka podružnica ob sodelovanju pionirjev našega organiziranega planinstva (France Orožen, brata Franc in Josip Tomišek, dr. Josip Tičar, prof. Johannes Frischauf) in številnih drugih narodno zavednih in navdušenih planincev začela načrto razvijati svoj program.

Z obema rokama so prijeli za delo in začeli graditi prvo češko kočico na spodnjih Ravneh nad Jezerskim pod stenami Dolgga hrbta, Grintovca in Kočne.

Tri leta po ustanovitvi (26. VII. 1900) so češki planinci skupaj z našimi slavili velik in pomemben uspeh. Poleg mogočne kočice so marljivo in podjetno gradili tudi planinske poti z Jezerskega mimo kočice na Mlinarsko sedlo, proti Grintovcu na Kokrško sedlo in preko Štruce na Skuto, poleg tega pa tudi skozi Zrelo na Vodine in dalje preko Savinjskega sedla proti Okrešlju. Njihovo delo je

V steni

Foto: Janez Zrnec

bilo v tedanjem času izreden prispevek k napredku in zdravi rasti množičnega, ljudskega planinstva na severni strani Grintovcev in Kamniških planin. Ti prvi veliki in pomembni uspehi so jih opogumili h gradnji druge planinske postojanke na Vodinah pod severnimi stenami Štruce, Skute in Rink; ta načrt pa jim je preprečila prva svetovna morija. Kovali so načrte, da bi gradili češki planinski objekt na Kriških podih pod Razorjem, kjer danes stoji ponosni in reprezentativni Pogačnikov dom (2052 m).

Kot mravlja marljivi in podjetni češki ljubitelji in obiskovalci naših gora, predvsem Grintovcev in Kriških podov, niso mogli uresničiti vseh želja.

Akademski krožek češke podružnice SPD iz Prage je šest let po svoji ustanovitvi v Koritnici pod južnimi stenami Mangarta 1. avgusta 1909 na planini Jarčki (14000 m) slovesno odprl drugo češko kočico pri nas, ki pa je na žalost po prvi svetovni vojni in italijanski okupaciji kmalu razpadla.

Veliki ljubitelji in številni obiskovalci naših gora iz Češkoslovaške so v pionirski dobi našega organiziranega planinstva pred prvo svetovno vojno odigrali vidno in pomembno vlogo in opravili veliko delo ne samo kot neumorni in požrtvovalni graditelji planinskih postojank, temveč tudi kot vztrajni graditelji goste in varne mreže planinskih poti.

Odlični plezalci dr. Viktor Dvorsky, Cermak, Hlava, Bohu lav Franta in mnogi drugi Pražani so v pionirski dobi našega plezalnega športa in alpinizma preplezali vrsto težkih in najtežjih prvenstvenih smeri tako v Savinjsko-kamniških planinah in Grintovcih kakor tudi v Julijskih Alpah.

Ne samo to, češki planinci, plezalci in alpinisti so izdali vrsto knjig, publikacij, opisov, zemljevidov in vodičev, s katerimi so približali naše gore znanstvu svetu. Literarno, propagandno in znanstveno delo, ki so ga opravili v svoji kratki zgodovini češkoslovaški ljubitelji naših gora, je mogočno odjeknilo v svetu.

Prva češka »shata« pri nas na spodnjih Ravneh nad Jezerskim še danes, po sedemdesetih letih, z radodarno roko in planinsko domačnostjo in gostoljubnostjo vsako leto sprejema na tisoče in desetisoče izletnikov, turistov, planincev, plezalcev, alpskih smučarjev in alpinistov.

Češka kočica na spodnjih Ravneh pod severnimi stenami Dolgga hrbta, Mlinarskega sedla, Grintovca in Kočne je svetel spomenik tovariški pomoči, ki so jo slovenskemu planinstvu izkazali v težkih pionirskih časih ljubitelji naših gora iz Prage in drugih mest ter delavskih centrov Češkoslovaške.

Ob sedemdesetletnem jubileju Češke kočice na Ravneh bi bilo prav, da slovenski in jugoslovanski planinci, plezalci in alpinisti odnovimo najtesnejše in trdne vezi s tovariši iz Češkoslovaške.

Jubilej na spodnjih Ravneh, pri Češki koči, naj bo kazipot k takemu sodelovanju.

U. Z.

DOSTOPI: s osebnim avtomobilom ali avtobusom (od 15. VI. do 15. IX. so redne zvece) iz Kranjske gore ali Trente do postajališča na sedlu in 10 minut peš mimo Tičarjevega doma.

IZLETI: Teh je toliko, da bi jih bilo preveč vse naštet', še posebej, ker dobite lahko informacije tudi v sami koči. Med najbolj pogoste spada vzpon na Prisojnik (2547 m) po transverzali ali po zavarovani plezalni poti skozi prvo Okro (4 do 5 h), na Razor (2061 m, 6 h), na Mojstrovko (2332 m) po severni (3 h) ali po južni (2 h) poti, na razgledno Sleme (1911 m, 2 h), na Jalovec (2643 m, 6 h) itd.

PREHODI: do Tičarjevega doma (1620 m) je le nekaj minut, ne mnogo več pa tudi do Erjavčeve kočice (1515 m). Do kočice na Gordu (1226 m) in Mihovega doma (1157 m) po cesti ali bližnjicah v smeri Kranjske gore okoli 1 h, do planinskega doma v Tamarju (1108 m) le okoli 3 h, do kočice pri Iziru Soče (878 m) dobri 2 h, do Pogačnikovega doma pri Kriških jezicah (2052 m) okoli 7 h, do zavetnice (2050 m) pod Spičom pa okoli 5 h.

OPOMBA: Kočica je že davno premajhna še posebej, ker so v njej na precejšnji površini tudi lepi smučični črto v tem času je možno smučanje ob vlačici na plani pod Mojstrovko). Sajo se je PD PTT Ljubljana leta 1953 odločilo, da se poveča. V ta namen so organizirali posebno donorno loterijo. Srečke so po 6 din in so v predah na vseh poštah ter pri nekatereh PD. Zrebanje bo na pravih Jugoslovanske državne loterije.

Poštarska kočica na Vršiču, 1725 m

Poštarska kočica na Vršiču (p. Kranjska gora) upravlja PD PTT Ljubljana — Cigaletova 15 (tel. 316-531). Zgrajena je bila leta 1953 na gornjem delu Solne glave (pod Prisojnikom), malo nad cestnim prelazom Vršič (1611 m). Odprta je v času od 6. junija do 31. septembra in nima zimske sobe, ker je izven sezone mogoče prenočiti v bližnji Erjavčevi koči. V koči je sedaj ena soba s tremi ležalnimi prav toliko jih je tudi v depandansi, na skupnem ležišču pa je prostora za 18 turistov (po potrebi lahko pripravijo še 4 zaslipa ležišča), kočica ima 36 sedišč, električno razsvetljavo in telefon (064 84-507). Penzion je od 35. do 38 din.

Postarska kočica na Vršiču

Foto: F. Savenc

GENERALNO ZASTOPSTVO ŠVICARSKE TVRDKE
DARWIL, TRST, PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4
I-II/NADST.

Darwil LORD 71 special flat Darblock
Darwil LADY 71 ženska moda 70 Darblock

DARBLOCK štiti zoper udarce in tresljaje
DARBLOCK preprečuje lom balančnih osi

DARBLOCK V VSEH URAH DARWIL PRO-
IZVODNJE 1969

DARWIL v Trstu prodaja več kot 600 modelov ur
DARWIL in ARETTA po tovarniških cenah

DARWIL v Trstu nudi po najnižjih dnevni cenah
v Evropi zlati nakit iz 14-, 18- in 22-karatnega
URADNO KONTROLIRANEGA ZLATA S POSEB-
NO PRODAJNO GARANCIJO

DARWIL in ARETTA
ure so v prodaji v vseh
boljših trgovinah in ve-
leblagovnicah po naj-
nižjih svetovnih cenah

Servisna služba za
DARWIL in ARETTA
ure je zagotovljena na
vsem območju SFRJ

ARBORETUM
VOLČJI POTOK
RADOMLJE

razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za

kombi IMV
— ki je vozen

Licitacija bo v sredo, dne
6. julija, ob 8. uri na se-
dežu zavoda v Volčjem po-
toku št. 1. 6344

VIŠJA
PRAVNA ŠOLA
V MARIBORU

razpisuje
delovni mesti

PROFESORJA

višje šole
s polnim delovnim časom
za predmeta:

a) ustavno pravo SFRJ in
b) delovno pravo in soci-
alna varnost

ter delovno mesto

PREDAVATELJA

z nepolnim delovnim ča-
som za predmet:

c) osnove knjigovodstva

Pogoji, ki jih morajo iz-
polnjevati kandidati so do-
ločeni v 59.—63. členu sta-
tuta Združenja visokošol-
skih zavodov v Mariboru.
Predmeta pod a) in b) sta
predmeta, v zvezi s kate-
rima šola organizira in
razvija znanstveno delo.
Za razpisano delovno me-
sto pod b) je stanovanje
zagotovljeno.

Kandidati predložijo pri-
javo z ustreznimi dokazili
najkasneje do 1. avgusta
1970 na Višjo pravno šolo,
Maribor, Mladinska ul. 9.
Vsa pojasnila v zvezi z
razpisom daje tajništvo
šole.

Višja pravna šola
Maribor 6340

Centralna kadrovska komisija

GP »MEGRAD«
LJUBLJANA, CELOVŠKA CESTA 136

razpisuje
več prostih delovnih mest in štipendij:

- GRADBENEGA DELOVODJO
- 25 VKV in KV ZIDARJEV
10 VKV in KV TESARJEV
2 STAVBNA MIZARJA
3 POHIŠTVENE MIZARJE
15 NK in PK GRADBENIH DELAVCEV
- 3 ŠTIPENDIJE
za III. ali IV. GTS (oddelek za visoke gradnje)
gradnje)
ŠTIPENDIJO
za II. letnik višje varnostne šole
3 ŠTIPENDIJE
za III. ali IV. GTS (oddelek za visoke gradnje)
2 ŠTIPENDIJE
za dvoletno gradbeno delovodsko šolo (odde-
lek za visoke gradnje)
- 30 učnih mest
za poklicno šolo zidarja
10 učnih mest
za poklicno šolo tesarja

POGOJI:

pod a) dvoletna delovodska šola in več let prakse
na visokih gradnjah;
pod b) potrdilo o kvalifikaciji in praksi v gradbeni
oz. mizarski stroki;
pod c) kandidati morajo predložiti zadnje šolsko
spričevalo ali potrdilo o uspešno dokončanem zad-
njem letniku šole oz. fakultete;
pod d) kandidati morajo predložiti zadnje šolsko
spričevalo o dokončani osemletki.

Za razpisana delovna mesta in štipendije ponudbe
sprejema kadrovska-socialna služba podjetja.
Razpis velja 15 dni od dneva objave.

UGODNOST ZA NAROČNIKE DELA!

**DELO NEZGODNO
ZAVARUJE
VSE SVOJE NAROČNIKE
PRI ZAVAROVALNICI SAVA**

NE ODLAŽATE IN ČIMPREJ NAROČITE DELO

V vašem interesu je,
da obiščete

ZLATARNO-
URARNO
VAGLICA

TRST,

Ponte della Fabra 1
(Piazza Goldoni -
pod arkadami)

ki vam nudi

po konkurenčnih
cenah veliko izbiro
švicarskih ur in izdel-
ke iz zlata.

Vsi izdelki so izdelani
iz 18-karatnega zlata
in imajo garancijo.

»PETROL«
LJUBLJANA

vabi
k sodelovanju:

ŠOFERJA

C in E kategorije
s prakso
v poslovni enoti Postojna
v Postojni — in

VEČ ŠOFERJEV

C in E kategorije
s prakso
v poslovni enoti Avtopark
v Ljubljani

Poskusno delo na teh de-
lovnih mestih je 6 mese-
cev. 6360

Svet

Veterinarskega
zavoda
Slovenije

V LJUBLJANI
Cesta v Mestni log 47

razpisuje
JAVNO PRODAJO

kombija IMV 1000
— ki ni vozen

Licitacija ob pogojih 5%
varščine bo v ponedeljek,
dne 6. 7. 1970, ob 8. uri za
družbeni sektor, ob 9. uri
pa za zasebni sektor, na
dvorišču Veterinarskega
zavoda.

Izključna cena je 4.000 din.
Svet Veterinarskega zavo-
da Slovenije 6359

VVZ

ROŽNA DOLINA
Skapinova 2, Ljubljana

razpisuje
prosto delovno mesto

VZGOJITELJICE

POGOJ: diploma sred-
nje vzgojiteljske šole

Pismene ali osebne prija-
je sprejemamo 15 dni po
objavi. 6343

Velika hiša za male
ljudi

RADIO SCHMIDT

(Schmidthaus)

KLAGENFURT

(CELOVEC)

Bahnhofstrasse 22

ZDRUŽENO PODJETJE
SLOVENSKE ŽELEZARNE
LJUBLJANA

razpisuje

na osnovi internega statuta ter splošnih pravil
Združenega podjetja delovno mesto

SEKRETARJA
ZDRUŽENEGA PODJETJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnje-
vati še naslednje: visokošolska izobrazba, pravna
fakulteta (gospodarsko-pravna smer) s najmanj
5 let prakse in opravljen pravosodni izpit.

Kandidatu morajo v prijavi navesti kratek življe-
njepis, dosedanje prakso, znanje tujih jezikov ter
dokazila o izobrazbi.

Prijave pošljite od dneva razpisa v 15 dneh raz-
pisni komisiji ZDRUŽENEGA PODJETJA SLOVEN-
SKIH ŽELEZARN, LJUBLJANA, LEPI POT 11 —
poštni predal 01-365.

Kandidate bo razpisna komisija o izidu razpisa
obvestila pismeno. 6342

SPLOŠNA OBLAČILA

»TRIGLAV«

ZAGORJE OB SAVI
podjetje za proizvodnjo delovnih in zaščitnih
oblačil ter otroških pletenin

vabi k sodelovanju
NOVE KADRE

Iščemo predvsem mlade, dinamične sodelav-
ce, polne novih idej.

Ce želite delati v delovni organizaciji, kateri
se pravkar postavljajo nove dimenzije in ure-
jajo sodobnejši odnosi, potem je vaše mesto
med nami.

Oglašamo nova, prosta in še nezasedena
delovna mesta za:

1. vodjo računskega sektorja
2. vodjo splošnega sektorja
3. komercialista
4. tekstilnega tehnika
(konfekcijske smeri)
5. modelarja
6. obratnega mehanika

Kandidati oziroma kandidatke morajo poleg sploš-
nih pogojev, izpolnjevati še naslednje:

1. višja strokovna izobrazba finančne smeri in 3 leta
uspešne prakse na delovnem mestu računovodje
oziroma vodilnem mestu v računovodstvu;
srednja strokovna izobrazba (ESŠ) ter najmanj 6 let
uspešne prakse na delovnem mestu računovodje ali
vodilnem mestu v računovodstvu;
2. višja strokovna izobrazba pravne smeri s 3-letno
uspešno prakso na delovnem mestu vodje splošne-
ga sektorja;
srednja strokovna izobrazba ekonomske ali splošne
smeri in 5 let uspešne prakse na vodilnem delo-
vnem mestu splošnih služb v gospodarstvu;
3. komercialist ali ekonomski tehnik, poslovno am-
biciozen, z najmanj 3-letno uspešno prakso v ko-
mercialni oziroma stroki;
z znanjem nemškega ali angleškega jezika, moški
ali ženska s lastnim avtomobilom;
4. konfekcijski tehnik z 2 leti prakse, ali izjemoma
brez prakse, vendar bo polkusno delo potem daljše;
5. VK modelar konfekcijske stroke z 2-letno prakso
v modelarski stroki;
6. VK ključavničar z nekajletno prakso pri vzdrže-
vanju šivalnih in pletilnih strojev, za dela v iz-
meni.
Za vsa delovna mesta je določeno poizkusno delo.
Prejemki po pravilniku oziroma dogovoru. Stanova-
nja zaenkrat še niso zagotovljena, za določena de-
lovna mesta so možni odkupi dosedanjih.
Ponudbe s dokazili o strokovni izobrazbi in praksi
morajo kandidati oziroma kandidatke poslati do
11. julija 1970 upravi podjetja. Želimo predhodne
osebne razgovore. Kandidate bomo o izbiri pismeno
obvestili. 6361

Izbira in pridelovanje strniščnih posevkov

Prejšnji teden smo v prilogi »Pisani petek« pisali o tem, kako nujno je v naših razmerah pridelovati strniščne dosevke. Danes naj napišemo nekaj besed o izbiri in pridelovanju tistih strniščnih posevkov, katerih pridelek pospravimo že jeseni.

Njivo najbolj ugodijo tisti dosevki, ki tla najbolj zasenčijo, torej koševine. Med koševinami lahko izberemo za setev na strnišču vse vrste križnic za klajo (ogrščico, repico, gorjušico, krmni in listnati ohrovt), pitnik (koruzo za klajo), metuljnice (ovsigo in volčji bob ali lupino, pa tudi detelje in deteljine, ki jih posejemo že poleti na strnišču, ne pa šele spomlad). Volčji bob in križnice s svojimi globokimi koreninami zrahljajo in ugodijo tudi globlji sloj ornice. Korenovke (krmna pesa, kavla, strniščna repa) njivo slabše in kasneje zasenčijo, zato tla slabše ugodijo.

Strniščni dosevek koševin je goden za košnjo od začetka jeseni do začetka zime. Pridelek krmimo presen ali pa ga siliramo. Pri strniščnih korenovkah listje pokrmimo presno ali ga siliramo, korene pa shranimo čez zimo v kleti ali zasipnici. Na kmetijah, ki nimajo silosov, morajo torej pridelovanje strniščnih koševin prilagoditi potrebi po jesenski presni krmi in posejati različne dosevke, da bo presna krma na razpolago od sredine septembra do začetka zime.

Pridelek križnic za klajo, ovsige in strniščne detelje oziroma deteljine vsebuje mnogo prebavljivih beljakovin in je zato odlična krma; razmerje med prebavljivimi beljakovinami in škrobnimi enotami znaša 1:3 do 1:5. Pitnik in korenovke sicer dajo precej večji pridelek ki pa je revnejši z beljakovinami, saj znaša razmerje med prebavljivimi beljakovinami in škrobnimi enotami 1:8 do 1:11.

Za najranjšimi glavnimi posevki (na primer za oljno repico in zgodnjim krompirjem) lahko v toplejših krajih konec junija ali prve dneve julija posejemo kavlo in krmni ohrovt, kar je ceneje in enostavneje kot presaja.

Pozitivna gibanja v živinoreji

V zadnjih dveh mesecih je v slovenski živinoreji opaziti pozitivna gibanja. Stalež živine narašča zlasti v kmečki rejli, hkrati pa polnijo lastne hlevske zmo-gljivosti tudi zadruga in kombinati. Takšne težnje je pričakovati tudi v prihodnjih mesecih, glede na lep pridelek seno in glede na veljavnost sporazuma o oblikovanju cen goveji živini in govedini. Sporazum, namreč, ne določa le primerne cene goveji živini, temveč tudi premije za privezovanje telet in garantirane cene v primeru padca cen na tržišču z živino.

Pozitivna gibanja v živinoreji je mogoče ugotoviti tudi iz podatkov o sklepanju pogodb za pitanje goved v pogojih Zavoda za rezerve SR Slovenije. Od skupno 18.970 glav, za kolikor so sklenile pogodbe kmetijske organizacije z zavodom, so jih kmetje do 20. t.m. sklenili za 4.496 glav. Zanimivo pa je, da so kmetje sklenili do 14. aprila torej v petih mesecih od začetka akcije, pogodbe za pitanje 2.450 glav, v naslednjih dveh mesecih pa za 2.046 glav. Največjo pogodbo so sklenili KIK Pomurka, KK Zalec in KZ Stična-Ivančna gorica

S. K.

nje sadik. Izbira dosevkov za žitno strnišče je večja. Na žitno strnišče lahko najprej posadimo sadike pese, kavle in krmnega ohrovt ali posejemo koruzo za klajo (pitnik), ovsigo ali detelje oziroma deteljine. V drugi polovici julija sejemo ajdo, repo, oziroma ogrščico in listnati ohrovt. Kasneje — v prvi polovici avgusta — še lahko sejemo sončnico ter jaro ogrščico, ki pri ranejši setvi prehitro uide v cvet. Se kasneje — sredi avgusta — posejemo bela gorjušica je godna za košnjo čez 6 do 8 tednov.

Najprej — še pred slano — pospravimo pitnik in ajdo. Sončnice in ovsiga preneseta blažje slane in ju zato lahko krmimo presni še tudi nekoliko kasneje. Druge strniščne dosevke (peso, kavlo, repo) pospravljamo še pozno v jeseni. Večji mraz pa brez škode prenesejo listnati in krmni ohrovt ter ozimna ogrščica, ki jih lahko kosimo za klajo do začetka zime.

Za setev strniščnih posevkov moramo njivo dobro pripraviti. Površna in preplitva priprava zemlje ima vedno za posledico neuspeh posevek. Preorano strnišče prebramamo, po potrebi pa tudi povajjamo. Hranilne snovi morajo biti dosevkom čim bolj dostopne. Zato je najbolje, če že predhodnemu posevku odmerimo večjo količino fosforovih in kalijevih gnojil. Razen metuljnicam moramo vsem drugim posevkom ob setvi ali presajanju dobro pognojiti z dušičnim gnojilom (200 do 350 kg gnojila na ha) ali z gnojico. Vse drobnozrnatostem sejemo zelo plitvo (le 1 do 2 cm globoko).

Pitnik (koruzo za klajo) sejemo na medvrstno razdaljo 35 do 45 cm; za hektar potrebujemo 80 do 110 kg semena. Za ped velik posevek prebramamo.

Sončnico sejemo le na slabših zemljah in v hladnejših krajih s krajšo rastno dobo, ker daje slabšo krmo kot pitnik. Sejemo enako kot pitnik, semena pa potrebujemo le 25 do 35 kg na ha. Takoj po vzkalitvi posevek prebramamo z lahko brano.

Kavlo sejemo na medvrstno razdaljo 40 do 50 cm. Za 1 ha potrebujemo 3 do 5 kg semena. Posevek okoplujemo in prereditimo. Pri presajanju sadimo sadike na razdaljo 40 do 50 cm proti 20 do 30 cm.

Krmno peso presajamo na enako razdaljo kot kavlo.

Repo sejemo s sejalnico; s tem poenostavimo in pocenimo pridelovanje. Na hektar posejemo 1,5 do 2,5 kg semena, na medvrstno razdaljo 35 do 45 cm. Posevek okoplujemo in prereditimo na razdaljo 20 do 25 cm.

Krmni ohrovt sejemo na razdaljo 40 cm, na hektar posejemo 3 do 5 kg semena. Posevek okoplujemo. Kosimo čimkasneje je seni. Če ohrovt presajamo, naj bodo razdalje med rastlinami 40 cm krat 25 do 30 cm.

Listnati ohrovt da velik pridelek odlične krme, če njivo pred setvijo obilno pognojimo z dušičnim gnojilom ali gnojico. Na hektar posejemo, na medvrstno razdaljo 20 do 30 cm, 8 do 10 kg semena.

Ozimno in jaro ogrščico ter gorjušico pridelujemo na enak način kot listnati ohrovt.

Vse križnice (kavlo, repo, krmni in listnati ohrovt, ogrščico, gorjušico) radi napadejo bolhači in gosenice. Če škodljivci napadejo posevek, ga moramo takoj zaprašiti ali poškopiti s primernim pripravkom (pantakan, lindan, diazinon, dieldrin itd).

Ovsiga je mešanica ovsa in jare grašice. Na ha posejemo, na medvrstno razdaljo 20 do 30 cm, 40 do 60 kg semena ovsa in 70 do 100 kg semena grašice.

Za setev ajde izberemo najboljše domače seme sive ali črne ajde, brez primesi tatarke. Pri strojni setvi na medvrstno razdaljo 15 do 25 cm posejemo 50 do 70 kg semena.

Na strnišču bi lahko posejali tudi volčji bob ali lupino; bele lupine posejemo 200 do 280 kg, modre pa 170 do 220 kg na ha. Pri nas lahko dobimo le seme grenkih lupin, ki pa ni uporabno za krmo, temveč le za podor. Zato je pametneje izbrati tak strniščni dosevek, katerega pridelek lahko uporabimo koristneje kot zgolj za podor.

Ing. J. SILC

Na živinskem sejmu

Foto: E. Šelhaus

Povečanje prireje mesa s kooperacijo

Po predvidevanjih perspektivnega plana razvoja gospodarstva bo za kritje potreb po mesu v SR Sloveniji leta 1990 potrebno proizvesti za okrog 30.000 ton mesa več kot znaša trenutna proizvodnja. Odkod dobiti takšne količine mesa? Napačno bi bilo, če bi planirali porabo na količinah mesa, ki ga nameravamo uvoziti od drugod, pa tudi iz drugih republik v Jugoslaviji, temveč bi se morali nasloniti predvsem na lastno proizvodnjo na področju SR Slovenije. Potrebne količine mesa bi pridobili z večjo prirejo vseh vrst živine, ki služi za pridobivanje mesa.

Količino govejega mesa bi mogli povečati ne toliko z večjim številom kot s smotrnejšim klanjem goved, na ta način da bi omejili klanje telet, oziroma da bi teleta, kolikor bi bila za rejo ali za nadaljnje pitanje manj sposobna, klali pri višjih težah. Mnogo večje možnosti za povečanje števila kot pri goveji živini imamo pri perutnini in pri prašičih, kjer je zaradi krajše dobe obnavljanja (reprodukcije) možno tudi pogostejše menjavanje stalaža. Hitro obnavljanje pa je zelo ugodno za dopolnjevanje manjkajočih količin mesa, ki se od časa do časa pojavijo na trgu.

Poleg družbenih pitališč, ki imajo z obsegom zgradb določene zmogljivosti, bi k povečanju prireje mesa v precejšnjem obsegu moglo vplivati zlasti pitanje vseh vrst živine v kooperaciji s kmečkimi rejci. Mnogo enostavneje je vzdrževati kooperacijske odnose pri pitanju večjega števila perutnine in prašičev kot pri pitanju goved, ker reja perutnine in prašičev ni vezana na lastni pridelek krme, medtem ko je pitanje goved s samo industrijsko krmo nesmotno in drago. Obsežnost pitanja goved v kooperaciji je torej odvisna od hlevskih prostorov in od zemljišč za pridelovanje voluminozne krme, medtem ko je za pitanje perutnine in piščancev potreben predvsem le prostor. Po-

godbe za pitanje v kooperaciji imajo obojestransko tem večji pomen, za kolikor večje število spitate živine so sklenjene.

Glede na opisane prednosti bi se moglo v večjem obsegu razviti proizvodno sodelovanje predvsem pri pitanju prašičev in perutnine. Pitanje v kooperaciji bi tako moglo znatno vplivati na povečanje tržne proizvodnje mesa. Po drugi strani pa bi si kmečka gospodarstva s specializirano proizvodnjo zagotovila ustrezen vir dohodkov, kar pri vsestranski in razdrobljeni proizvodnji ni zagotovljeno.

Ing. Jaka Ferjan

»Rudnika je sklenil tudi dogovor z revijo »Elle« in bo povzemal iz nje modele znanih pariških modnih ustvarjalcev.

M. K.

Za živinorejce hranilne knjižice

Medtem ko nekatere kmetijske organizacije trdijo, da bi bilo treba povečati avansa, ki ga daje Zavod za rezerve SR Slovenije za kooperacijsko pitanje po 3 odstotni obrestni meri, pa je vedno več primerov, da kmetje avansa (kot kredit) odklanjajo, čeprav sklenejo pogodbo za pitanje po pogojih zavoda. Tega protislovja si ni mogoče razlagati drugače kot s še vedno prisotnim nesumpanjem kmetov. Ti marsikod še mislijo, da sta bregoma tako ugodnih kreditov, gotovo nekaj tičje.

Ker pa kmetijske organizacije, ki sklepejo s kmeti pogodbe o pitanju, ne smejo ob skle. nitvi pogodbe zadržati avansa (kredita) 500,00 na tele, ki je namenjen izključno kmečkimi rejcem, je treba vprašanje, ko kmet avansa odklanja, nekako rešiti. Možni sta dve poti: ali da kmetijska organizacija da kmetu močna krmila ali drugi reprodukcijski material naenkrat v vrednosti 500,00 din, ali pa da 500,00 din avansa na tele za pitanje po pogodbi vložijo na hranilno knjižico v lastno hranilno-kreditno službo na ime kmeta-kooperanta po višagateljski obrestni meri, vloga pa s kmetom obračuna ob prodaji pitalca.

V drugem primeru imata kmet tako kmet (za razliko v obrestih) kot kmetijska organizacija, ki le na ta način lahko obrača vložena sredstva.

Šk

Zakaj se platane sušijo?

Največkrat zaradi listne pegavosti, ki se kaže na ta način, da nastaja odmiranje listja izključno vzdolž listnih žil. To pegavost povzroči Gnomonia venet — parazit, ki je najnevarnejši sovražnik platan.

Ta odmirajoča pegavost platan se javlja mnogokrat v južni Evropi in severni Ameriki. V naši državi jo lahko zasledimo vsako leto, ven. dar njena jakost ni v vseh letih enaka. Dokazano je, da je odvisen pojav in širjenje te bolezni od klimatskih pogojev. V deževnih in hladnih poletjih se bolezen močno razpase (dokaz: drevored v Murski Soboti).

Bolezen se prične kazati na listih od junija dalje. Zaradi mnogih peg celi listi porumenijo in zgodaj odpadejo. Ob prvem pojavu bolezni jo lahko zasledimo v 1,5 do 2 odstotnih borščo brozgo ali drugimi bakrenimi sredstvi (Kuprablau, bakreno apno); kar po potrebi večkrat ponovimo. Odpadlo listje pograbimo in sežgemo. Rez močno okuženih vejic je koristen.

Ing. L. J.

ZA VODJE DELOVNIH ORGANIZACIJ,
INZENIRJE, TEHNIKE, EKONOMISTE
IN DRUGE STROKOVNJAKE
pripravlja

»INFORMATOR« II. POSVETOVANJE

izmenjav izkušenj o uporabi mrežnega
planiranja v delovnih organizacijah
Posvetovanje bo v Opatiji od 21. do 23. okto-
bra 1970 v hotelu »Ambasador«.

Posvetovanje je namenjeno podrobni obdelavi dose-
danjih izkušenj delovnih organizacij pri uporabi
tehnike in metode mrežnega planiranja iz različnih
področij, kjer uporabljajo to metodo vse pogosteje
sodobno organizirana podjetja v svetu. Sodobna
organizacija dela in upravljanja obsega tudi upo-
rabo metode mrežnega planiranja, zato je razumlji-
vo, da se za to metodo zanimajo strokovnjaki in
vodje. Na podlagi izkušenj naših podjetij, je pred-
viden

PROGRAM SEMINARJA

nekaterne bistvene karakteristike metodologije mrež-
nega planiranja
priprava proizvodnega procesa — planiranja in
upravljanja
priprava osvajanja novega izdelka
planiranje in upravljanje s procesom proizvodnje
in informacije
planiranje in urejanje sistema interne razdelitve
po delovnih enotah
planiranje in upravljanje poslov investicijskega
vzdrževanja
planiranje in upravljanje poslov na rekonstrukcijah
v gospodarskih organizacijah
planiranje in upravljanje poslov na rekonstrukcijah
mest — rajonov
planiranje in upravljanje poslov gradnje novih in-
dustrijskih objektov
planiranje in upravljanje poslov v kmetijstvu

Prijave pošljite na naslov: »INFORMATOR«, Zagreb,
Masarykova 1 — oddelek za organizacijo znanstvenih
zborov in seminarjev, kjer boste lahko dobili vsa
potrebna pojasnila — tel. 38-503. 6338

KUPIMO

dobro ohranjeno
kmečko hišo
z gospodarskim poslopjem
ali parcelo

za gradnjo na področju Kleč, Savelj,
Ježice, Stožic, Tomačeva ali v bližini
navedenh naselij.

PLAČILO TAKOJ V GOTOVINI.

PONUDBE POSLJITE NA PODJETJE

SOSESKA

LJUBLJANA, ČRTOMIROVA 10

6358

VELEBLAGOVNICA

»NAMA«

LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 2

bo sprejela

ZA SVOJO BLAGOVNICO
V MARIBORU

večje število učencev
za poklic prodajalec

Kandidati, ki se želijo izučiti tega poklica
morajo poslati prošnje za sprejem do 18. juli-
ja 1970 na naslov:

VELEBLAGOVNICA »NAMA« Ljubljana —
kadrovska služba.

V prošnji morajo biti razvidni objavljeni spo-
goji za prijavo in priložen kratak življenjepis.
POGOJI ZA PRIJAVO SO: vsaj z dobrim
uspehom dokončana osemletka, starost do 18
let, pozitivna ocena iz tujega jezika.

Do konca meseca julija bodo kandidati prejeli ob-
vestilo o sprejemu, čas in način solanja, višina na-
grade in vsa ostala obvestila ter pogoje učenja.

6361

NEVERJETNO, TODA RESNIČNO!

KAKOR V VSEH VELIKIH MESTIH TAKO JE TUDI
V TRSTU

V SUPERMARKETU ZA OBUTEV

TRST, VIA FABIO FILZI 13, tel. 31229

prodajajo čevlje po neprekosljivih cenah. Izbirali boste lahko
med 80.000 pari različnih lepih modelov — novosti mode 1970.

Nekaj cen:

copate	od 1.500 lir dalje
sandale	od 700 lir dalje
otroški čevlji	od 800 lir dalje
ženski čevlji	od 1.000 lir dalje
športne gumarice (pedule)	od 1.000 lir dalje
moški čevlji	od 1.500 lir dalje

KUPUJTE VEDNO ZA VAS, VAŠO DRUŽINO IN VAŠE PRIJATELJE
ČEVLJE PRI

SUPERMARKET ZA OBUTEV

TRST, VIA F. FILZI 13, TEL. 31229

OBIŠČITE NAS! OBIŠČITE NAS! OBIŠČITE NAS!

Kovinsko podjetje
UNITAS
LJUBLJANA
Celovška cesta 224

prodaja
na javni licitaciji

dve rabljeni strožnici,
dva dostavna kombija
IMV 1000,
en moped TOMOS,
več delovnih priprav
za razrez, krivljenje in
oblikovanje pločevine,
aparati za točkasto varje-
nje in več raznih
osnovnih sredstev

Licitacija bo na gornjem
naslovu dne 6. julija 1970.
Podrobnejše informacije
dobite po telefonu 57-241
ali 57-580. 6345

Vzgojno
varstveni zavod
Kranj

ponovno
razpisuje
prosto delovno mesto

VIŠJE
MEDICINSKE
SESTRE

POGOJI: šola za višje
medicinske sestre s
strokovnim izpitom in
3-5-letna praksa v
otroških ustanovah.

Nastop službe takoj ali po
dogovoru.

Prijave sprejema Vzgojno
varstveni zavod Kranj —
Trg revolucije 1 do 18. ju-
lija 1970. 6357

BD »SIDRO« MTT

daje v najem

gostinski obrat
na čolnarni Bresternja
in na čolnarni Tabor-
Limbuš

Ineresenti naj pošljejo pi-
smene ponudbe do 15. ju-
lija 1970 na naslo-
BD »SIDRO« MTT, Mari-
bor, kjer dobijo tudi vse
informacije. 6341

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, tel. 51-265 LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, tel. 51-265

ZA OPREMO IN DOM

TAPO

MODERNO BLAZINJENO POHIŠTVO

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, tel. 51-260 LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, tel. 51-260

Magaesini

FELICE

TRST

Via Carducci 41
(nasproti pokrite tržnice)

Na razpisu imamo nove pošiljke
za spomladansko sezono: jopice,
hlače, obleke in moške erajce v
modnih krojih — vse v veliki so-
biri drzne pisave in vetrne sniže
vseh vrst

Za ta teden

Med počitniškim časom mnoge družine preživljajo svoj dopust bodisi v lastnih počitniških hišicah bodisi pri sorodnikih ali v šotorih ali v hišicah, ki so last delovnih organizacij. Te hišice so ob morju ali kakih drugih turističnih krajih. Hrano si pripravljajo po večini sami, posebno če je družina številnejša. Za ta teden bomo vključili v jedilnike nekaj primernih jedi za počitniški čas.

PETEK

Kosilo: golaž iz stročjega fižola, pire krompir, biskvit s sadjem.

Večerja: mešana solata s trdo kuhanimi jajci, kruh in kava ali mleko.

SOBOTA

Kosilo: teletina na hitro, riži bizi, solata, sadni sok.

Večerja: lahko v bližji restavraciji ali palačinke z marmelado, sadni kompot.

NEDELJA

Kosilo: svinjski kotleti v foliji, krompir s peteršiljem ali

kruh, solata, sladoled.

Večerja: obara, žganci, sadje.

PONEDELJEK

Kosilo: hitra zelenjavna juha, jetrni zrezki z zelisci, zirobovi žličniki, solata.

Večerja: testenine s prelivom, zelena solata, sadje.

TOREK

Kosilo: zelje s paradižnikom, pire krompir, skuta s sadjem.

Večerja: mesna solata z zeleno papriko, kruh, kakao.

SREDA

Kosilo: jogurt, pariški zrezki, krompirjeva in zelena solata, sadje.

Večerja: zelenjavna enolončnica, kruh, mleko.

ČETRTEK

Kosilo: ocvrte bučke, slan krompir, mešana solata, krhka pita s sadjem ali skuto.

Večerja: sataras kruh, solata, pijača.

Količine v receptih so preračunane na 4 osebe!

Golaž iz stročjega fižola

1/4 kg čebule, 4 dkg olja, 1 kg stročjega fižola, 1/4 kg zelene paprike, 3 dkg moke, 1/2 kg paradižnika, žlička ostre paprike, sol, zelen peteršilj, kisa smetana.

Drobno zrezano čebulo sesekljamo in jo prepražimo na olju. Dodamo očiščen prerezan fižol, na večje kosce narezano zeleno papriko, prilijemo malo vode, pokrijemo in malo dušimo. Ko se fižol nekoliko zmehča, ga pomckamo, moko prepražimo, dodamo še očiščene, na četrtine zrezane paradižnik in ostro papriko, nato vse dušimo. Nazadnje jed osolimo in potresemo s sesekljanim zelenim peteršiljem in dodamo žličko kisle smetane.

Teletina na hitro

35 dkg teletine (lahko tudi mlada govedina) žlica drobtin, malo vode ali juhe, sol, malo kumine in majarona, žlica surovega masla ali olja, žlica smetane, zelen peteršilj, žlica naribanega sira.

Meso narežemo na majhne kocke ali listke. Prepražimo ga brez olja v lastnem soku, pražimo ga toliko časa, da se sok posuši, nkar prepražimo še žlico drobtin, zalijemo osoli-

mo, začimimo, pokrijemo in dušimo 10 minut. Nazadnje dodamo surovo maslo, smetano, zelen sesekljan peteršilj in nariban sir. Tako pripravljena jed ima lepo barvo in dober okus.

Hitra zelenjavna juha

20 dkg zelenjave — cvetače, korenja, korenice peteršilja, nekaj listov ohrovtja, košček zelene, malo čebule — liter in četrta vode, jušna kocka, malo zdroba, žlica olja, sol žlička sesekljane zelenega peteršilja, malo popra, 1 jajce.

Očiščeno zelenjavo naribamo, ohrovtove liste narežemo na tanke rezance, vse zalijemo z vrelo vodo, pridamo med mešanjem zdrob, olje in sol ter jušno kocko. Juho kuhamo le toliko časa, da je zdrob dovolj kuhan. Kuhani dodamo začimbe in razvrkljamo jajce, nakar juha ne sme več vreti.

Jetrni zrezki z zelisci

8 tenkih jetrnih zrezkov, poper, malo moke, 2 žlici olja, čebula, zelen peteršilj, strok česna, malo juhe, sol.

Jetrne zrezke popramo, povlijamo na eni strani, po moki jih opečemo v olju, nakar jih položimo na tople krožnik. Čebulo zelen peteršilj in česen zelo drobno sesekljamo, prepražimo v preostalem olju in zalijemo z vrelo vodo. Na drugi strani jih opečemo v olju, nakar jih položimo na tople krožnik. Čebulo zelen peteršilj in česen zelo drobno sesekljamo, prepražimo v preostalem olju in zalijemo z vrelo vodo.

jemo malo s juho ali vodo; v tej omaki srezka še enkrat prevremo in osolimo.

Zirobovi žličniki

3/4 l vode, sol, 4 dkg surovega masla ali margarine, 20 do 25 dkg pšeničnega zdroba 1, jajce 5 dkg sira.

V vrelo slano vodo zakuhamo z maslom pšenični zdrob, ki ga umešamo v gladko testo; nato dodamo razvrkljano jajce in pokrito kuhamo na robu štedilnika 20 minut. Iz testa oblikujemo z masno žlico žličnike, ki jih polagamo v skledo in potresemo z naribanim sirom.

Skuta s sadjem

30 dkg skute, sladkorja po okusu, sok pol limone 1/2 kg poljubnega sadja — jagod, marelic, breskev ali jabolč — malo sladkorja (odvisno od kislosti sadja in okusa).

Skuto pretlačimo, dodamo sladkor in limonin sok in mešamo, da je gladka in se peni. Sadje dobro operemo in odcedimo, ga zrežemo na kocke, le jagode pustimo cele.

Polovico tako pripravljene mase naložimo v stekleno skledo in obložimo z ostalim narezanim in pripravljenim sadjem, ki smo ga nekaj časa marinirali s sladkorjem in limoninim sokom.

Hlajenje in zmrzovanje živil

Poleg naprav za toplotno obdelavo živil je najpomembnejši element gospodinjske opreme hladilnik. V gospodinjski ekonomiki je njegov delež posebno velik. Omogoča nam smotrno nabavo in uporabo različnih živil, zavira razvoj bakterij in s tem povečuje trajnost živil. Namesto vsak dan lahko kupujemo živila le enkrat na teden, s čimer se najmanj za trikrat zmanjša število poti in potrošnja energije, potrebna za dnevni nakup živil. Nakupovanje v večjih količinah omogoča bolj smotrno porabo in lažje kombiniranje obrokov. Vsa živila so okusna in zdrava le, dokler so sveža. Zaradi vpliva vlage in toplote, se začno razkrajati in izgubljajo hranilno vrednost. Pokvarjena hrana lahko povzroči zastrupljanje organizma. V hladilniku, kjer je enakomerna temperatura od -18°C ali -12°C v zamrzovalniku in od 0 do 5°C v glavnem hladilnem prostoru, ostanejo živila sveža dlje časa. Z razvojem sodobnih oblik vnaprej pripravljenih in globoko zamrznjenih živil postaja hladilnik vsak dan potrebnejši element gospodinjske opreme. Nuje je v sodobnih majhnih stanovanjih brez posebnih prostorov za shranjevanje, zlasti v stanovanjih s centralno kurjavo.

Pri hladilnikih je ustrezna velikost najlažje določljiva. Predvsem moramo upoštevati število članov gospodinjstva in velikost shranjevalnih prostorov v stanovanju.

Če ima stanovanje primerne, zračne šrambe in primerne kletje, če imamo morda pred hišo vrt in nam ni treba vse zelenjave, mleka, mesa shranjevati v hladilniku, bomo vzeli za osnovo 20 do 30 litrov hladilnikove prostornine na osebo.

V stanovanjih, kjer nadomešča šrambo vzdana omara v kuhinji, pomeni hladilnik edini prostor za shranjevanje hitro pokvarljivih živil. Problem je zlasti pereč pri stanovanjih, ki so ogravana s centralno kurjavo. Tu je hladilnik enako potreben pozimi kot poleti. V takih primerih je potrebno računati s 40 litri hladilnikove prostornine na osebo.

Hladilniki so srednje veliki porabniki električne energije. Navadno računamo, da bo porabil 120 litrski kompresorski hladilnik v ugodnih razmerah

36 kWh na mesec. Pod ugodnimi razmerami razumemo predvsem pravilno ravnanje s hladilnikom ter pravilno namestitve v prostoru.

Kje shranjujemo živila v hladilniku? Meso shranjujemo, če je le mogoče v izparilniku ali v njegovi bližini. Meso ohranimo v hladilniku tudi 5 dni. Če pa je bilo že prej globoko hlajeno, ga moramo porabiti v čim krajšem času.

Perutnino damo v hladilnik brez perja in drobovine. Shranimo jo v izparilniku ali v njegovi bližini.

Ribe očistimo lusk in drobovine. Oparemo jih v hladni vodi, osušimo s krpo in zavijemo v celofanski papir. Shranimo jih v izparilniku, kjer se bodo obdržale dva dni. Marinirane ribe pa se obdržijo štiri dni.

TEHNIKA V GOSPODINJSTVU

Delikatase zavijemo v celofanski papir in jih shranimo v srednji temperaturni coni hladilnika.

Pod izparilnikom hranimo smetano, pudinge in kreme.

Mleko in mlečne pijače hranimo v lateralni coni na vratih. Pastirizirano mleko ohranimo 3 do 4 dni.

Na vratih hranimo še surovo maslo in sir, oboje v zaprtem predelu.

Na spodnjem delu vrat hranimo steklenice.

V srednjem delu glavnega hladilnega prostora shranjujemo testo, sladice (2 do 7 dni), solate in kuhane pripravljene ali napol pripravljene jedi. Kuhana ali napol pripravljena jedila moramo obvezno ohladiti. Redno jih damo v hladilnik. Jedila najbolje shranimo v steklenih ali porcelanastih posodah s pokrovom. Na dnu hladilnika shranjujemo očiščeno, oprano in s čisto krpo osušeno sadje in zelenjavo. Pomaranč, limon, banan in sliv ne shranjujemo v hladilniku.

Nikoli ne hranimo v hladilni-

ku banan, ker počrni, marmelade, ker ni potrebno in bi se strdila, medu, ker bi kristaliziral, čebulnic, ker oddajajo premočan vonj in obstanejo tudi pri višji temperaturi ter gomoljnic.

Živila s močnim vonjem, ribe, melone in podobno hranimo v zaprtih posodah ali zavite v papir. Pazimo tudi na živila, ki sprejemajo tuje vonje na primer surovo maslo, smetano in podobno.

Zamrzovanje živil omogočajo zamrzovalniki ali zamrzovalne skrinje. To so neke vrste hladilniki, ki dosegajo zelo nizke temperature. Ekonomični so v glavnem za tiste družine, ki se lahko oskrbijo z večjimi količinami živil po nizki ceni. To pomeni, da so najprimernejši za kmečka gospodinjstva (O zamrzovalnikih smo obširno pisali v naši rubriki marca letos.)

Ker pa se je povečalo zanimanje za shranjevanje živil s pomočjo zamrzovanja, je industrija razvila široko proizvodnjo hladilnikov, ki ima poleg glavnega hladilnega prostora še dodatni, manjši do 40 l prostora zamrzovalnik. Taka kombinacija je primernejša za mestna gospodinjstva, ker omogoča ohranjanje industrijsko zamrznjenih živil.

Na razstavi v Potrošniško informativnem centru si lahko do 11. VII. ogledate hladilnike in naprave za globoko zamrzovanje živil. Potrošnikom, ki bodo poseben elel spoznati lastnosti hladilnikov ter naprav za zamrzovanje pa pripravljamo, da preberejo test v reviji Tovariš, ki bo izšel v enih prihodnjih številk.

M. LAP

Kako bi uredili vrt

Naš doseđanji zelenjavni vrt bi radi preuredili in mu dali bolj prijetno zunanost. Ker smo v preteklih mesecih večkrat za daljši čas odsotni, bi se odrekli pridelovanju vrtnin, ker jih ne moramo pravilno gojiti. Zato pa si želimo imeti košček trate, na katerem bi ohranili sedanja sadna drevesa in posadili nanj še nekaj cvetličnega grmovja.

Priložena skica vam bo, upam, povedala, da merijo stranice našega vrta približno 10 metrov, da se na dveh straneh dvigajo ob njem stene sosednih garaž, da deli vrt na dve polovici pot (naša je desna stran vrta od potke do sad-

nega drevja), ob kateri smo zasadili ozek pas jagod, ki bi jih radi obdržali na tem ali na kakem drugem prostoru vrta, pa še to, kje raste sadno drevje in nekaj rož.

Ali bi si lahko na tem vrtu uredili negovano trato in jo oplešali s cvetličnim grmičjem? Radi bi zasadili tudi magnolijo — radi bi vedeli, kje bo najbolje uspevala.

Bi nam lahko povedali, kako bi zasadili in negovali trato, koliko semena moramo kupiti in kako moramo ravnati, da bi se čimmanj otepal s plevelom?

Za odgovor se priporoča in vnaprej zahvaljuje

družina Podliprič Ljubljana

ODGOVARJA NIKA KRAVANJA

Čeprav vaš vrt ni razsežen, je na njem vsekakor mogoče urediti trato. Nanjo lahko potem v strnjeni skupini posadite grmovnice. Da so strnjene, je bolj zaradi lažje košnje trate, da ni potrebno paziti na vsak grm posebej, ampak se trata konča tam, kjer je večja skupina grmovnic. Pod sadnim drevjem bo trata dobro uspevala, malo previdnosti bo treba le pri košnji v bližini debla. Glede ureditve pa naslednje:

Jeseni tla, kjer boste sejali, prekopajte, spomladaj zdrobite in zelo natančno zaravnajte. Travno seme sejte navzkriž in ga po setvi dobro potlačite (za to lahko uporabljate majhne deske, s katerimi posejano površino pohodite). Na 1 kv. m je treba posejati 25—30 gr travne mešanice. V naših trgovinah dobite mešanice že pripravljene, če hočete, da se si posejane travne vrste posebej kupite. Precej dobro in proti teptanju odporno trato boste dobili, če boste sejali naslednjo mešanico:

50 odst. Festuca rubra 'Falax' (rdeča bilnica), 30 odst. Poa pra-

Že jeseni pravi toast

Na rubriko DOM IN DRUŽINA je bralka Mirjana Puc iz Gorenje vase naslovlila naslednje pismo:

»Dne 8. maja letos ste v prilogi DOM IN DRUŽINA objavili članek in recept za toast. Zanima me, če tudi pri nas pečejo poseben kruh za toast. Sama pražim naš kruh, a kruh se mi zdi preveč gost. Prav nič lepo se ne opeče in tudi tako mehak ni, kot sem ga jedla v ZDA in Nemčiji. Če se takšen kruh v trgovinah ne dobi, vas prosim, če mi lahko napišete recept zanj. Za prijaznost in uslugo se vam vnaprej zahvaljujem.«

Nekatere naše velike industrijske pekarnice, kot na primer ZITO, pečejo najrazličnejše vrste kruha. Za toast bo sicer najprimernejši maslen kruh, je zelo nežen, in če nimate dobrega noža, vam bo pri rezanju razpadal; tudi z maslom ga boste nekoliko težje mazali. Toda opekli ga boste v dober toast. Specialen kruh, ustrezno navezan in pakiran, namenjen samo za toast, pa bo pekarna ZITO za čela proizvodnje verjetno že jeseni. Takrat si boste tudi iz našega kruha lahko pripravili pravi toast.

Vrt in balkon

PREGLJED TRŽNIH CEN

Artikel	Ljubljana	Maribor	Novo mesto	Kranj	Koper	M. Sobota	Celje
CVETACA	6-8	5-6	5-6	4-4,5			5
CEBULA	3-4	3,50-6	5-5,50	3-6		5	4,60
ČESEN	8-12	8-10	1,50	5-6 novi		10	7,70-10
FIZOL — stročji	4-6	3-5	4-5	4		4,50	3-3,20
FIZOL						4,50	
GRAH — stročji	3-5	3-4	3			4	3
KROMPIR		1,10	2,60				1,20
KROMPIR — novi	1-2	1,50-2	2,50-3	2-3		1,80	1,60
KOLERABA	4-5	2-3	2,50-4			2,50	4
KORENJE	6-8	6	6	4-5		5,80	4,80
KUMARE	4-5	4-5	4,50-5	5-6		5	3,20
OHROVT		4	2,50	3-4		4,40	3
PESA	3-4	3-5	4			1,50	2,40
POR	6-7			2-3		3,20	
PETERSILJ	6-10	10	5	6		5,5	7,80
PARADIŽNIK	5-6	5	7	5-6		5,50-6,50	6-7
PAPRIKA		17	13			16	13
RADIČ	6-10	4					
SOLATA — MEHKA	1-2	2	3	2,5-3		2-2,50	2
ŠPINACA	5-7	7		5-6			3
ZELJE	2	2-3	2-2,50	3		1,80	1,50
ZELENA	6-8			3-4			
BRESKVE	5-7		8			5,50	3,80-7
BOROVNICE	8-10	10	5				6
ČESNJE	3-6	2-4	3-5			4	4,20
GROZDJE			5-7				
JABOLKA	2,5	1-2	4,50	1-1,2		2,50	2
JAGODE	6-8	6	5	6		4,80	7-9
LIMONE	4,5-5	4,60	4,50-6	5		4,50	5,30
OREHI — jedrca	22,00					28	27,50
POMARANČE	3-5	4,50	5	6		4,50	4,60
SLIVE — suhe		3	3,50-5			5,50	3,50
BANANE	5,30	5,50	5,40	6		5,40	5,60
JAJCA	0,60-0,70	0,60	0,65-0,70	0,50-0,60		0,40-0,45	0,60
SMETANA	10	10	9				8
SIRCEK (skuta)	6-7	6	6				6

PONEDELJEK, 29. JUNIJA 1970

NOVOSADSKA BORZA

Z AVTOMOBILSKIH SEJMOV

Pridelek	Cena za 100 kg	stanje na borzi
pšenica (mehka)	100	ponudba večja od povpraševanja
pšenica (trda)	110	ponudba večja od povpraševanja
koruza	78,15	uskajana ponudba in povpraševanje
ječmen za krmo	88	uskajana ponudba in povpraševanje
rezanci sladkorne pese	70	večja ponudba od povpraševanja
pšenični otrobi	—	
sojine tropine	—	
dehidrirana lucernina moka	75-95	ustaljena ponudba in povpraševanje
oves (uvožen)	—	
oves (domači)	—	
pšenična moka (tip 1000)	—	
mleko v prahu	—	
svinje iz farme	7,40-7,50	večja ponudba od povpraševanja
svinje iz koperacije	7,20-7,25	večja ponudba od povpraševanja
križanci	6,30	
teleta	—	
jagnje	—	

V času od 26. junija do 1. julija so na novosadski borzi sklenili največ kupoprodajnih pogodb za koruzo, pšenico in svinje. Tako je bila ponudba lanske in letošnje žetve pšenice skoraj za dvakrat večja v primerjavi s preteklim obdobjem. Sklenili so pogodbe za 5000 ton nove in 1000 ton stare pšenice. Na borznem sestanku 1. julija, je zvezna direkcija za rezerve prehranbenih proizvodov ponudila 31.585 ton koruze. Prisotnih je bilo 56 gospodarskih organizacij in dogovorili so se za znižanje povprečne cene koruzi za 7,42 din pri 100 kg. Sklenjena je bila tudi pogodba za 9.000 prama mesnatih svinj iz uvoza za sukcesivno dobavo do konca leta. Partnerji so se sporazumeli, da se cene za vsako pošiljko določijo na osnovi povprečnih 15-dnevnih borznih cen, vendar tako, da bo lahko najnižja 7,20, najvišja pa 7,90 din za kg.

Znamka in model	1966	1967	1968	1969	1970
audi 60			28 000'	30 000'	
citroen 2 CV	11 500'	13 000'			
fiat 850		16 500'	19 000'		
fiat 850 special				25 000'	
ford 17 M		32 000'			
ford 12 M	14 000'		25 500'		
mini 850					30 000'
NSU 1000		16 000'	18 500'	19 000'	
NSU 110		24 000'			
NSU 1200	20 000'	20 000'		26 000'	25 500'
opel kadet		17 000'	23 500'	24 000'	
peugeot 404		34 000'	33 000'		
renault 4	12 000'	16 000'	18 000'		
renault 16	15 500'	15 000'		30 000'	32 000'
simca 1301			35 000'		
škoda 1000 MB	10 000'	11 000'	13 000'	17 500'	
	11 000'	11 000'	15 000'	18 000'	
	9 800'	10 500'			
VW 1300		20 000'	22 000'		30 000'
wartburg 1000			18 000'		
zastava 750	9 500'	10 000'	13 000'	15 500'	18 000'
	10 000'	10 500'	14 000'	16 000'	
	9 500'	11 000'	12 500'	13 000'	
	10 000'	10 500'		17 000'	
zastava 1300	13 000'	16 000'	22 500'	25 000'	
		17 000'			
		15 500'			
fiat 124				33 000'	

Opomba: ' = Ljubljana, 2 = Beograd, 3 = Maribor, 4 = Izola.

NEDELJA, 28. JUNIJA 1970

Vsi štirje sejmi so bili minulo nedelje v znamenju spasilnih dni. Vročina je močno zmanjšala ponudbo, pa tudi povpraševanje. To se posebno velja za oba manjša sejma, v Izoli in Mariboru. Ljubljanski sejem je bil precej slabše obiskan kot minule nedelje. Malo je bilo prodajalcev, še manj pa resnih kupcev. Večina obiskovalcev je bila bolj ljubljancinova na dopoldanskem sprehođu. Lastniki fičkov, teh je bilo največ, so trmasto vztrajali pri svojih cenah in skoraj niso bili pripravljeni popuščati. Zato je bilo malo tudi sklenjenih kupčij. Tudi na beograjski sejem je močno pripekalo sonce. Prodajalci niso vztrajali toliko časa, kot bi sicer, pa tudi kupci so bolj površno preleteli sejemski prostor in se nato utekli v najbližjo senco. Med obiskovalci je bilo nekaj resnih kupcev, toda v večini primerov niso bili pripravljeni čakati lastnika, ki je pustil avto na sejmju, na vozilo pa pripel listek z ceno, nato pa odšel v senco. Dopisnik iz Maribora nam poroča, da je bila vročina tropaka. Malo je bilo avtomobilov, malo tudi kupcev. Močno so prevladovali fički, saj jih je bilo skoraj polovica. Med ostalimi avtomobili, ki so bili vsi starejši letnikov, pa sta največ pozornosti zbujala dva starejša mercedesa. Prazno je bilo tudi šolsko sejmšče. Tu je se bolj kot drugje botrovala slabemu obisku velika vročina. Izbire takorekoč ni bilo. Nekaj fičkov ter tu in tam kak avtomobil druge znamke, pa predvsem starejšega letnika.

turistični vodič

Od Savinje do Meže

Malo je tako lepih dolin, kakor je Logarska in malo je tako lepih pobočij, kakor so ravno tista, ki se dvigajo nad Logarsko dolino. V mislih imam predvsem »balkone«, ki se razprostirajo med globino Logarske doline in strminami, ki se vzpenjajo v Olševo. V višini približno 1000 do 1300 metrov so raztresene številne domačije na prijetnih prisojeh, ki so zavarovane pred severnimi vetrovi.

Ze pred vojno je prvi avtobus pripeljal v Logarsko dolino. Pred dobrim letom so cesto po dolini asfaltirali, ob Savinji pa se prah »stadi« še med Solčavo in Iglo. Ze pred leti so gozdarji speljali cesto do Pavličevega sedla nad slikovitim Matkovim kotom. Sedaj je ta sedlu malo-obmejni prehod; do meje se lahko peljete z avtom, čeznjo pa morate peš.

Načrt, da bi tod čez speljali cesto v Zelezo kaplo, je — kakor kaže — padel v vodo ker »goraki kralja«, kmet Pavlič onstran meje ne pusti, da bi čez njegov svet »gradili« cesto. Najbrž se bodo morali oni in drugi odločiti za sicer nekoliko manj ugodno — a dobro — smer: čez sedlo med Sv. Duhom in Sv. Lenartom.

Cesto, katero smo v današnjem vodiču izbrali za cilj našega izleta, so zgradili gozdarji, vaščani in vojaki prav pred kratkim. Ko se boste peljali po njej, boste še tu in tam naleteli na buldožer (ob nedeljah ne!) in na ne povsem dokončane kratke odseke.

Tu in tam je cesta malo vegasta, a nikjer ni tako slaba, da bi se ne dalo peljati po njej.

Do pred leti je najbližja cestna zveza med Zgornjo Savinjsko dolino in Crno tekla iz Ljubnega čez Smrekovec (tudi že precej izdelana cesta!). Cesta pod Olševo je velika pridobitev, v prvi vrsti za raztresene kmetije pod Olševo, pa tudi za Logarsko dolino, ki se je tako odprla Mežiški dolini. Ko bo zgrajena še cesta v Zelezo kaplo, potem bo ta del Slovenije turistično zaživel, ne bo pa več tako miren in idiličen kakršen je še danes.

Z glavne dolinske ceste zavijete na desno tik ob vhodu v Logarsko dolino. Cesta se vzpne skozi kratko sotesko in se v nekaj ključih vzpne nad Matkov kot. Prav kmalu smo na razpotju pri gostišču v Matkovem kotu; (odpr-

Kompas

Izhodišči za Olševo cesto sta lahko Solčava pred Logarsko dolino in Crna na Koroskem.

● Iz Ljubljane skozi Kamnik in Crnivec je do Solčave 80 kilometrov, če se peljete po makadamski bližnjici iz Gornjega grada čez Križ v Radmirje, ali pa 105 kilometrov, če drvite iz Gornjega grada po asfaltu skozi Bočno in Nazarje. Cesta ni asfaltirana čez Crnivec do Gornjega grada in od Igle dalje.

● Iz Ljubljane čez Trojane in skoki Mostirje je do Solčave 160 kilometrov. Cesta je asfaltirana.

● Iz Celja do Solčave je 65 kilometrov; iz Trbovelj jf je 84, iz Velenja pa 65 kilometrov.

● Iz Celja v Crno (skoki Velenje in čez Sieme) je 55 kilometrov. Iz Maribora do Crne je skoki Dravograd 90 kilometrov.

Avtobusne zveze so do Solčave in do Crne.

darja tu izkopavali dragocene ostanke iz davnine. Odkrili so naselje iz starejše kamene dobe. V tem velezanimivem najdišču so na primer našli okostja pol-drugega tisoč medvedov! Kaže, da so imeli takratni prebivalci teh višin nad zaledenelo Logarsko dolino »medvedjia« tek in da je bilo divjadi po hostah na pretek; našli so tudi kosti kun, risov, moškatnih bikov, volkov, lisic in svizcev. Okrog ostankov ognjišč so našli v jami tudi več sto koščenih nožičev, šil in drugega orodja. Večina najdenin je razstavljena v ljubljanskem Narodnem muzeju.

Cesta doseže kmalu razgledni ovinek nad znamenito Mecesnisko domačijo, ki je zaščiten kot tehniški spomenik, saj ima umni Mecesnik še v rabi cel sistem, v katerem mu voda žene leseno kolesje, s pomočjo katerega seka in žaga, melje in »delaa« elektriko!

Kmalu za Mecesnikom se cesta malo in zadnjič vzpne do sedelca. Tu se cesta »spremenia« in začne lesti nizdol v dolino Bistre. S sedla pelje kolovoz mimo Bukovnika (velja za najvišje ležečo kmetijo na Slovenskem) navgor do planinskega zavetišča na Grohatu in dalje na vrh Raduha. Od olševske ceste do vrha gore utegne biti poldrugo uro hoda.

Raduha velja za eno najbolj razglednih gora na tem koncu Slovenije. Od nikoder ni tako širnega razgleda na Savinjske Alpe; lepo se vidijo tudi Logarska dolina, Matkov in Robanov kot, Olševo, Obir, Peca in on-

to je le v poletnih mesecih). Nato se cesta vije v položnih ključih navgor in kmalu doseže jasast svet visoko nad dolino.

Zaseles raztresenih in pol ure med seboj oddaljenih kmetij nima kakega posebnega imena; nekateri ga imenujejo Sv. Duh pod Olševo, drugi pa bolj po novem kar Podolševo; eno in drugo pa drži Središče »krajaa« naj bi bilo pri cerkvi, ob kateri stoji tudi majhna planinska koča, ki pa je odprta le tu in tam.

Nad Potočnikovo kmetijo zija v višini 1700 metrov skoraj tik ob mejni črti znamenita Potočka zijalka, ki seže 115 metrov v notranjost gore in je 20—40 metrov široka. V letih 1928—35 so pod vodstvom prof. dr. Srečka Bro-

Mecesniskova domačija pod Olševo

Foto: Drago Kralj

stran meje še Podjuna in Celovška kotlina.

Dolina Bistre, po kateri se vije pot, je mirna in lepa, malo je domačij, ker je dolina senčna in so se kmetovalci umaknili v viš-

je lege. Čez čas se cesta združi s cesto, ki pride s Smrekovca in Ludranskega vrha. Mimo Pristave naša pot astečea v Crno.

Žlica in vzglavje

△ Hotela sta v obeh izhodiščih; v Solčavi je hotel »Rinka«, ki je sicer spocitniški doma celjske Cinkarne, vendar sprejmejo vsakogar, ki pride mimo, če le imajo prostor. Tudi dokaj dobra kuhinja! Hotel »Planinka« je v Crni na Koroskem; imajo 55 postelj, prenočišče po 14 do 16 din, penzion pa po 30 do 35 din. Telefon: 87 814.

△ Prenočujete lahko še v Planinskem domu v Logarski dolini, v penzionu Pri treh sestrah, v Zadržnem domu v Solčavi, v gostišču v Matkovem kotu, v koči pri Sv. Duhu, v planinski koči na Raduhi in v gostilnah v Crni. Pa tudi pri zasebnikih v Solčavi, Crni, Logarski dolini in pri nekaterih kmetih pod Olševo.

△ Posebno dobrih in znamenitih gostiln tod ni, a še kar dobro utegneta jesti v Logarski dolini, v Solčavi in v Crni; nimajo pa nikjer preveč domiselnega izbora toplih jedi (povsod na primer ponujajo najprej čevapčiče kar seveda ni nič drugega kakor komoditeta in podpiranje lenobe!).

Tura

Olševo je bila nekoč precej obiskana; zadnji čas pa spot raste zanimanje zanjo. Vrh sicer ni prav na mejni črti, vendar je za vapon potrebno posebno dovoljenje za gibanje v obmejnem pasu. Vapon na vrh je možen s treh strani. Od cerkvice mimo Potočke zijalka, od Ušovnika in s poti med Ušovnikom in Sv. Jakobom nad Koprivno. Steze niso posebno shojene in tudi ne označene, najboljše se je pred vzponom posvetovati bodisi z domačini ali pa z granicarji. Z Olševe je svojevrsten razgled na Logarsko dolino, Koprivno, na Obir, Peco in Podjuno.

Prvič nagrade „2. julij“

Nagrajeni: gasilsko društvo Laško, Ivan Petek iz Radeč in občinski odbor strelskih organizacij

LASKO, 2. julija. Danes popoldne se je s promladnim koncertom začelo praznovanje občinskega praznika. K skupni seji sta se zbrala tudi občinska skupščina in upravni odbor gasilskega društva. Seja je bila posvečena prazniku občine in 100-letnici obstoja gasilskega društva v Laškem. Na seji so prvič podelili tri nagrade 2. julija iz sklada, ki so ga ustanovili na eni od sej občinske skupščine.

Za posebne dosežke in za sluge so bili nagrajeni: gasilsko društvo Laško ob stoti obletnici obstoja in delovanja, za bogato žetev ne samo pri varovanju družbenega imetja in imetja občanov, marveč tudi za njegovo delovanje pri prebijanju naravnostne zvesti na prelomni stoletju, za dosežke na področju kulturne tvorčnosti, za zasluge njegovih članov med NOV in prizadevanost v vsem povojnem obdobju.

Drugo nagrado so dodeli Ivanu Petku iz Radeč za njegovo 50-letno delo na političnem področju, še zlasti pa na področju ljudsko-prosvetnega in kulturno-umetniškega dela.

Tretja nagrada je pripadla občinskemu odboru strelskih organizacij, katere šteje 9 dokaj aktivnih strelskih družin in ima skupaj 548 aktivnih članov. Strelske družine so v zadnjih dveh letih organizirale okoli 100 tekmovalnih strelskih zvez in v občini ena najbolj aktivnih in uspešnih organizacij.

JURE KRASOVEC

Danes v Celju

KINO: Ustreljen francoski barvni film »Velika ljubezen«. Metropolitanski barvni film »Kapetan Gromovnik«. Domr jugoslovanski film — »Planina jezec«. **SLG:** Ob 20. uri »Sovražnik ljudstva« vstop prost. **RADIO CELJE:** Turistična oddaja. **DEZURNA LEKARNA:** Center, Vodnikova 1. **MUZEJAL:** Oba sta odprta od 9. do 12. ure. **KNJIŽNICE:** Studijska je odprta od 7.30 do 19. ure, ostale samo popoldne.

Zadel jo je na prehodu za pešce

ZALEC, 2. julija. Včeraj je v Zalcu prečkala cesto na prehodu za pešce 47-letna Ljudmila Vrhovnik iz Dobriše vasi, ko je nenadoma pripeljal z osebnim avtomobilom Jože Grobler in jo zadel. Zaradi hudih poškodb so jo odpeljali v celjsko bolnišnico.

M. S.

V nekaj vrstah

STRMEC
Praznovanje — V soboto in nedeljo bodo v Strmcu proslavili svoj krajevni praznik in dan borca ter 25-letnico osvoboditve. Program za to priložnost so se posebej skrbno pripravili. V soboto bodo sprejeli vojnike z mopedi, zvečer pa bo ob tabornem ognju, recitacijah in ognjemetu še zabava. Osrednja slovesnost bo v nedeljo ob 8. uri pri spomeniku padlih borcev NOV, v programu pa bo sodelovala mladinska organizacija Strmec, šolska mladina iz osnovnih šol Strmec in Socka, moški pevski zbor iz Vojnika in godba na pihala iz Mladih Dol. Po slovesnosti bo še tovariško srečanje borcev in drugih prebivalcev tega območja.

Srečanje

Zmagoviti šentjurski „črnici“

Ko so se na 16. igrah bratstva in enotnosti v Titogradu pomerili zabavni ansambli in pevci šestih mest nihče ni pričakoval posebnega uspeha šentjurskega new swing kvarteta ali „črnice“ kot jim pravijo v Celju, ki so nastopili ob spremljavi Crnih zvezd. Publikja pa je njihovo izvajanje nagradila z burnim plaskanjem. Tudi žirija je bila enotnega mnenja — prvo mesto za Celjane.

FERI SMOLE

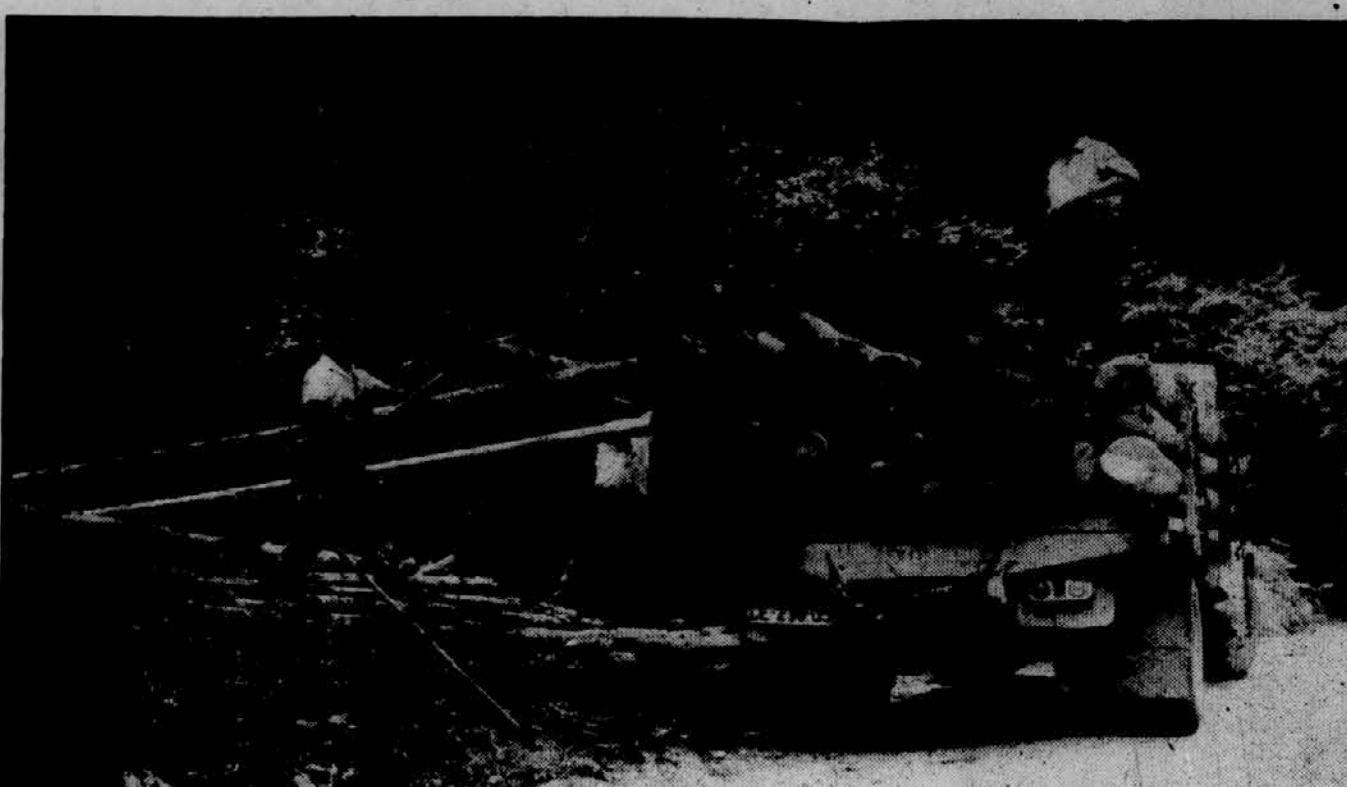
»Prvega mesta nisem pričakoval,« nam je dejal Feri Smole, »saj so na vaji nastopili samo beat ansambli, zato mi s crnskim duhovnim pesmimi nisem veliko pričakovali pred mlado publiko. Med nastopom in po prvi pesmi, ki ji je sledil buren aplavz pa sem tiho računal na drugo mesto.«

In fantje so resnično dobro interpretirali crnske duhovne pesmi. Izredno kvalitetni ansambli iz ostalih mest ob njih sploh niso prišli do izraza. Feri Smole nam je pripovedoval o ponudbi po uspešnem nastopu.

Hotel Labud nam je ponudil angažmana za vse sezone. Seveda nismo mogli sprejeti. Fantje so v službah. Vodja ansambla »Ambasadorka« nam je ponudil dolgo skupno turnejo po črnogorskem Primorju. Sprejeli pa smo vabilo za veliko tekmovalno nastop v Zrenjaninu.

Feri, ki danes ves živi za svoj kvartet pa je najbolj vesel snemanja za radio in televizijo Titograd, saj so posneli tri pesmi.

Z osvojitvijo prvega mesta pa se pričeljo načrti, ki naj bi prinesli tudi finančne

SPRAVILO LESA V PODVEZI — Z ukinitvijo venecijank v Gornje Savinjski dolini in po dograditvi velike in moderne žage v Nazarijeh je podobnih prizorov mnogo. Vsak dan opravijo na desetine prevozov lesa iz gozdov Gornje Savinjske doline na žago v Nazarij. Da bi pocenili spravilo, gradi Glin iz Nazarij vsako leto na desetine kilometrov novih gozdnih cest. Posnetek prikazuje delavce pri nalaganju lesa iz gozdov Pódvezi v dolini Lučnice.

Foto: J. Sever

Kozjanski šolarji v Ljubljani

Deset dni bodo ostali v Ljubljani, ogledali pa si bodo tudi druge kraje

LJUBLJANA, 2. julija. Včeraj je prišlo v Ljubljano 15 šolarjev iz severne občine in Kozjanskega. Otroci bodo ostali v glavnem mestu deset dni in bodo nastopili pri družinskih članov ZB Posavje, katerega odbor je priredil letovanje. Spored bivanja socialno prizadetih otrok je zelo pester. Ta in podobne akcije kažejo, da smo vendarle začeli poravnovati narodni dolg, ki ga imamo do Kozjanskega.

Otroke so prišli iskat prav na njihove domove. Ko so prispeli v Ljubljano, ki je večina izmed njih še ni videla, so bili gostje na sprejemu pri republiški konferenci SZDL Slovenije. Popoldne so se nastanili pri družinah. Nekate

re so vzele v goste tudi po dva šolarja. Podjetje Ljubljana transport je omogočilo mladim Kozjancem brezplačne vozovnice v času njihovega bivanja v Ljubljani. Danes zjutraj so se zbrali pred krajevo skupnostjo Posavje in odšli v Modno hišo. Ne da bi poprej sploh vedeli, po kaj so prišli, so se otroci plašno ozirali po pisanim vrvežu. Dejali so jim naj si izberejo obleke, ki so jim všeč, otroci pa, kot da se

ne zavedajo, kaj se z njimi dogaja. Čeprav so bili presrečni, da bodo imeli lepe obleke, pravega veselja nihče ni pokazal, vse preveč je že razjedla žalost in skrb njihova srca. Samo šepetali so si, kaj je kdo dobil: eden kar celo obleko, drugi hlače, jo-

Devetdeset celjskih brigadirjev

V ponedeljek dopoldne bo iz Celja odpotovalo 90 mladincev in mladink iz šol in delovnih organizacij na mladinsko delovno akcijo Sava 70 pri Zagrebu. Celjska mladinska delovna brigada, v kateri je tudi 30 deklet, bo delala nasipe. Komandant brigade je Milan Bratec, predsednica brigadne konference pa Ivanka Dolničar.

Vodstvo zveze mladine v Celju se je dogovorilo s celjskimi delovnimi organizacijami, da bodo prevzele pokroviteljstvo nad brigado in jim tako s skromnimi sredstvi omogočile prijetnejše brigadirsko življenje.

M. S.

ANDREJ ARKO

V Strmcu glavna proslava

Celjski občani bodo letos lepo proslavili dan borca

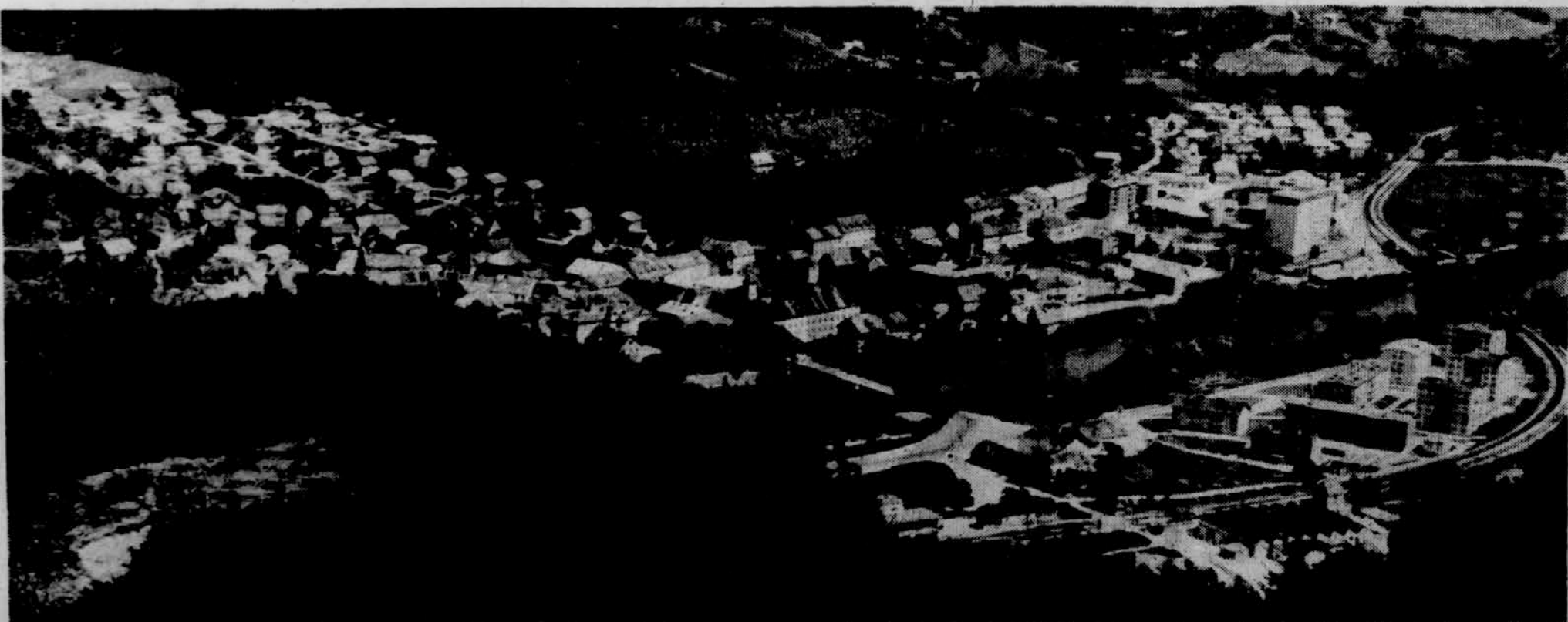
Svoj praznik bodo borci NOV v Celju skupaj z drugimi občani celjske občine proslavili v okviru svojih krajevnih organizacij. Predvsem pa bodo počastili spomin na padle in položili vence na grobove, okrasili pa bodo tudi druga spominska obeležja iz NOV.

V Celju bodo, kot vsako leto, položili vence na grobnico herojev na Šlandrovem Trgu, v Celjskem Starem plisku, na grobnico na Golovcu in na mestnem pokopališču.

Osrednja prireditev bo v Strmcu pri Celju, ki 4. in 5. julija proslavlja krajevni praznik. Oba dneva se bodo zvrstile razne prireditve: spretnostne vožnje z mopedi, na pot bodo odšle partizanske patrolje in zvečer na dan borca bo v Strmcu taborni ogenj, ob katerem bodo nastopili pevci, glasbeniki in recitatorji. V nedeljo pa bo velika svečanost pred spomenikom NOV, popoldne pa srečanje nekdanjih borcev ter občanov pri gasilskem domu.

Proslavljanje dneva borca pripravljajo na različne načine tudi ostale organizacije ZB. Tako bo na primer organizacija z Aljažvega hriba odšla na izlet v Črno na Koroškem, kjer bo s tamkajšnjimi borci proslavila praznik.

J. KRASOVEC

FOGLED NA DEL LASKEGA Z VISINE — Naselji v levem in desnem kotu posnetka sta povsem novi, zgrajeni v zadnjem desetletju, pravtako kompleks blokov na posnetku lovo spodaj. A to je le del Laškega. Foto: J. K.

Za nov šolski center

Mariborski gostinski šolski center rabi nove prostore

Gostinski šolski center v Mariboru je pred dnevi pripravil teste, s katerimi so preverili znanje učencev, ki so se letos prijavili za šolanje v tem centru. Višjim gostinskim organizacijam v Mariboru — hotelu Slavija in hotelu Ora — se je namreč prijavilo več kot 200 učencev.

V gostinskem šolskem centru niso zadovoljni, ker sta gostinski podjetji že sami izbrali učence zase in jih poslali na test v šolo, medtem ko sta večino prijavljenih učencev kar sami izločili. Tako so sedaj nekatera manjša podjetja ostala brez učencev. Večina učencev se je namreč prijavila pri dveh ali pa celo pri treh večjih gostinskih delovnih organizacijah. Na testiranje v gostinski šolski center pa so podjetja poslala le 43 učencev. Po mnenju predstavnikov gostinskega šolskega centra je tak postopek mariborskih gostinskih delovnih organizacij onemogočil gostinskemu šolskemu centru izbor najboljših učencev.

V mariborskem gostinskem šolskem centru že vsa zadnja leta opozarjajo na svoje težave zlasti na pomanjkanje pro-

storov. Kljub vsem mogočim zagotovilom se zadeva ne premakne z mrtve točke. Sedaj imajo pouk v treh različnih stavbah. Tudi blagovni šolski center je v isti zgradbi in ima premalom prostorov. Ni treba posebej poudarjati, da zaradi tega ne morejo vpisati vseh učencev, ki se prijavljajo za šolanje v centru. Predstavniki gostinskega šolskega centra so prepričani, da bi morale gostinske in trgovske delovne organizacije pokazati razumevanje za gradnjo novega gostinskega šolskega centra.

Pričakujejo, da bosta republiška izobraževalna skupnost in mariborska občinska skupščina našla pravi način in pospešila gradnjo. Gostinski šolski center tudi nima lastnega gostinskega obrata. Zato bi potrebovali več funkcionalnih učilnic za kuhinjo in strežbo. Razmere so ne-

zdržne ter bi jih morali čimprej urediti. Čudno je, da se ne najde denarja za takšno investicijo, ko pa prav teh kadrov tako zelo primanjkuje.

Za novi gostinski šolski center bi bila primerna lokacija v Pristanu v bližini vodnega stolpa. Gradnja z vso opremo in telovadnico bi veljala približno 8 milijonov dinarjev. Tam namreč namestila eno od gostinskih podjetij zgraditi garni hotel.

Po mnenju gostinskega šolskega centra bi moral prispevati svoj delež tudi center za blagovni promet, ki bi v tem primeru pridobil sedanjih šest učilnic gostinskega šolskega centra. To pomeni, da bi z gradnjo novega poslojpa za gostinski šolski center hkrati rešili težave dveh mariborskih šol.

M. KOS

Piknik na grajskem vrtu

V Škofji Loki bo jutri tradicionalno srečanje naših izseljencev

V soboto se bodo v Škofji Loki spet zbrali številni naši izseljenci na svojem tradicionalnem pikniku, ki bo že petnajsti po vrsti. To bo letošnja osrednja prireditev za naše rojake, ki jo v sodelovanju z domačimi organizacijami Slovenska izseljenska matca. Škofjeljanci bodo tokrat že tretjič gostitelji naših izseljencev. Dosej se se namreč obratno tako dobro odrezali pri izvedbi prireditve, da so jim jo tudi tokrat zapuili. Vse pa kaže, da bo mesec ob sotočju Sor ostalo gostiteljske v prihodnjih letih, vsaj tja do 1973, ko bo slavilo tisoletnico.

Na lanskem pikniku je bilo okoli 8000 obiskovalcev. Letos jih pričakujejo kakih 10.000, od teh 3000 izseljencev.

L. S.

NARODNIKI DELA SO NEZGODNO ZAVAROANI PRI ZAVAROVALNICI SAVA

VROČE-HLADNO
VELIKA STOPOVA NAGRADNA IGRA

MLADI MLADIM

CECILE
IN NJEN JUNAČEK

BRIGITE
GRE V SAMOSTAN

TEST: STE DOBER PSIHOLOG? MORJE VABI THE FLOCK SO NAJBOLJSI

ZA PRAZNIK ZA PRAZNIK

V SOBOTO, 4. julija
so vse naše trgovine ZAPRTE

V NEDELJO, 5. JULIJA
ODPRTI P-MARKETI:
od 7.30. do 11. ure
LJUBLJANA: Cigaletova, Hubadova
Savsko naselje, Sentvid in Titova 82
OSTALI KRAJI: Kranjska gora, Jesenice, Škofja Loka, Kamnik, Trbovlje, Gornja Radgona, Sežana, Nova Gorica, Koper, Opatija, Preluk

PREHRANA EXPORT-IMPORT-LJUBLJANA

Metliško vino je res metliško (3. stran) - Filozofija „razvejanosti“ (4. stran) - Pisani petek

Seja konference ZKJ bo 14. in 15. oktobra

Predsedstvo ZKJ razpravljalo o ekonomskopolitičnih vprašanjih razvoja manj razvitih, sprejelo sklep o sklicu konference in volitvah delegatov zanjo

BRIONI, 2. julija. (Tanjug). Na današnji seji predsedstva ZKJ, ki jo je začel predsednik ZKJ Josip Broz Tito, so razpravljali o ekonomsko političnih vprašanjih razvoja manj razvitih republik in pokrajin in o predlogih sklepov o tem, nato so sprejeli sklep o sklicu prve seje konference ZKJ in odlok o izvolitvi delegatov zanjo, na koncu pa so razpravljali še o nekaterih tekočih vprašanjih.

Uvodno besedo o ekonomskopolitičnih vprašanjih razvoja gospodarsko manj razvitih republik in pokrajin je imel član izvršnega biroja predsedstva ZKJ dr. Vladimir Bakarić. Nato pa so v razpravi (povzetek objavljamo na 2. strani) sodelovali Krste Črvenkovski, Rato Dugonjić, Sergej Kraigher, Vidoje Zarković, dr. Savka Dabčević-Kučar, Veljko Vlahović, Slavko Milosavljević in Marko Nikežić. Predsedstvo je nato izvolilo redakcijsko komisijo, ki naj pripravi besedilo sklepa o tem in ga še na današnji seji predloži predsedstvu.

Obisk Pierra Harmela v Jugoslaviji

BEograd, 2. julija. (Tanjug). Na povabilo državne sekretarja za zunanje zadeve Mirka Tepavca bo prišel na obisk v Jugoslavijo belgijski zunanji minister Pierre Harmel z ženo. Pri nas se bo mudil od 10. do 13. julija. S tem bo vrnil obisk, ki ga je državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikežić napravljal v Belgiji aprila 1967. leta.

Agencija TASS graja

Sovjetska agencija ni zadovoljna z Nixonovimi komentarji o položaju

MOSKVA, 2. julija. (TASS). Sovjetska agencija TASS je jasno dala vedeti da v Moskvi niso zadovoljni z Nixonovimi komentarji o kritičnem položaju na Srednjem vzhodu. Agencija pravi, da mora biti po Nixonovem mnenju položaj na Srednjem vzhodu takšen, v katerem bo vojaška premoč na strani izraelskih napadalcev. TASS graja tudi Nixonove ocene o Indokini.

Nobenega rezultata v Parizu

PARIZ, 2. jul. — »Po krivdi ameriške delegacije, ki je vstrajala na pozicijah neokolonializma in agresije, tudi danes nismo dosegli nobenega rezultata.« Tako je označil današnja 73. seja četverne konference o Vietnamu podšef hanojske delegacije Nguyen Minh By. Zadnjišef ameriške delegacije Philip Habib pa je napovedal, da se bodo znova sestali prihodnjim teden. Na današnji seji še ni uradno govorili o novem šefu ameriške delegacije Davidu Bruču, ki ga je imenoval predsednik Nixon. Vendar pa v krogi konference pričakujejo, da bo to utegnulo znova aktivirati parisko konferenco samo tedaj, če bi ZDA nastopile z novimi predlogi.

Odmev Nixonovega govora

Izraelska razlaga izjav ameriškega predsednika na Srednjem vzhodu

TEL AVIV, 2. julija. (AFP) — Nixonovo izjavo ameriški televiziji so v Izraelu sprejeli ugodno. Sedla je mnogim nedolocenim in vzdornim besedam državnega sekretarja Rogersa in po mnenju v Tel Avivu bolj jasno izraza ameriško stališče glede spopada na Srednjem vzhodu. Posebno pozornost so posvetili Nixonovim besedam, »da je v interesu ZDA obdržati ravnovesje med Izraelom in njegovimi sosedi. Nixon je baje tudi jasno opozoril ZSSR, da obstajajo meje, ki jih Sovjetska zveza ne sme prestopiti, če se želi izogniti nevarnostim.«

Izraelski napadi

TEL AVIV, 2. julija. (Reuters-AP). Danes so sporočili, da so izraelska letala danes napadla egipčanske vojaške utrdbe ob Sueškem prekopu. Cilj napadov so bila izstrelilišča za rakete »zemlja-zraka« vrste SAM-2. Letala so napadla tudi utrdbe vzdolž severnega dela Sueškega zaliva.

ZAKLJUČNI POGOVORI — Delegaciji štajerske deželne vlade in izvršnega sveta skupščine SR Slovenije sta pod vodstvom Josefa Krainerja in Staneta Kavčiča imeli včeraj zaključne pogovore v mariborskem Rotovžu.

Ameriški „žarek upanja“

Funkcionarji Bele hiše ponajbolj podrobno Nixonove izjave na TV

SAN CLEMENTE, 2. julija. (Reuter) — Podrobnosti o »nevarnosti«, ki jih predsednik Nixon ni natančno pojasnil na televiziji, so razložili funkcionarji Bele hiše na interni tiskovni konferenci. Funkcionarji Bele hiše pravijo, da bi ZDA utegnile postaviti SZ ultimata, če bo Sovjetska zveza nadaljevala vojaško kopčenje na Srednjem vzhodu. Pravijo, da bi se sovjetski vojaški navzočnosti v Egiptu utegnile postaviti po robu z neposredno izraelsko akcijo. Funkcionarji Bele hiše so tako prikazali nevarnosti sovjetko-ameriške konfrontacije na tem območju. Vendar pa vidijo ameriški funkcionarji »žarek upanja« v tem, da bi »Rusi utegnili pomiriti položaj, kar vedo, da bi ZDA lahko ukrepala ob prihodu sovjetskih pilotov in protiletalskih raket v Egiptu.«

Naser podaljšal obisk

Sovjetsko-egipčovski pogovori se bodo nadaljevali v ponedeljek

KAIRO, 2. julija. (Reuter) — Dobro poučeni »Al Ahram« piše, da bo predsednik ZAR Gamal Abdel Naser podaljšal obisk v Sovjetski zvezi, da bi nadaljeval pogovore z najvišjimi voditelji. Tretji del uradnih sovjetsko-egipčevskih pogovorov, ki so posvečeni križni na Srednjem vzhodu in novim ameriškim predlogom za njeno rešitev, je predviden za ponedeljek. Medtem pa bosta zasedala mešana odbova za vojaška in politična vprašanja.

PREDSEDNIK TITO IN DR. VLADIMIR BAKARIĆ MED SEJO PREDSEDSTVA ZKJ JUGOSLAVIJE. Fotograf: Tanjug

Spremembe v vladi

Čang Heng, šef režima v Phnom Penhu, zahteval spremembe v vladi - Novi šef ameriške delegacije v Parizu

PHNOM PENH, 2. julija. (Reuter, AP). Premier Lon Nol je na zahtevo šefa režima v Phnom Penhu Čanga Henga nekoliko spremenil svojo vlado — zunanje in notranje ministrstvo ter ministrstvo za finance in informacije. Zunanje ministrstvo vodi diplomat Koun Vik, bivši veleposlanik v Jugoslaviji, dosedanja zunanji minister Jen Sambor pa je obdržal pravosodno ministrstvo in parlamentarne odnose, ni pa več drugi podpredsednik vlade. Edini podpredsednik vlade je sedaj princ Sirik Matak, »trdna roka« režima.

Nasero podaljšal obisk

Sovjetsko-egipčovski pogovori se bodo nadaljevali v ponedeljek

Še nikoli tako!

Josef Krainer in Stane Kavčič o sodelovanju med Slovenijo in Štajersko

MARIBOR, 2. julija. Danes je končala tridnevni obisk v Sloveniji delegacija štajerske deželne vlade, ki jo je vodil žetelni glavar Josef Krainer.

Dopoldne so si gostje iz Avstrije, ki jih je spremljal Stane Kavčič s sodelavci, ogledali visjo tehniško šolo v Mariboru. Po ogledu šole so imeli v poročni dvorani Rotovža skupne pogovore, kjer so sprejeli tudi poročilo o uspehih tridnevnega srečanja.

Oba predsednika s sodelavci sta nato odgovarjala na vprašanja časnikiarjev.

Manfreda Merišnika iz Včera je zanimalo, kakšni so bili stvarni rezultati pogovorov, zlasti na področju industrijske kooperacije ter prometnih zvez med obema deželama. V odgovoru je štajerski deželni glavar omenil zlasti tovarno plastičnih izdelkov v Deutschlandbergu na Štajerskem, v kateri bo polovica avstrijskega, polovica ruzija Gorenje iz Velenja razvija poslovno in industrijsko kooperacijo zlasti z Bauknechtom, močne pa so se nadaljevalke sodelovanja. Komisija slovenske in štajerske deželne vlade, ki naj bi jo ustanovili na predlog obeh delegacij, bi imela nalogo koordinirati to sodelovanje. Glede cest je J. Krainer napovedal gradnjo avtomobilske ceste od Gradca do Sentilja ter elektrifikacijo železniške proge do meje.

Na isto vprašanje je odgovoril tudi predsednik Stane Kavčič, ki je prav tako poudaril možnosti nadaljnjega gospodarskega sodelovanja med obema deželama. O gradnji avtomobilske ceste Hoče — Lercovc pa je dejal, da je svezni izvršni svet vložil prošnjo za posojilo in da je sedaj na potni mednarodne banke.

Novinar Ljubljanskega dnevnika je vprašal, ali bi bilo mogoče ob ugodno rešeno vprašanje postaviti tudi kaj neprijetnega. Predsednik Krainer mu je z nasmehom povedal, da ni takih neprijetnih vprašanj in da tako do brega sodelovanja med obema državama, kot je sedaj, ni bilo od 1918. leta dalje.

Na vprašanje novinarja Dela Franca Šrimpfa, če lahko predsednik deželne vlade Štajerske pove kaj konkretnega o tistem delu sporazuma, ki govori o medsebojnih izmenjavah kulturnih skupin ter kulturnih institucij, je odgovoril, da se obe strani sporazumeli o notifikaciji sprave študentov, ki študirajo v Avstriji oziroma avstrijskih pri nas, je bil odgovor tak:

O teh vprašanjih sta podrobno razpravljala kulturna referenta obeh vlad, bo pa tudi v tem pogledu storjen korak dalje. Več bo izmenjav med gledališč, kulturnimi skupinami, likovnimi umetniki, orkestri in folklornimi skupinami. Za notifikacijo sprave pa se pripravila zakon, ki bo uredil to vprašanje.

Na vprašanje novinarja Radia Ljubljana Srečka Goloba, če je bil dosežen sporazum o maloobsejnem prometu, je štajerski deželni glavar odgovoril, da se bodo vsi potrudili, da bi rešili tudi to vprašanje. Vendar rešitev ni odvisna samo od štajerske deželne vlade, temveč predvsem od Družaja, ki pa je glede tega zelo nezadovoljiv.

Tudi predsednik Kavčič je glede tega vprašanja menil, da bi si ga želeli imeti tako urejenega, kakor je to primer s sosednjo Italijo.

Po sakurski v rotovski kleti so se gostje poslovili in podne odgovorili v Gradcu.

FRANC ŠRIMPFF

Ob 4. juliju

Družbena samozaščita — nadaljevanje tradicij NOB

Ko bomo jutri proslavljali dan borca, ki ni praznik samo nas borcev — udeležencev narodnoosvobodilnega boja, pač pa tudi praznik vseh delovnih ljudi, ki jim je pri srcu naša samoupravna socialistična družba kot največja pridobitev in dragotina revolucije, bo prav, če se bomo, poleg obujanja spominov na velika leta našega boja, v mislih kar najbolj resno pomudili tudi ob aktualnih nalogah, ki nam jih nalaga potreba po čimvečji varnosti nas samih in vse naše družbe, po družbeni samozaščiti, kakor to imenujemo. To pa še toliko bolj, ker vemo, da ima tako pojmovana družbena samozaščita svoje zasnove že v narodnoosvobodilnem boju, torej v času, ko se je sleherni naš človek zavedal, da je pri samoohranbi odvisen predvsem od samega sebe in da se mora zaščititi sam. Tako je bilo med vojno. Razvoj samoupravnega sistema, ki ga nenehno utrjujemo in krepimo, pa nam hkrati s tem narekuje tudi potrebo, da v samoupravne odnose vključimo tudi čimvečjo skrb za varnost posameznika in vse naše družbe ter se pri tem stalno in nenehno naslanjamo na tradicije NOB.

Naša skupščina je pred nekaj dnevi sprejela sklepe in priporočila o nalogah s področja družbene samozaščite. Ta dokument je nedeljiv del bistva samoupravnega sistema in samoupravne prakse, ki sama po sebi nenehno terja organizirano skrb za varnost slehernega posameznika in vse naše skupnosti. Ker torej sistem družbene samozaščite prvenstveno varuje osebnost, svobščino in pravice občana, je ta občan, kot nosilec samoupravnih pravic in obveznosti, torej tudi glavni subjekt v zaščiti varnosti družbe. Temeljni pogoj za uspešno delovanje družbene samozaščite pa je oblikovanje zavesti občanov o vrednotah našega družbenega sistema, zasnovanih na samoupravljavškem patriotizmu.

Če torej govorimo o oblikovanju zavesti, se pravi samoupravljavske zavesti in patriotizma, potem gre zdej za to, da ta načela resnično vgradimo v vse celice našega družbenega življenja, ki oblikujejo človekovo zavest. Da jih vgradimo v družino, v šolo, na delovno mesto, v društva in družbenopolitične organizacije. Vojna žarišča v svetu terjajo od nas stalno in nenehno razmišljanje o varnosti naše družbe, o pravočasnem zaznavanju sovražnih pojavov, predvsem pa o odkrivanju tistih, ki poskušajo zunaj in znotraj meja delovati proti našemu sistemu in ustavnemu redu. Če bomo znali ta naš družbeni sistem in ustavni red zaščititi dovolj, potem smo tudi že uspešno opravili del nalog, ki nam jih nalaga naš koncept priprav na splošni ljudski odpor. Za ta koncept pa smo se izrekli kar najbolj resno in sklenili smo, da ga bomo izvajali z vso zagnanostjo, z vsem resničnim patriotizmom.

Družbena samozaščita, kakor imenujemo to gibanje — kajti v bistvu gre dejansko za gibanje in ne morda za institucije — mora tako postati in biti naša vsakdanja misel in praksa. Gre predvsem za to, da se prav vsi na vsakem koraku zavedamo, kaj nam pravzaprav koristi in kaj nam škoduje. Ob naših odprtih mejah, na katere smo upravičeno ponosni in skozi katere je samo lani prišlo k nam čez trideset milijonov tučev, ob teh tujih poslovnih ali turističnih obiskih, pa moramo poleg truda da smo dobri in gostoljubni gostitelji, tudi znati na slehernem koraku zaščititi naše interese in doseči tak režim, ki bo otežkočal sleherni poenostavljeno pridobivanje podatkov na škodo našim nacionalnim interesom. Doseči moramo čimbolj ustrezen odnos do vseh področij tajnosti — poslovne, gospodarske in vojaške — in postati čimbolj kritični do svojih izjav in postopkov. Predvsem pa bomo morali poostri našo budnost do sleherne obveščevalne in propagandne dejavnosti, s katero se aktivno ukvarja del naše politične emigracije, pa tudi tuje obveščevalne službe. Nobena skrivnost prav gotovo ni, da posveča zunanja sovrana dejavnost svojo pozornost samo tistim posameznikom in skupinam, na katerih plitvično labilnost in podpora lahko računata, čeprav pojavi takega delovanja pri nas niso številni in tudi ne zaskrbljujoči. In končno, mnogo več pozornosti bomo morali posvetiti tudi našim delavcem, ki so začasno zaposleni v tujini in ki so prav zaradi neobveščevalnosti včasih žrtve emigrantskega izsiljevanja in obveščevalnih manevrov.

Naša varnost, torej varnost slehernega posameznika in vse naše družbe v celoti, potemtakem ni in ne more biti odvisna zgolj od za to določenih in usposobljenih strokovnih služb, pač pa je in mora biti stvar vseh nas, stvar slehernega posameznika, slehernega samoupravljavca, prav zato, ker je vtkana v ta naš družbeni sistem, ker je in mora biti njegov sestavni del.

Ko bomo jutri slavili naš praznik, dan borca, se ob občuti upravičenega ponosa na našo veliko preteklost, ki je bila izraz naše velike zavesti predanosti in patriotizma, zamislimo tudi ob teh vprašanjih naše družbene samozaščite ob vprašanih varnosti nas in našega samoupravnega sistema, ki nas prav tako lahko navadaja s ponosom. In vprašajmo se, ali smo storili dovolj, ali smo storili vse, da omogočimo našemu samoupravni družbi nadaljnji uspešen razvoj, da jo vsestransko obnavimo in zaščitimo.

VANDA SKODNIK

V nekaj vrstah

LESCE
Radi bi telefone, pa še ni denarja za kabel — V naselju Moste v Lescah je približno 200 ljudi, ki bi radi telefon. Pri sedanjem omrežju pa sta lahko v naselju le dva telefona. Potreben je namreč nov kabel od Radovičice do Lesc. Letos za ureditev tega še ni denarja, bi pa se o tem dalo pogovarjati naslednje leto, če bi se napeljava pripeljala do ljudje smi.

KRANJ
Nadomestne volitve — Po odstopu Rina Simoneti je v volilni enoti, ki obsega kranjsko in triško občino, ostalo prazno mesto poslanskega gospodarskega zbora republikanske skupščine. V prihodnjih dneh bodo v obeh občinah pričeli s kandidacijskim postopkom za nadomestne volitve. Predvidevajo, da bo kandidacijska konferenca sredi julija.

CERKLJE
Razstava cvetja — Turistično društvo bo od 4. do 6. julija v prostorih osnovne šole organiziralo tradicionalno razstavo cvetja, ki bo letos že četrta. Na njej bodo sodelovali najboljši vrtnarji in vrtničarji iz bližnje in daljnje okolice.

KAMNIK
Imenovanje — Na zadnji seji občinske skupščine so imenovali Vlada Jašovića, pravnik iz Domžal, za novega načelnika davčne uprave. Hkrati so razrešili dosednjega načelnika Ivana Kržišnika, ki odhaja na novo službeno mesto.

Pošte obnavljajo — Te dni so začeli popravljati pošto na Titovem trgu, s katere je že odpadal omet. Vsa dela na stavbi bodo končali še v poletnih mesecih. Prvi turisti že šoterojo — V campingu ob kamniškem kopališču so turisti že postavili prve šotore. Ob motornih dirkah so nasteli več kot 30 šotorov.

DUPLIŠKA
Jajca prodajajo — Obrat Perutnina ljubljanske Agro-Kombinata, ki ima svoje prostore ob Korenovi cesti vsak ponedeljek in petek prodaja tudi konzumna kurja jajca. TRBOVLJE

Skupinske garaže — Elektra Trbovlje je zaprosila odelček za gospodarstvo, finance in komunale zadeve za izdajo lokacijskega dovoljenja za graditev skupinskih garaž na dvorišču naselja Dežmanovo. Komisija je po ogledu ugotovila, da ta lokacija ni primerna. Svet za urbanizem je na zadnji seji predlagal električni graditev skupinskih garaž na Vidmarjevem.

Ureditve kanalizacije — Svet za urbanizem, gradbeništvo, komunale in stanovanjske zadeve je obravnaval 12. projekt stanovanjskega podjetja in občanov za ureditev komunalnih problemov, ki naj bi jih financirali iz sredstev za uporabo mestnega zemljišča. Ker za vse ni denarja, je svet odobril le financiranje ureditve kanalizacije na gradbišču stanovanj za upokojenke na območju od Tereza proti Cabura, cestne kanalizacije ob cesti III. red in bolnišnice do doma TVD Partizan in za ureditev kanalizacije na Neži.

LITIJA
Prostie sobote — Svet za izobraževanje je predlagal, naj bi letos preslija na petdnevno delovni teden še ena šola v občini. Najboljše pogoje za prehod na nov delovni čas ima šola v Litiji.

SMARTNO PRI LITVI
Srečanje mladih — Mladinski aktiv Smartno prireja ob dnevu borcev srečanje članov SKOJ-a in mladine v Jesni nad Kostrenjico. Po krajšem kulturnem programu — začel se bo na sam praznik ob starih popoldne — bodo nekdanji aktivisti pripravili mladim o svojih spominih na NOV. Zvečer bodo zakurili kres, naslednji dan pa se bodo udeležili srečanja zbra internerancev v Veliki Kostrenjici.

Dobri učni uspeh — Pet podružničnih šol je v minuleh soliskem letu obiskovalo 245 učencev. Razporejeni so bili v 15 oddelkov. Učni uspeh v posameznih solah je v povprečju boljši kot na matični šoli.

DELOVNI USPEH ZASAVSKIH RUDARJEV — Po več mesecih zahtevnega dela so se v sredo popoldne srečali rudarji na sredini nove transportne poti pri cementarni Trbovlje. Prebili so namreč zadnji meter 7270 m dolge podzemeljske nadkopne sveze med cementarno in kamnolomom Plesko. Foto: A. Bregant

Boljša proizvodnja kot lani

Razen enega, so vsa podjetja v kamniški občini presegla lanskoletno petmesečno proizvodnjo - Med osmimi podjetji je najuspešnejši dupliški Stol

Po podatkih občinske skupščine je kamniška industrija v petih mesecih letos proizvedla za 23,5 odstotka več proizvodov kot v enakem času lani. Razen podjetja Kamnik so vsa podjetja presegla lansko petmesečno proizvodnjo in vse kaže, da bodo tako tudi nadaljevali. V istem času so industrijska podjetja izvozila za 2,7 milijona ameriških dolarjev svojih izdelkov.

Med osmimi industrijskimi podjetji, kolikor jih je po ukinitvi tovarne kovanega orožja ostalo v občini, je najuspešnejši dupliški Stol, ki je imel za dve tretjini višjo realizacijo kot lani. Z novimi obratnimi prostori, ki jih gradijo ob Korenovi cesti, pa bodo proizvodnjo pisarniškega pohištva še povečali. Prav v maju so zabeležili rekordno proizvodnjo. Med ostalimi podjetji, ki imajo nadpovprečno povečanje proizvodnje, moramo omeniti kemično kombinat Svit, kjer so naj

več proizvedli v obratih Kemika in Plastica, ter Živirsko industrijo ETA.

Industriji okraja s domačim in uvoženim reprodukcijstkim materialom ni delala težav, le tovarni usnja primanjkuje svinjskih kož in jih bodo morali uvažati v večji meri kot doslej. V Titano pa nekoliko kasnije dobave kooperantov predvsem Mariborske litarne Zorke iz Sabca in šelarske Jesenice.

Ceprav je letos narodil dovolj, tako da nekatera podjetja ne morejo zadovoljiti vseh kupecv, pa stanje plačanih računov ni ugodno. Porast terjatev do kupecv večkrat ogroža likvidnost nekaterih gospodarskih organizacij.

Prodaja v tujino je za 10 odstotkov večja kot lani. Med šestimi izvozniki v občini prednjačita tovarna usnja in industrija pohištva Stol, ki sta sama izvozila za skoraj 1,5 milijona ameriških dolarjev. S tako prodajo v tujino bo po vsej verjetnosti letni naer presežen. Kamniška industrija izvažja predvsem v

dežele s trdno valuto, ker jim je lažje zagotovljati zadosten delež deviznih sredstev. Na zahodna tržišča prodaja kar 96 odstotkov svojih izdelkov namenjenih izvozu.

V gospodarskih organizacijah se zdaj intenzivno ukvarjajo z izdelavo srednjeročnih programov razvoja. Prav pri načrtovanju pa so ugotovili, da v prihodnje ne bo moč zaposlovati dosti več delavcev, ker jih v občini močno primanjkuje. Zato bodo morali načrta temeljiti na pospešeni modernizaciji in avtomatizaciji proizvodnje. Hkrati s tem pa bo treba zaposliti mnogo več strokovnjakov, teh pa v Kamniku tudi primanjkuje.

PRVI ŠOLARJI SO ŽE NA MORJU
Zasavski otroci se bodo na letovanju naučili plavanja

Komisije za letovanje in občinska društva prijateljev mladine so v glavnem končale vse priprave za poletne počitnice zasavskih šolarjev. Te dni so že odpravljale prve skupine hrastinskih in zagorskih otrok na trideset dni oziroma štirinajst dnevne počitnice v Vrstar, kjer imata obe počitniški skupnosti svoje naselje oziroma dom. Trboveljski otroci bodo odšli v Baško in Novigrad šele julija oziroma avgusta.

Otroke iz vseh treh zasavskih občin bodo na letovanju učili plavanja plavalni učitelji, kar je še posebej pomembno za mlade Hrastinčane, ki nimajo doma kopališča. Njihovi trboveljski vrstniki pridobivajo to znanje med solskim letom, ker imajo v središču revijev na voljo pokrito, zimsko kopališče. Nekoliko na boljsem so tudi zagorski otroci, za katere solska vodstva prirejšajo poletne počitnice plavalne tečaje v Medijskih Toplicah na Izlahkah.

V Zasavju iz leta v leto ugotavljajo, da se med letovanjem vedno več otrok nauči plavati, kar je nedvomno zasluža vgojiteljev v počitniških naseljih in domovih.

V Zagorju ob Savi pa so se te dni začeli že kar tradicionalni plavalni tečaji za učence 4. razredov tamkajšnjih osnovnih šol. Prirejšajo jih v Medijskih Toplicah, kjer sta poleg večjega na voljo tudi dva manjša kopalna bazena. Do sredine julija se bo na tečajih vrstilo približno 120 otrok. Otroci se vsak dan vozijo z avtobusom na Izlake, tam pa imajo tudi urejeno prehrano. Starši plačajo za enotedenski tečaj samo 20 dinarjev, nekateri s majhnimi osebnimi dohodki pa tudi manj.

MAMNIK
Partizansko srečanje

Ob prazniku dneva Borce bo občinski odbor sveze združenih borcev NOV Kamnik priredil promenačni koncert domačalske godbe na pihala in prvega slovenskega pevškega društva »Lira« iz Kamnika. Koncert bo v petek ob 19. uri na Trgu revolucije v Kamniku.

V nedeljo bo krajevna organizacija sveze borcev Tuhi in priredila partizansko srečanje, katerega se bodo udeležili borci, aktivisti in občani kamniške občine. Srečanje bo v Lazah v Tuhijski dolini. Domačini bodo pripravili krajski kulturni spored, nato pa bo partizanski piknik pričakoval, da bo v Tuhijsko dolino prišlo veliko mladostnikov in partizanov, ki so med vojno zadrževali v teh krajih. Prireditelji se posebno vabijo borce Kamniško-zasavskega odreda in Sladrove brigade.

DELEGACIJA ALEKSINCA V ZAGORJU
ZAGORJE, 2. julija — Zvečer je prispele v to revirsko občino na prijateljski obisk tričlanska delegacija občine Aleksinac. Zagorje zdržiže s to občino prijateljske stike že več let.

Pred dvema letoma je gostoval v Aleksincu mladinski pevski zbor Vesna iz Zagorja, hkrati pa so obiskali Aleksinca tudi predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij. Gostje iz Aleksinca si bodo ogledali tovarno TEV Varnost, muzej revolucije in turistični center Medijskih Toplic in imeli več pogovorov. Poleg tega pa bodo v soboto še prisotni na srečanju borcev kamniško-zasavskega odreda v Kalu nad Hrasnikom ter si ogledali eno izmed tekMOVANJ sportnih iger gradbincev Slovenije v Trbovljah. R. PALČIČ

OD 5. JULIJA DALJE VSAK TEDEN VELIKA DARWILOVA NAGRADNA KRAZANKA DARWIL V NEDELJSKEM DELU

Skupne naloge v revirjih

S sinočnje zagorske seje občinske konference ZK

ZAGORJE, 2. julija. Na sinočnji seji občinske konference ZK, ki se je udeležil tudi predsednik republikanske konference SZDL Janez Vipotnik, so ugodno ocenili osnovna programska izhodišča revirskega komiteja in občinskih konferenc ZK v revirjih. To je dokument, so dejali, ki vključuje skupne akcijske naloge ne samo za ZK, temveč tudi druge dejavnike v vseh treh revirskih občinah.

Na seji so poudarili, da ne bi smeli dopustiti, da bi na revirjih postavila na stališče, da se pripravijo gospodarski in družbenopolitični koncepti razvoja. Zamisel je treba izpeljati do kraja. Zato kaže še v večji meri angažirati organizacijo ZK.

Ko je govoril o integracijskih procesih, je Vipotnik poudaril, da moramo imeti pred očmi v sodelovanju in povezoivanju boljše rezultate, večjo produktivnost in podobno, ne pa osebnih interesov. O krajevni samoupravi pa je dejal, da je za nadaljnji razvoj krajevnih skupnosti potrebno okrepi njihovo gmojni položaj, konsultacijo v vseh, za ljudi pomembnih pravnih ter ureditev njihovega pravnega statusa.

Miloša Prosenca, Nika Silasa, Bogdana Fliska, Janeza

Po nesreči pri Kalcah voznik pobegnil

KALCE, 2. julija — Noč na patrulja ljubljanske prometne milice je nekaj minut po četrni uri naletela na cesti med Kalcami in Grčarevcem na nenavadno oviro. Na cesti je ležal prevržen tovornjak s prikolico beogradske registracije podjetja Transped, voznika pa ni bilo nikjer. Tu di ob času, ko to pišemo (ob 16. uri) se voznik ni javil, čeprav va vneto iščejo. Promet na cesti se še vedno odvija le v eno smer, saj je ob robu ceste prostora le za 3 metre. Kako je moglo, da se je na povsem ravnem delu ceste vozilo prevrnilo, še ni s ugotovili. Morda je voznik nespal za volanom, ali pa je bil vinjen; toda to se le predvidevaja. Prav neverjetno je, da je voznik pobegnil. Izgleda, da je po nesreči še postavil dva varnostna trikotnika, oddajena približno 20 metrov od nesreče, v smeri proti Kalcam. Na postaji milice v Postojni so nam povedali, da so se dopoldne oglasili pri njih trije predstavniki podjetja Transped, ki so se zanimali za nesrečo, nihče pa ni vedel, kje je voznik, oziroma kje sta voznika. Popoldne so začeli tovornjak odstranjavati, kdaj pa bo cesta povsem odprta za promet, še ne vedo.

MLADA KOLESARKA UMRLA

MARIBOR, 2. julija — Včeraj popoldne se je približno ob 16.15 uri pripetila v Mariboru še ena huda prometna nesreča, ki je terjala smrt mlade, komaj 12-letne Nade Težak iz Maribora. Ko je voznik osebnega avtomobila Avgust Jancič iz Maribora pripeljal v križišče, je zadel Nado Težak, ki je vozila kolo. Po izjavi voznika je Težakova zavila pred njim v levo. Udarec je bil tako silovit, da je dekolico vrglo 39 metrov daleč. Pregeljal so jo v Mariborsko bolnišnico, kjer je ob 20.35 uri umrla.

ZARADI HUDEGA NEURJA V ZASAVJU BO O UKREPih ZA SANACIJO RAZPRAVLJALA V TOREK, 7. JULIJA OBČINSKA SKUPŠČINA ZAGORJE

ZAGORJE, 2. julija. Strokovne komisije še vedno ocenjujejo gmojno škodo, ki jo je na posevkih, cestah in komunalnih napravah povzročilo v torek ponoči hudo neurje. Podrobnejše poročilo o posledicah in gmojni škodi, bodo komisije pripravile do torka, ko bo o njem in o ukrepih za sanacijo razpravljala zagorska občinska skupščina. Zjutraj so se na občinski skupščini sešli predstavniki komunalnega podjetja, krajevnih skupnosti in strokovnih služb občinske uprave.

Ocenili so, da bo potrebno za ureditev najnujnejših del le na nekaterih komunalnih objektih najmanj 120.000 dinarjev. Kolikšni bodo še drugi stroški, zlasti za popravila krajevnih poti, danes se nismo uspeli zvedeti. Na sestanku so tudi govorili, da je treba takoj usposobiti za avtobusni promet cesto proti Čemšeniku in cesto Mišče—Trata. S cestnim podjetjem Ljubljana in Vodno skupnostjo Ljubljana-Sava, se bodo pogovorili tudi o obnovitvi poškodovanega mostu na tej cesti. Komunalno podjetje Zagorje bo moralo preskrbeti mehanizacijo, da bodo iz naselja Kisovec čimprej odpeljali večje količine gramoza.

RAZSTAVA V DOBU PRI DOMŽALAH

DOB, 2. julija — V nedeljo 5. julija bo v osnovni šoli Dob pri Domžalah odprta razstava ob 750 letnici vasi. Razstavo je na lastno pobudo pripravil Stane Stražar, zaposlen pri elektro Ljubljana podružnica Domžale. Vse gradivo za razstavo je zbral Stražar sam, delno finančno pomoč pa je dobil pri jamarškem klubu Dob.

Na razstavi je s 450 fotografijami prikazan razvoj Doba in okolice od 1890. leta do danes. Posebna zanimivost te razstave je vsekakor Hasanov plašč, ki ga je Stražarju za to priložnost posodil narodni muzej iz Ljubljane.

Naslednjo nedeljo 12. julija bo pa osrednja slovesnost ob 750-letnici Doba.

25 LITRA

VROČE-HLADNO HELIA STOVOVA NAGRADNA IZBA

MLADI MLADIM

CECILE IN NJEN JUNAK

BRIGITE GRE V SAMOSTAN

TEST: STE DOBER PSIHOLOG? MORJE VABI

THE FLOCK SO NAJBOLJŠI

ZA PRAZNIK ZA PRAZNIK

V SOBOTO, 4. JULIJA so vse naše trgovine ZAPRTE

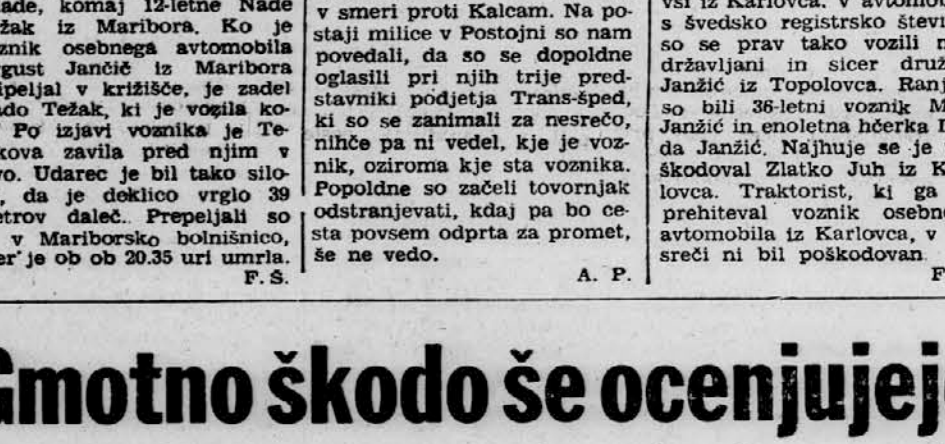
V NEDELJO, 5. JULIJA ODPRTI P-MARKETI: od 7.30. do 11. ure LJUBLJANA: Cigaletova, Hubadova, Savske naselje, Šentvid in Titova 82 OSTALI KRAJI: Kranjska gora, Jesenice, Skofja Loka, Kamnik, Trbovlje, Gornja Radgona, Sežana, Nova Gorica, Koper, Opatija. Prečuk

PREHRANA EXPORT IMPORT LJUBLJANA

PREVRNJEVEN TOVOR NA CESTI MED KALCAMI IN GRČAREVCEM

Foto: A. Pirkovič

25 LITRA

VROČE-HLADNO HELIA STOVOVA NAGRADNA IZBA

MLADI MLADIM

CECILE IN NJEN JUNAK

BRIGITE GRE V SAMOSTAN

TEST: STE DOBER PSIHOLOG? MORJE VABI

THE FLOCK SO NAJBOLJŠI

ZA PRAZNIK ZA PRAZNIK

V SOBOTO, 4. JULIJA so vse naše trgovine ZAPRTE

V NEDELJO, 5. JULIJA ODPRTI P-MARKETI: od 7.30. do 11. ure LJUBLJANA: Cigaletova, Hubadova, Savske naselje, Šentvid in Titova 82 OSTALI KRAJI: Kranjska gora, Jesenice, Skofja Loka, Kamnik, Trbovlje, Gornja Radgona, Sežana, Nova Gorica, Koper, Opatija. Prečuk

PREHRANA EXPORT IMPORT LJUBLJANA

